

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobodjenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 203 (13.434)

Trst, četrtek, 31. avgusta 1989

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Forlanijev govor na vsedržavnem svetu KD je razočaral De Mitova levica se s težavo odloča za prehod v opozicijo

Kljub vsemu je bivši predsednik vlade jeziček na tehtnici - Če bi ga odstranili s položaja, bi postal razdor v stranki še večji

RIM — Forlanijev poseg na vsedržavnem svetu KD je razočaral strankino levico. Njen vidni predstavnik Luigi Granolli sedaj meni, da glavni problem KD ni De Mita temveč je vse odvisno prav od Forlanijeve replike po razpravi. »Če bo znal ustvariti pozitivno vzdušje v stranki, bo hkrati rešeno tudi vprašanje De Mite,« zatrjuje Granolli in s tem zgovorno dokazuje, da je sposobnost notranje organizacije Krščanske demokracije močno razrahljana. Kaže pa tudi, da se vsedržavni svet usmerja prav k tej rešitvi, kljub temu da nekateri še vedno zmajejo z glav.

Forlanijev prvi poseg je razočaral, saj ni nudil nobene novosti v zvezi s strankino levico. De Mita in njegovi so bili razočarani nad ustaljeno Forlanijevo prakso, ki »že ni več politika, saj ni privedla do nobenega pojasnila«. Forlaniju so tokrat očitali, da se prerad prilagaja zahtevam svojega zaveznika-tekmovalca PSI. Socialisti skušajo na vse načine povzročiti novo vladno krizo in ni izključeno, da do tega ne bo prišlo že prihodnje pomlad, seveda z ne ravno prikritim privoljenjem Forlanijeve struje. To pa pomeni, da KD drži igro socialistov, meni strankina levica.

Tudi te ugotovitve Forlanija niso zganile, saj je odmaknjeno izjavil, da gre pač za »mirna razmišljanja«. Delno pa ima tudi prav, saj levica KD zaenkrat ni v stanju najti enotne linije, ki bi jo dejansko postavila na stran odločne notranje opozicije. KD pa mora predvsem rešiti dva gordijska vozla: na eni strani je strankina večina, ki hoče De Mito »kaznovati«, ker jo je predolgo držal ob strani, na drugi strani pa je prav De Mita, ki mora ohraniti vlogo predsednika vsedržavnega sveta KD, sicer bi postal notranji razdor še večji in bi se sestava KD nemara obrnila na glavo.

Palermo je pretresla huda nesreča na delu Na gradbišču štabiona ob življenje 4 delavci

PALERMO — Na gradbišču palermškega štabiona, ki ga obnavljajo za svetovno nogometno prvenstvo, se je včeraj malo po 10. uri odigrala tragedija, v kateri so umrli štirje delavci, za enega pa so si zdravniki pridržali prognozo. Vsi delavci so razmeroma mladi, stari so namreč od 28 do 30 let, ranjeni delavec pa jih ima šele 23 let. Dva sta umrla na kraju nesreče, eden med prevozom v bolnišnico, četrti pa je podlegel poškodbam še preden so zdravniki lahko kaj ukrenili.

Prizorišče nesreče so si takoj ogledali preiskovalci, ki bodo skušali ugotoviti prave vzroke nesreče. Delavci so včeraj zjutraj postavljali kovinske mostove, na katere bi morali v prihodnjih dneh pritrditi strešne elemente iz cimenta. Prenovitvena dela predvidevajo med drugim tudi delno pokrite tribune. Nenadoma pa se je eden od stebrov močno nagnil in se nato prelomil na polovico in zgrmel na stopnišče, kjer je delala skupina delav-

cev. Za seboj je potegnil tudi del cementne podpore, na kateri je slo-nel. Že po prvem pregledu se je izkazalo, da so se vijaki, ki so držali skupaj jeklene elemente, prelomili.

Domneve o nesreči so zaenkrat zelo različne: nekateri menijo, da je šlo za napako v montaži, drugi pri-segajo na površnost celotnega načrta. Kakor koli že, obnova palerm-skega štabiona je že bila v središču žolčnih polemik in birokratskih za-leptov, ki so močno zakasnila dela. Treba je bilo zato pohiteti, saj mora biti štabion narejen najkasneje do konca februarja. Zakup za posodo-bitev palermškega štabiona je do-bilo podjetje Ponteggi Dalmine iz Monze, da bi dela hitreje stekla, pa je najelo delavce dveh zasebnih krajevnih podjetij.

Palermski upravitelji so za danes oklicali dan žalovanja, sindikat pa je napovedal dveurno splošno stavko. Sindikat tudi glasno zahteva resnico o tragediji, saj meni, da »ni mogoče umreti na tako krut način«.

Nenaden preobrat ob vprašanju uradnosti »republiškega jezika«

Moldavski prvi sekretar Gussu podprl ruske zahteve v Moldaviji

Manifestacije Rusov v Kišinjevu, ki nasprotujejo, da bi moldavščina postala uradni jezik

MOSKVA — Prvi sekretar KP Moldavije Simeon Gussu je med včerajšjo razpravo o jeziku v moldavskem vrhovnem sovjetu nepričakovano spremenil svoje stališče. Predlagal je namreč spremembo zakonskega osnutka o proglasitvi moldavščine za uradni »republiški jezik«. Po njegovem naj bi ob »republiškem jeziku« kot »mednacionalni jezik« ohranili dosedanje vlogo ruščine. V bistvu je Gussu predlagal kompromisno rešitev, ki so jo že osvojili Ukrajinci.

Nenaden preobrat je posledica pravega upora moldavskih Rusov, ki so s stavkami ohromili mesta Tiraspol, Benderi, Belci, Ribnica in Komrat, kjer so v večini. Njihov glas pa se je slišal tudi v mestih, kjer so v manjšini. Nihče jim seveda ne očita nacionalizma, ta obtožba leti samo na tiste Moldavce, ki hočejo Ruse »prisiliti«, da se v Moldaviji naučijo moldavščine. Pravda je pričela pravo medijsko vojno proti Moldavcem, ki jih obtožuje vsega mogočega. Moldavsko vodstvo naj NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Zanj je bila priključitev Istre krivična Obsodba Čosićeve »razlage«

PULJ — »Izražamo svojo globoko vznemirjenost in ogorčenje ob vsebini in duhu intervjuja, ki ga je član Srbske akademije znanosti in umetnosti Dobrica Čosić dal italijanskemu časopisu Il Tempo, a posebno ob tistem delu, v katerem Čosić ocenjuje, da je kraje, v katerih živimo, okupiral Tito in jih dal Hrvaški, kar je baje zgodovinsko dejanje, ki je bilo v škodo italijanskega naroda in drugih jugoslovanskih narodov.« To so po pisanju jugoslovanske tiskovne agencije Tanjug poudarili v včerajšnjem sporočilu družbeno-političnih organizacij in predsedstva izvršnega sveta skupščine Občine Pulj, ki je razpravljala o intervjuju Dobrice Čosića rimskemu dnevniku Il Tempo.

V sporočilu se obenem po pisanju Tanjuga navaja, da Čosić poudarja, kako je dal intervju kot predstavnik opozicije. Po mnenju puljskih družbeno-političnih predstavnikov je to edinstveni primer v sodobni zgodovini evropskih narodov, ko glasnik opozicije v neki državi širi svoje politično prepričanje v drugi državi s stališčem, da je ozemeljska celovitost njegove države pridobljena na krivičen način. »Po zakonih vseh demokratičnih držav sveta se taka stališča ocenjuje kot veleizdaja, in to ne za to, ker odraža različno mišljenje od stališč oblasti, temveč, ker je ozemeljska

celovitost neke države nedotakljiva tako za oblast kot za opozicijo,« navaja sporočilo.

»Nas, iz krajev, ki so bili po narodnoosvobodilni vojni združeni z matično državo, vznemirja razlaga združitev kot individualno krivičnega dejanja, ker med nami še živijo udeleženci zbora v Pazinu 9. septembra 1943. leta, kateri so vzeli orožje v roke proti fašizmu in za združitev z Jugoslavijo, živeli pa so na območju kraljevine Italije, kjer niso delovali celice KPJ pod vodstvom tovariša Tita. Prepričani smo, da odraža meja med Jugoslavijo in Italijo, kakor je bila določena v letih 1947 in 1954, a potrjena z osimskimi sporazumi in stališči helsinške konference o varnosti in sodelovanju v Evropi, odločitev večine ljudi v obeh državah, a ne diplomatske začasnosti, o kateri bi se politične sile v opoziciji pogajale, če se jim bo ponudila priložnost.« Sporočilo puljskih družbeno-političnih predstavnikov navaja še željo, da Čosićev intervju ne odraža prepričanje večine niti enega od narodov Jugoslavije. »Mi ta intervju razumemo kot izdajalski poskus naše opozicije, da z navajanjem možnosti ponovnega odpiranja jadranskega vprašanja pridobi na svojo stran del italijanskega javnega mnenja, tako da bi to vplivalo na vlado naše soseske, da bi svoje jasno izraženo

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Včeraj zaslišali vdovo Ligato

REGGIO CALABRIA — Namestnik državnega pravdnika Bruno Giordano je včeraj zaslišal vdovo bivšega predsednika italijanskih železnic Ligato. Gospo so zaslišali v vili, kjer so ji pred dnevi umorili moža, sodnik Giordano pa je novinarjem rekel, da jamči za varstvo vdove in da zato ne bo odgovarjal na nikaršnja vprašanja.

Kljub njegovemu molku pa kaže, da je bilo zališevanje gospe Nuccie Mammane rutinskega značaja. Veliko zanimivejši bodo najbrž rezultati današnjega zasliševanja Ligatovih otrok. Med temi izstopa najstarejši sin, ki je bil po očetovi želji imenovan za predsednika nekaterih podjetij. Ligato je morda skušal stopiti v svet podjetništva, ki si bo v kratkem razdelilo 600 milijard »načrta Reggio«. Njegov nastop pa je lahko »motil« 'ndrangheto, ki bi se bila lahko odločila za naročni umor.

Spodletel poskus ropa V Fogii trije mrtvi

FOGGIA — V oboroženem spopadu med policijo, dvema zapriseženima stražnikoma in tolpo roparjev, ki je skušala napasti blindiran kombi za prevoz denarja, so umrli trije roparji, eden pa je bil težje ranjen. Do spodletelega poskusa ropa je prišlo v središču Foggie, malo potem ko je blidirano vozilo zapustilo sedež SIP v Ulici Zurretti. Zapriseženi stražniki so v uradih SIP dvignili dnevni inkaso (približno 77 milijonov lir), v gotovini pa je bilo le 33 milijonov lir.

Tolpi je sicer uspelo oropati kombi, na begu pa jih je zasledila patrolja policije, ki sta ji priskočila na pomoč še dva zaprisežena stražnika. Banditi so odprli ogenj, nato je odgovorila policija. Od petih zlikovcev sta bila dva pri priči mrtva, tretji pa je izdihnil v bolnišnici. Policija ni še prepoznala trupel, čeprav kaže, da je neki grobar iztovetil truplo Micheleja Martina, ki je že imel opravka s pravico.

Primer Mužević pred sodnike

BEOGRAD — Republiško tajništvo za notranje zadeve Srbije je sporočilo, da so proti Borisu Muževiću vložili pri sodniku za prekrške prijavo zaradi prometnega prekrška, proti miličniku Petku Gavriću pa kazensko prijavo in pričeli disciplinski postopek zaradi prekoračitve službenih pooblastil in kršitve delovne discipline.

V obrazložitvi je rečeno, da je komisija republiškega tajništva za notranje zadeve ugotovila, da je Boris Mužević zagrešil težji prometni prekršek, ker je vozil 90 km na uro na cesti, za katero velja omejitev 40 km, ker se na zahtevo ni ustavil in ker ni imel osebne legitimacije in vozniskega dovoljenja. Miličnik Petko Gavrić pa je prekršil službena pooblastila, ga pretepel in mu prizadejal lažje poškodbe.

Srbsko notranje ministrstvo je torej uradno ugotovilo, da je miličnik Petko Gavrić tov. Borisa Muževića res pretepel, kar izhaja tudi iz navedb priče in pričevanja Petra Smiljanica. (B. S.)

Ker je mirovni načrt podprl Izrael, Sirija pa mu nasprotuje Muslimani zavračajo francoske napore Zrušiti hočejo generala Michela Auna

François Scheer na srečanju s šiitskim šejkom Mehdiem Šamsedinom (Telefoto AP)

BEJRUT — Prava ploha bomb in topniški dvoboji vzdolž zelene črte, ki deli Bejrut, so včeraj spremljali pogovore francoskega mirovnega poslanika Françoisa Scheera v libanonskem glavnem mestu. Generalni direktor francoskega zunanjega ministrstva je včeraj prešel iz vzhodnega v zahodni Bejrut le nekaj minut pred ponovno obnovitvijo sovražnosti. Izgledi za zgladitev libanonskega spora pa so iz ure v uro bolj medli. Prav včeraj so namreč muslimani napovedali, da pripravljajo silovito ofenzivo proti krščanski enklavi. »Čakamo le na ukaz za začetek ofenzive,« je izjavila skupina šiitov in družov pred Suk el Garbom. »Borili se bomo do padca voditelja maronitov, generala Auna,« so še pristavili.

Scheer pa se je prav v torek sestal z generalom Michelom Aunom in kasneje s sunitskim premierom Selimom el Hosom. Včeraj pa se je sestal z maronitskim patriarhom Marom Nusralo Butrosom Sfeirjem, z vršilcem dolžnosti bejrutskega muftija Rašidom Kabanijem in s podpredsednikom šiitskega verskega sveta šejkom Mohamadom Mehdiem Šamsedinom. Muslimanska verska voditeljica sta Scheeru jasno ponovila stališče, da ni mogoča nobena mirovna pobuda izven okvirov arabskega sveta. To je bilo navsezadnje Scheeru jasno že po obisku v Damasku.

Sirija, ki nadzoruje dve tretjini libanonskega ozemlja, je francoskemu poslaniku poudarila, da ne pristaja na zahodne mirovne pobude. Da bi bila mera polna, je Izrael podprl francoske napore in s tem jih v bistvu obsodil na propad. Vse prosijske muslimanske sile v Libanonu so torej samo po sebi umevno zavrnile francoske napore. Vodja družov Džumlat je včeraj jasno poudaril, da ne bo pristal na nobeno premirje, dokler bo kristjane vodil general Aun.

Francija je torej svoj mirovni načrt že umaknila in sedaj trdi, da je njena pobuda le ponujena pomoč sprtim libanonskim silam, da poiščejo skupen jezik. Vsekakor pa bo Scheer že v prihodnjih dneh odpoval v Savdsko Arabijo, Marok in Alžirijo, ki jih je Arabska liga pooblastila, da poiščejo rešitev za Libanon, a so pred tedni morale priznati svojo nemoč.

Vzporedno s francosko pa poteka tudi sovjetska pobuda. Sovjetski poslanik Genadij Tarasov se je včeraj v Bagdadu pogovarjal z voditeljem PLO Jaserom Arafatom. Moskva skuša zaustaviti dotok orožja v Libanon in vzpostaviti premirje, šele nato bi se sprte strani pogajale o bodočnosti Libanona. PLO pa je še vedno mnenja, da je treba Sirijo prisiliti, da umakne svoje okupacijske sile iz Libanona, ki bi jih zamenjale arabske mirovne čete.

Minister Lattanzio bo okrepil gasilsko službo na Sardiniji

OLBIA (SASSARI) — Škode, ki jo je ognjena ujma povzročila na Sardiniji, še ni mogoče dokončno oceniti. Ekipe civilne zaštite in komisija deželnega odborništva za gozdove sta doslej ugotovili, da je ogenj uničil na tisoče hektarov rastlinja, ki bo potrebovalo leta, preden bo spet normalno zrastle. Velika je bila škoda na zasebnih hišah, hotelih in v turističnih naseljih, saj so jih plameni ponekod popolnoma uničili. Še največjo škodo pa je utrpela sardinska turistična »industrija«, ki si bo le s težavo opomogla, še zlasti, če ne bo mogla v prihodnje zagotoviti svojim strankam popolne zaštite. Zadnji požar je namreč terjal 12 žrtev, včeraj pa so karabinjerji našli še eno zgozleno truplo, v osmih letih pa je zaradi požarov na Sardiniji umrlo 33 ljudi.

Kot prvi preventivni ukrep je minister za civilno zaščito Lattanzio ojačil sardinsko gasilsko službo z 200 gasilci. V Olbii in okolici se medtem nadaljujejo preiskave, ki jih je uvedlo državno pravdnštvo iz Sassarija. Preiskovalci so prepričani, da so bili požari podtaknjeni, sedaj pa skušajo zaslediti krivce oziroma tiste, ki so požare »naročili«. Širijo se govorice, da bo o požarih poizvedovala tudi tajna služba. Vse bolj se namreč utrjuje mnenje, da se tudi na Sardiniji uveljavlja organiziran kriminal, ki načrtuje velike investicije v Galluri. Sardinski pastirji pa so preko svojih predstavnikov dali v javnost sporočilo, s katerim zavračajo vse obtožbe in neutemeljene sume, da sami uničujejo gozdove, ker je možnost pašništva v Galluri skrajno omejena.

Na sliki (telefoto AP): gasilci ugašajo še zadnja žarišča

Gadafijev režim slavi 20-letnico revolucije

TRIPOLI — Prvega septembra bo Libija praznovala dvajseto obletnico revolucije in nastanka republike. Takrat je kapitan Muammar Gaddafi odstavil kralja Idrisa in proglasil republiko, ki je po osmih letih postala džamahirijska, to je »država množice«. Libija, kot si jo je zamislil in jo po totalitarističnih vzgibih vodil polkovnik Gaddafi, je edini primer džamahirijske na svetu. Pred nekaj leti se je Gaddafi sicer odpovedal večini državnih funkcij, kljub temu pa še vedno vpliva tudi na najmanjše odločitve »množice«.

Libija se vsekakor pripravlja na slovesna praznovanja obletnice in je povabila na slavlje vse »prijateljske države«.

V zadnjih tednih so v ta namen zgradili nič koliko novih objektov, med temi pa menda tudi dvajset razkošnih vil, v katerih bodo nameščeni tuji gostje. Med temi bo tudi italijanski zunanji minister Gianni De Michelis, ki bo uradno zastopal Italijo. Ministrijski svet je včeraj uradno sprejel Gadafijevo vabilo, ker je menil, da je Libija v zadnjih letih bistveno izboljšala svoj zunanjepolitični položaj, saj je zaključila vojno s Čadom in vzpostavila diplomatske odnose z vsemi sosednjimi državami.

Na sliki (AP): priprave na proslave ob 20-letnici libijske republike

● Moldavski

bi izvajalo »moralni teror« proti ruskim dopisnikom in vsem tistim, ki se ne strinjajo z moldavskimi nacionalisti. Ruski poslanci v moldavskem vrhovnem sovjetu pa so včeraj ocenili kot separatistično in celo hitlersko geslo »Moldavija Moldavcem«.

Položaj je torej skrajno napet, tako da je včeraj sovjetski partijski in državni voditelj Gorbačov osebno telefoniral Grossuju, ki je kot eden redkih prvih sekretarjev ohranil svojo funkcijo vse od leta 1980, da bi ga prepričal v škodljivost »moldavskih nacionalističnih zahtev«.

Moldavski vrhovni sovjet bi moral danes izreči zadnjo besedo o vprašanju jezika. Že sedaj pa je lahko vsakomur jasno, da se bodo morali Moldavci odpovedati svojim zahtevam. Že v včerajšnji razpravi so namreč številni moldavski poslanci podprli kompromisni predlog prvega sekretarja. Prvo rundo so torej dobili Rusi. To pa še ne

nadaljevanji s 1. strani

pomeni, da ne bo vprašanje jezika prej ali slej butnilo ponovno na dan. Rusom je sedaj jasno, da so doma le v svoji republiki, drugje so le priseljenci. Sedanji nacionalni prepod od Baltika do Črnega morja po vsej verjetnosti še ne bo zadostil zahtevam posameznih narodov, vsekakor pa bo zaustavil nadaljnjo rusifikacijo v evropskih sovjetskih republikah.

V vsem tem vrenju je zanimiv včerajšnji poziv srednjeazijskih sovjetskih muslimanskih veljakov »kristjanom Litve, Latvije in Estonije«, naj »utrdijo enotnost in bratstvo sovjetskih narodov«. »Bog naj jim da potrpežljivost, poštenost, čut odgovornosti in modrost«, zaključujejo svoj poziv sovjetski muslimanski verski voditelji. Takega poziva pa niso poslali svojim azerbajdžanskim bratom, saj v Gorskem Karabahu ponovno vre. Skrajno napeto je tudi v Kazahstanu, kjer Kazahi očitajo nekazaškim priseljencem, da imajo najboljše dela in da bi morali zapustiti njihovo republiko. Teh zahtev v Litvi-

ji, Latviji, Estoniji in Moldaviji ni bilo slišati, republike, ki so izgubile svojo suverenost zahtevajo namreč le, da jim drugi ne bi gospodarili.

● Obsodba

zaupanje v napore naših institucij za premostitev krize spremenila in podprla opozicijo oziroma Cosića in njegove somišljenike. Jasno nam je torej, da se Cosić ne bori ne za resnico in ne za pravico, temveč da kupuje politično podporo, kakor sam navaja — za opozicijo v tujini. »Tak način reševanja jugoslovanskih notranjih težav,« navaja sporočilo z včerajšnjega sestanka, »je nas prebivalce novozdruženih krajev osupnil. Mi bomo še dalje utrjevali spono, ki nas vežejo z našimi someščani italijanske narodnosti, da bi s tem dali svoj prispevek k utrjevanju prijateljskih vezi in sodelovanju Jugoslavije in Italije,« zaključuje sporočilo puljskih družbeno-političnih predstavnikov.

Politika o Francetu Popitu in o obtožnici proti Vllasiju

terimi ne bi resno utemeljili krivde niti pred nekim partijskim forumom, kje pa pred sodiščem.

Pa vendar Politika tudi v tej številki ponovno citira oba znana člana jugoslovanskega kazenskega zakonika in direktno omenja, da je kazni lahko samo najmanj deset let zapor (za vseh štirinajst obtožencev) pa vse do smrtne kazni. Seveda je obtoženec nedolžen, toda sodišče bo s svojo razsodbo že ugotovilo obratno, saj je »na tridesetih straneh specifične obtožnice proti Vllasiju dokaz o njegovih težkih kriminalnih dejanjih,« ugotavlja beograjski dnevnik.

Katera so kriminalna dejanja: (povzemamo jih v skrajšani obliki, brez citiranja vseh zmerjanj).

1. Ob koncu septembra, ali prve dni oktobra, je od svojega prijatelja v zasebnem razgovoru v neki kavarni prosil, da mu pošlje telegram s podporo.

2. Na seji predsedstva PK ZK Kosova je 17. 11. 1988 govoril in s tem izvajal »pritisak na člane predsedstva«. Na isti seji so člani gledali TV dnevnik o manifestacijah Albancev in na vpraša-

nje, kako se lahko položaj reši je odgovoril v nevezanem pogovoru: »Zelo lahko, vrnite Kaqusho na mesto predsednika PK Kosova, mene pa na mesto člana CK ZKJ in vsega bo konec.«

3. Po manifestacijah je v noči med 18. in 19. 11. dejal študentom »Narod hoče izraziti svoje mišljenje, svoje mnenje, saj je postala moda enonacionalnih zborovanj, tako da imajo tudi oni pravico izraziti svoje mišljenje, kot vsi ostali narodi Jugoslavije.«

4. Pri kraju Bresalice je 19. 11. 1988 usmeril demonstrante proti Prištini.

5. V govorih 17., 18. in 19. 11. je udeležencem zborovanj dejal »Tovariši in tovarišice... bodimo dosledni in uporni pri izvajanju politike ZKJ in na poti tovariša Tita.«

6. V noči med 24. in 25. februarjem je šel »na skrivaj« med rudarje in jih pozdravil »Srečno tovariši rudarji,« nato pa jim je dejal: »Tovariši rudarji, nam je težko in nam je žal, ker ste že nekaj dni v jami, toda jaz verjamem, da bo naša družba

našla sile, moč in odločnost, da Vas rudarje izvede na površino.«

To pa je tudi vse, če seveda ne upoštevamo dolge stavke in odstavke v stilu »s ciljem« ali »z namero« da »vstrajajo v svojih kontrarevolucionarnih zahtevah« ali iz vidika »nacionalizma in iredentizma« in podobno, kar vse skupaj spada v skrajni propagandistični besednjak.

Beograjska Politika je obtožnico opremila še z dvema okvirčkoma: v prvem citirajo pričo Julijana Gašića, da je bilo rudarjem med stavko v rudniku zelo dobro, redno so jedli, hodili na izlete in počivali v kopalnici, zalagali so jih s cigaretami. Skratka v rudniku so bili kot na letovišču. V drugem pa se navaja nekega rudarja, ki naj bi bil doma in gledal z ženo televizijska poročila, v katerih so javili njeno smrt in njegovo izjavo, da kljub njeni smrti ne bo odšel iz jame. Seveda oba primera nimata, oziroma ne bi smela imeti, nobene zveze z obtožnico proti Vllasiju. Seveda pa jo po logiki skrbnega javnega tožilca imata. Kot jo ima tudi smrt 22 albanskih demonstrantov in med njimi številnih otrok in ki so padli pod strelilke. Tudi za te strelje naj bi bil kazensko kriv Vllasi, mora odgovarjati in za taka grozodejstva je pravičnica tudi nasilna smrt.

To bi bilo nekako tako, kot če bi Kristusa na križu obtožili za vse one ubite Špance, ki so padli pod lesenimi bati indijskih upornikov, ker so se upirali, da bi jih španski katoliški osvobodilci nasilno pokršćanili.

S pravo logiko pa seveda vse to nima nobene zveze.

BOGO SAMSA

Možne so najrazličnejše rešitve Še vedno ni jasne slike o rešitvi krize na Deželi

Hude polemike med KD in PSI

VIDEM — Med demokristjani in socialisti ni dobre krvi. Vsakdo hoče iz krize na deželi iztržiti zase čimveč. Socialisti so pred dvema mesecema zahtevali dvostransko koalicio z demokristjani. Ti so ta predlog zavrnili in dejali, da hočejo ostati na prejšnji šeststrankarski koaliciji, pa čeprav imajo manjše stranke te koalicije, PSDI, PRI, PRI in SSk, le po enega deželnega svetovalec. Iz socialističnih vrt prihajajo glasovi, da marsikateri demokristjan z njimi v tem soglaš, češ da si tudi demokristjani žele povečati število odbornikov.

Dosedanji pogovori niso rodili uspehov. V teh dneh so najvidnejši demokristjanski prvaki v Rimu, na zasedanju vodstva njihove stranke. Predsednik Biasutti je kar v Rimu napisal ostro izjavo proti videmskim kronistom dnevnika Il Gazzettino, ker da, po njegovem, objavljajo neresnične izjave. Ti pa so mu odgovorili, da se ne bodo zadovoljili le z uradnimi poročili.

Rešitev krize na Deželi pa ni samo v taki ali drugačni razdelitvi mest v deželnem odboru. Res je, da so socialisti izkoristili razkol v socialdemokratski stranki, ki jim je prinesel v dar enega deželnega svetovalec, dosedanega odbornika Gonana. Res je, da imajo socialisti v svojih vrstah še vedno odprta vprašanja in da prihaja do notranjih premikov. Njihova notranja večina na deželnem kongresu pred evropskimi volitvami se je že razblinila.

Res pa je tudi, da je največ odprtih vprašanj v krščanski demokraciji. Trdne večine okrog Biasuttija ni več. Nekdanja večina v stranki, ki se je z Biasuttijem opirala na De Mito, se krha. Prvaki se razhajajo in marsikomu ni všeč, da bi Biasutti v stranki in v deželni vladi igral takšno vlogo, kot jo je dosedaj imel. Dosedanji minister Santuz, ki je bil na ministrskem položaju v dveh Demitovih vladah, hoče na deželnem kongresu, ki naj bi bil v oktobru, postati deželni tajnik stranke in s tem izpodriniti tajnika Longa.

Poleg tega pa je veliko odprtih in nerešenih vprašanj okrog deželne finančne družbe Friulia in njenih posegov v razna podjetja v naši deželi. Primer soudeležbe Friulie v družbi Cogolo ni razčiščen. Komunisti so o teh stvareh zahtevali, da se deželni odbor izreče. S svoje strani na pogajanjih tudi socialisti zahtevajo drugačno vodenje te družne. V političnih krogih pravijo, da bodo celotno vodstvo Friule zamenjali v zelo kratkem času.

Vse to pa je v zvezi z reševanjem sedanje krize v deželni upravi. Zdi se, da bo sicer koalicija ostala takšna kakršna je dosedaj bila, da niti demokristjani in niti socialisti ne bodo dobili več odbornikov, kot so jih imeli v prejšnjem odboru. Kocke pa se ne premikajo samo v Vidmu (Trst je tu že skoro odpisan) marveč tudi v Rimu. Zaradi tega lahko še pride do najrazličnejših rešitev. (mw)

Šola na Obali Petek - slab začetek

KOPER — Učenci osnovne šole Pinka Tomažiča v Kopru se bodo na prvi dan pouka jutri, 1. septembra, zbrali pred šolo. Tako je napisano na vhodnih vratih šole, vendar ne zato, ker bi na ta (nesrečni ?!) petek učitelji otroke popeljali na športni dan, pač pa zato, ker otroci v šolo ne smejo. Šolsko poslopje, ki že od zgraditve pred petindvajsetimi leti nima uporabnega dovoljenja, je začasno postalo nevarno za bivanje. Ko se je namreč 17. maja letos okrušil del stropa, so se pri vodstvu šole odločili, da bodo strokovnjakom zapuili preverjanje celotnega stropa šole. Kot nam je povedala ravnateljica Zdenka Cesar, so preverjanje pri ZRMK iz Ljubljane pravočasno naročili in prvič naj bi si strokovnjak(i) ogledali šolo 10. julija, ko je bilo še dovolj časa za morebitna popravila.

Strokovnjak pa je prišel šele 22. avgusta in ugotovil, da strop ni varen, torej tudi pouk v šoli ni bil mogoč. Takoj je bilo treba naročiti sanacijo stropov in ker čez noč to ni izvedljivo, se je zgodilo, da bodo morali prvi mesec dni pouka otroci osnovne šole Pinka Tomažiča »gostovati« na več drugih lokacijah v Kopru. Prvošolčki bodo imeli do začetka oktobra pouk v učilnicah Delavske univerze (dopoldan), učenci od drugega do četrtega razreda na osnovni šoli Janka Premrla-Vojka (popoldan) in od petega do osmega razreda na SPNMS (stara gimnazija) tudi popoldan.

D. G.

Za več kot 30 odstotkov Vrsta podražitev na Obali: voda, avtobus in odvoz smeti

KOPER — Že tako draga voda na Obali se bo spet podražila. Na včerajšnji seji izvršnega sveta Skupnosti obalnih občin so namreč sprejeli oziroma potrdili predlog Rižanskega vodovoda, da se voda za gospodinjstva podraži na okroglih 38 odstotkov, torej s 17.170 dinarjev za kubični meter na 23.700 dinarjev za kubični meter, za gospodarstvo pa s 34.340 dinarjev na 47.400 dinarjev za kubični meter pridobljene vode. Ob vodi, ki je nedvomno med najdražjimi v Sloveniji, so včeraj na obalnem IS potrdili tudi

podražitve odvoza odpadkov in kanalščine (v vseh treh občinah za 31 odstotkov) ter sprejeli nov cenik prevozov z mestnimi avtobusi. Ti bodo od 1. septembra - tako kot druge storitve oziroma voda - tudi dražji. V mestnih avtobusih v Kopru in Izoli bo treba v predprodaji za vozovnico (odrasli) odšteti namesto 4000 kar 8000 dinarjev, na avtobusu pa namesto 6000 kar 10000 dinarjev. Od 60 do 73 odstotkov bodo dražje tudi mesečne vozovnice.

D. G.

Marjan Šiftar včeraj v naši deželi

Slovenski novinarji bodo obiskali F-JK

TRST — V Furlaniji-Juljski krajini pospešeno in temeljito pripravljajo obisk delegacije slovenskih novinarjev v naši deželi. V okviru teh priprav sta se včeraj mudila v Trstu predsednik republiškega komiteja za informiranje Marjan Šiftar in podpredsednik Matjaž Klek in se s sestala s funkcionarji deželnega tiskovnega urada in s predstavniki stanovske in sindikalne organizacije novinarjev v F-JK, prav tako pa z zastopniki nekaterih uredništev. Govorili so

o programu in vsebinski tematiki povratnega obiska slovenskih novinarjev - novinarji iz F-JK so bili na obisku v Sloveniji lani - prav tako pa tudi o možnostih neposrednega sodelovanja med samimi redakcijami in ne samo v okviru novinarskih društev. Slovenski novinarji naj bi obiskali F-JK v prvi polovici oktobra, med tridnevним obiskom pa naj bi jih potpeljala po tržaški, goriški in videmski pokrajini.

M. P.

Vabljuje olajšave za zasebne investicije

SEŽANA — V Sežani so se odločili, da bodo s pridobivanjem tujih in zasebnih investitorjev pospešili preobrazbo občinskega gospodarstva, tako da bi v manjših produktivnih in prilagodljivih obratih hkrati zagotovili čimvišjo zaposlenost ter seveda izkoristili v preteklosti zanemarjene in zapuščene družbene prostore. Da bi povečali ekonomsko zanimivost svoje ponudbe, so morebitnim investitorjem omogočili posebne olajšave, s katerimi so zasebniki med drugim za pet let oproščeni plačevanja davka na ostanek dohodka, če vlagajo v razširjeno reprodukcijo ali zato, da bi zaposlili nove delavce.

V okviru teh prizadevanj so z mešaním italijansko-jugoslovanskim kapitalom nedavno začeli v Vrhovljah urejati lesto-predelovalni obrat, v katerem bo kmalu dobilo delo 15 do 20 delavcev. Vsa potrebna dovoljenja, vključno z urbanističnimi dokumenti, so ob izjemnem prizadevanju občinske uprave, zbrali v nekaj dneh. Za podobne načrte so se že dogovorili tudi v Golcu pri Obrovu, Ocizli in Dutovljah. Sežanci pa pričakujejo še druge interese, saj je podobnih neizkoriščenih nekdanjih šol, združenih domov in drugih primernih objektov po občini še precej. (J. O.)

pismo uredništvu - pismo uredništvu

Kdo potrebuje kočo na Vremščici?

Uglednega tržaškega planinca Bojana Pavletiča je stisnilo pri srcu, ko je prečital, da se uresničuje 30 let stara pobuda in bo dobila svojevrstna in od vseh strani vabljiva gora Vremščica planinsko kočo. V njen prid ni našel prav nobenega razloga - nasprotno, prepričan je, da bo imela s pravim planinstvom bolj malo zveze - ali pa nobene!

Ker me je v zagovoru arhaičnosti neokrnjene Vremščice imenoval in izzval, mu želim približati razloge za planinski dom na Vremščici. V korist domačinov pod njo, v prid slovenski mladini in v dobro njemu podobnim planincem in ne le tistim, ki so se odpravili na slovensko planinsko pot, transverzala imenovano.

Pobuda za planinsko kočo na Vremščici izhaja iz Senožec.

Dr. Roman Savnik (1902-1987), oče »Krajevnege leksikona Slovenije« je zapisal v I. knjigi iz 1968, na 332 strani, med drugim: »Senožce... Dolgo dobo stalno propadajoče naselje z mnogimi praznimi ter bolj ali manj porušeni hišami se je nekoli opomoglo šele zadnja leta, ko je dobilo dva industrijska obrata.« (1955 tekstilno tovarno s 150 delavkami, 1967 obrat Tomosa - danes Cimosa s 300 delavci).

Deset let po izidu Krajevnege leksikona je dr. Aleš Bebler (1908-1981, naš vodilni diplomat in borec za varstvo okolja tudi v Škocijanskih jamah) imenoval Senožce »vzor revitalizacije podeželskega gospodarskega središča«.

1972-1974 so povezali Senožce z Beblerjevo pomočjo Vrhe, svoje postavljeno zaledje s cesto (objuljeno že v stari Avstriji). Obnovili so večino starih hiš pod Starim gradom, zgradili so več kot sto družbenih stanovanj Na cesti in se razširili v novo naselje z več kot štiridesetimi hišami za mlade družine. Jeseni bodo vselili solarje v moderno novo poslopje, ki ga bo ogrevala centralna kurjava iz tekstilne tovarne in v prvi polovici prihodnjega leta bodo odprli nov gasilski dom, ob 110. obletnici svojega gasilskega društva - in planinsko kočo pod Vremščico, v prvem letu planinskega društva Senožce.

V prvih letih po svobodi so premogle Senožce manj kot trideset delovnih mest. Danes jih imajo več kot petsto. Priborili so jih Senožci.

V svojem krajevnem glasilu »27 vasi« (letnik XIII. - 1986) so zapisali njihovi mladinci: »Gasilsko društvo in ženski košarkarski klub naj nam nudita zgled, kaj se da z dobro voljo in trdim delom pridobiti in do-

seči.« - In še: »Z mladimi se svet ne začinja, s starejšimi se ne končuje.«

Roman Savnik omenja med služnimi Senožci: Ivana Jelačina (1866-1932), gospodarstvenika in pobudnika slovenske trgovske organizacije, Edvarda Volčiča (1858-1911) pravnika in publicista, Franja Vilharja (1852-1928), skladatelja, sina narodnega buditelja Miroslava Vilharja, Franca Medena (1800-1850), pesnika. Primorski rod Jelačinov, Cehovinov, Zelenov, Volčičev, Medenov in drugih ne bo izumrl, kot ni izumrl gorenjski rod Hribarjev in Krekov.

Tržaški ekonomist, profesor videmske univerze Aleš Lokar je zapisal nedavno (v »Telexu« 8. 12. 1988: Slovenci v Italiji: Kmetje so postali trgovci) »Ne moremo pa živeti od zdaj naprej, to človeka siromašči. Sodobna civilizacija ima te značilnosti.«

In je segla seveda tudi na Vremščico, saj ni več vsa »del neomadeževane narave«, ki je še niso »oskrunili hujši posegi človeka (če izvzamemo cesto) in vsakovrstna nesnaga, ki spremlja današnji množični ravninski in planinski turizem.«

Ob zaključku ceste, ki so jo zgradili Kastavci 1960 leta za kmetijsko zadruzo sprejema privatnik v kooperaciji s TOK (temeljno organiza-

cijo kmetijstva) že nekaj let »vsega presite Tržačane« in jim prodaja pristen ovčji sir. Ob stari Čemparjevi baraki je zrasla nova, montažna in ob njej lesene mize in klopi za vse, ki jih pripeljejo »udobne makine pod sam vrh Vremščice«. Zagnali ste se, dragi planince, v odprta vrata!

Pa so nam ostala kljub cesti in kljub barakam dovolj neomadeževana naša planinska pota, markirana iz Senožec in železniških postaj v Košani in v Gornjih Ležah in prostrane senožeti in Urbanova gora nad Volčami in sam vrh čudovite gore Vremščice in njeni gozdovi. Prava planinska koča ob stoletni bukvi, odmaknjena od potrošniške miselnosti, dobro oskrbovana in gostoljubno odprta za staro in mlado planinsko tovarišijo naj postane tudi Vam domača. Dokler je pa še ne bo, Vas vabim pod Vremščico, v Gabrce, pradamovino Srebrne, primorske Miklove Zale.

V svojem odgovoru nisem mogel pojasniti vse veljave pesnikovih besed

Iz veka v vek
krvi gre tek,
iz roda v rod
duh išče pot.

Vprašujete: »Za koga?« Za vzpodbudo »od sveta odmaknjenim in preizkušnim Podvremščičarjem!« Pozdravlja vas

BRANKO ŠALAMUN

Domača gostilna za goste z okusom

GODNJE PRI DUTOVLJAH — »Petnajst let sem delal na meji in videl, da k nam prihajajo tudi bogatejši ljudje, ki so sposobni plačati boljše hrano in postrežbo, kot jo običajno nudimo. Bog nam je hkrati dal lepo lego in pokrajino, ki ju ne znamo dovolj izkoristiti. Vsa ta spoznanja so bila zame tolikšen izziv, da sem se odločil ustanoviti prvovrstno domačo kraško gostilno.«

Nakana vojvodinskega Črnogorca Svetozarja Raspopovića, ki se je že trdno ukoreninil na Krasu, se je pred dnevi uresničila z otvoritvijo gostilne A.S., ki jo je podjetni nekdanji carinik z ženo Mileno predvsem z lastnimi žulji in obilo iznajdljivosti uredil v domači hiši v Godnjah pri Dutovljah. »Čeprav ime gostilne ne pomeni poceni vabe za turiste, saj gre za kratki imen najmlajših otrok Ane in Sebastijana, je geslo našega podjetja kvaliteta«, pojasnjuje Svetozar. »Tako bomo poleg najzlahtnejšega terana in pršuta ponujali tudi ostalo pristno kraško hrano in pijačo, jedilnik in vinsko karto pa bomo popestrili tudi z ne-

katerimi redkimi jugoslovanskimi specialitetami in vrhunskimi pijačami.

Tako bodo v Asu, ki ga je Svetozar po zamisli in ob izdatni praktični pomoči svojega carinskega kolega Joška Škerjanca iz Divače uredil ob doslednem spoštovanju kraške arhitekture, poskrbeli za prava kulinarčna presenečenja. Vedno bo na voljo pet ali šest predjed, vključno z sušenimi ribicami iz Skadarskega jezera. Za glavno jed bodo ponudili tudi divjačino v različnih izvedbah in neobičajne priloge, pripravljene po starih kraških receptih. Tako kot je teran iz domačega vinograda, saj imajo Raspopovići poleg velikega nasada hrušk viljamovk med drugim tudi 3000 trt najvišjih rodnosti, bo tudi kruh iz domače peči...

Gostje si bodo verjetno to gostilno zapomnili tudi po posebnosti, da ima najsodobnejše urejeno kuhinjo široko odprto proti jedilnici. Na ta način želi gostilničar omogočiti, da bi gostje, ki to želijo, lahko sami izbirali kose in kasneje spremljali pri-

pravljanje hrane. Sicer pa domiselna sestava jedilnika, spodbudnejši način komuniciranja osebja z gosti in bogato založena klet, v kateri bodo poleg terana tudi druga značilna vina iz širšega vinorodnega območja, ne bo edina značilnost Raspopovićeve gostilne. Lokal naj bi postal tudi zbirališče kulturnikov, ki bi se želeli tukaj predstaviti s svojimi likovnimi, literarnimi, glasbenimi ali poudarjalnimi dosežki. Ko bo led prebit, bo podjetni novopečeni krčmar, ki se je ob svojem delu v carinarnici v preteklosti ukvarjal tudi s slikarstvom, vrtnarstvom, plastičarstvom in še čim, zaoral ledino v za Kras povsem novi turistični ponudbi. Začel bo rediti konje in za svoje goste organizirati kulinarčne, rekreativne, naravoslovne in etnografske izlete s kočijo po impresivni, rahlo gričevnati pokrajini, v kateri se v edinstvenem zaporedju izmenjujejo bogati vinogradi, borovi in hrastovi gozdčki in enkratne kamnite vasi.

JANEZ ODAR

Konec tedna že trgatev

KOPER — V tri leta starem 28-hektarskem vinogradu Vinakopra v Izoli bodo že v petek začeli s trgatvijo. Trgači Vinakopra bodo začeli trgati grozdje chardonnay, ki je - poleg namiznega - tudi najprej dozorelo v slovenski Istri. Kot je povedal enolog koprskeske kleti Iztok Klenar, bodo grozdje predčasno potrgali, saj bodo pri predelavi v vino poskušali uporabiti tehnologijo, ki je na primer v sosednji Italiji že uveljavljena. V izolskem vinogradu, ki je letos prvič obrodil, bodo trgali dva dni, potrgali pa naj bi okoli 50 ton grozdja, trgači pa se bodo takoj preselili še v vinograd chardonnaya v Laborju, kjer naj bi potrgali še približno 70 ton te vrste grozdja. Sicer vse kaže, da bo letošnja trgatev v slovenski Istri dokaj zgodnja, saj bodo zgodnje sorte belega in rdečega grozdja začeli trgati kmalu po 15. septembru.

I. U.

Jutri, 1. septembra 1989, ob 20.30
v dvorani na Ravanci

ZAKLJUČNA PRIREDITEV LETOŠNJEGA
9. MLADINSKEGA RAZISKOVALNEGA
TABORA REZIJA 89

Program večera bo obsegal predstavitev rezultatov raziskovalnega dela, ki je bilo izvedeno v času tabora.

V pričakovanju oktobrskih občinskih volitev V Miljah so že v teku srečanja za oblikovanje kandidatnih list

Miljske politične sile se že aktivno pripravljajo na predčasne občinske volitve, ki bodo 22. in 23. oktobra. Sestanki med občinskimi sekcijami in pokrajinskimi tajništvimi strank se vrstijo kot na tekočem traku, tako da že krožijo prva imena nosilcev list in kandidatov, ki se bodo borili za izvolitev v tridesetčlansko občinsko skupščino. V petek zvečer je miljska sekcija KPI v tem okviru pripravila 40-članski seznam morebitnih kandidatov, ki ga bo sedaj poslala v pretres članstvu, to pa bo prihodnji teden na tako imenovanih primarnih volitvah izreklo svoje preference. Na seznamu so samo člani stranke, Listo Frausin pa bodo sredi septembra dopolnili z neodvisnimi predstavniki, med katerimi bo tudi dosednji župan Mutton. Nosilca ali nosilce list pa bodo izbrali sporazumno s pokrajinskim vodstvom stranke. Socialisti bodo po vsej verjetnosti spet kandidirali svoja dosedanja občinska svetovalca Rossinija in Ulcigraia, v vrhu liste pa bo tudi novi sekcijski tajnik Di Candia, ki je na občinskem kongresu stranke v tajnem glasovanju le za peščico glasov premagal Ulcigraia. Slednji se naslanja na notranjo komponento deželnega svetovalca Tersarja, sekretar pa je pristaš podpredsednika Dezele Carboneja. Dolgoletni podžupan Rossini pripada Seghe-nejevi levici, tako da miljski socialisti ne bodo imeli prav lahkega dela pri izbiri kandidatur in posebno ne nosilca liste. Rossini je povrh pred kratkim postal predsednik upravnega odbora Krajevne zdravstvene enote in ni izključeno, da se bo sedaj v celoti posvetil tej funkciji. Morda bo PSI spričo takega položaja izbrala za nosilca liste kakega uglednega tržaškega predstavnika. S tem v zvezi se je govorilo tudi o Carboneju, ki pa bo baje nosilec

kandidatne liste PSI na občinskih volitvah v Nabrežini. Demokristjani - kot smo lahko izvedeli - hočejo precej korenito pomladiti svojo svetovalsko skupino, tudi oni pa imajo precej težav z odnosi med notranjimi strujami. Milje so bile od nekdaj »politična trdnjava« morotejcev, v tržaškem vodstvu stranke pa imajo sedaj večino desnosredinske struje, ki so pred kratkim brez večjih zadržkov potisnile moroteje v opozicijo. Miljska KD, ki je bila v vsem povojnem času v opoziciji, je v začetku leta podpisala s komunisti sporazum za vodenje Občine, ki pa je zaradi političnega veta pokrajinskega tajnika Tripanija ostal mrtva črka. To je med krajevnimi demokristjani, ki so skoraj do za-

dnjega nasprotovali predčasnemu razpustu občinskega sveta, povzročilo precej slabe krvi, ta pa bi utegnilo imeti posledice tudi pri izbiri kandidatov. Na oktobrske volitve se pripravljajo tudi zeleni. V teku so pogajanja za predložitev enotnega volilnega simbola (po vsej verjetnosti smejočega se sonca), sporazuma pa ni še videti na obzoru. Obstajajo vsekakor precej konkretne možnosti za dogovor med tako imenovanimi pravovernimi zelenimi in listo s simbolom mavrice, ki jo sestavljajo radikalci in demoproletarci. Težji pa bo sporazum z zelenenimi, ki se sklicujejo na znak marjetice, saj so se vsaj na tržaški ravni v zadnjem času precej približali Listi za Trst.

S. T.

Prihodnji četrtek, 7. septembra

Vodstvo tržaške KPI o »primeru Bordon«

Federalni komite KPI, ki je najvišje politično telo tržaške strankine federacije, se bo v četrtek, 7. septembra, ukvarjal s tako imenovanim »primerom Bordon«, o katerem pa ne bodo govorili na prihodnjem sestanku strankinega deželnega vodstva, kot je pred kratkim poročala tiskovna agencija ANSA. Sejo federalnega komiteja so sklicali po normalnem postopku in ne na podlagi formalne zahteve nekaterih članov, tudi zato - kot nam je včeraj povedal član deželnega tajništva in načelnik občinske svetovalske skupine Maurizio Pessato - »ker si vsi želimo odkrite razprave in razčiščenja, ne pa političnih procesov«. Federalni odbor je imel že 20. julija na dnevnem redu oceno tega vprašanja, zaradi odsotnosti člana vsedržavne direktije Fassina pa so zasedanje odložili. Prihodnji četrtek pa bo za to priložnost v Trstu Claudio Petruccioli, ki velja za enega najtesnejših sodelavcev sekretarja Occhetta.

Poslanec Willer Bordon, ki je plačal vpisnino na zadnjem kongresu v Riminju, ni pa dvignil izkaznice radikalne stranke, je bil medtem včeraj dopolnjen gost Radia Radicale v neposredni oddaji, v kateri je odgovarjal na vprašanja poslušalcev. Miljski komunisti - kot nam je povedal tajnik Fulvio Vallon - pa se za sedaj ne bodo ukvarjali s to zadevo, saj bodo sklicanje morebitne skupščine vzeli v pretres šele po četrtkovi seji federalnega odbora. Bordon, ki ga bo miljska Lista Frausin skoraj gotovo vključila v kandidatno listo za oktobrske občinske volitve, je včeraj na Radio Radicale ponovno napovedal, da se bo udeležil bližnje seje državnega federalnega sveta Pannellove stranke.

Telesno prizadete osebe še vedno na robu družbe Športna dejavnost sredstvo za vključevanje prizadetih

Vključevanje telesno prizadetih oseb v družbo s pomočjo športa je bila tema, o kateri so v organizaciji združenja Movimento Sportivo Popolare govorili na tiskovni konferenci, ki je bila včeraj na sedežu tiskovne agencije ANSA v Trstu. Pokrovitelj srečanja je bilo odborništvo za šport Občine Trst, vodil pa ga je komisar za Furlanijo-Julijsko krajino pri omenjenem združenju Alessandro Peterlini.

Med tistimi, ki so z neposrednim pričevanjem dali pečat srečanju, je bila zlasti Rimljanka Osanna Brugnoli, bivša filmska igralka, ki je zaradi incidenta morala v 21. letu starosti prekiniti kariero. Brugnolijeva je obžalovala dejstvo, da družbeno okolje še ni pokazalo pripravljenosti za zblizanje s handikapiranimi osebami. Tona bi bila posledica prevladujoče kulture, ki zavrača vse, kar se odmiha od ustaljenih vzorcev. Pomembna je zato primerna vzgoja, ki naj bi temeljila na enakopravnem odnosu s prizadetimi osebami. Kar pa zadeva vključevanje invalidov v družbo, je Brugnolijeva poudarila, da je športno udejstvovanje res učinkovito, tako s fizičnega kot psihičnega vidika.

Brugnolijeva je možnost za športno dejavnost našla v ortopedskem inštitutu S. Lucia v Rimu. V tem zdravstvenem zavodu je doslej »zraslo« več športnikov invalidov, tudi takih, ki so sodelovali na mednarodnih tekmovanjih paraplegikov. O izkušnjah pri uporabi športne terapije v tem inštitutu je spregovoril sam ravnatelj Luigi Amadio. Bil je mnenja, da pri tovrstni terapiji ni toliko važen agonizem, temveč počutje prizadetega.

Odbornica Občine Trst Luisa Nemež je v svojem posegu poudarila, da se vključevanje invalidov v družbo ne sme omejevali le na področje skrbitva. Opredelila je tri prioriteta pod-

ročja, in sicer vključevanje prizadetih v delovno okolje, skrčenje postopka za priznanje invalidnine in ureditev ustreznih prostorov za prizadete osebe.

Bolj tehničen je s tega vidika bil inženir Giaquinto, član vodstva podjetja Cividin, ki je spregovoril o arhitektonskih ovirah (stopnicah, preozkih vratih itd.) za vključevanje invalidov. Parlamentarec Giulio Camber je govoril o zakonodajnih ukrepih v korist fizično prizadetih, medtem ko se je novinar Daniele Damele navezal na poseg Brugnolijeve. Dejal je, da se vključevanje ne sme omejiti le na invalide: t. im. neprizadeti bi morali pokazati več empatičnih prizadevanj, saj bi se tudi oni morali vključiti v svet drugačnih (tj. prizadetih oseb). V korist prizadetih se je zavzel tudi podpredsednik Italijanskega olimpijskega odbora (CONI) za Trst Fulvio Alberi, ki je obljubil, da se bo v ta namen osebno angažiral.

Nato so posegli še predstavniki Association Internationale du Temps Libre Enrico Scaramucci (govoril je o kulturi in rekreaciji v službi fizično prizadetih), deželni koordinator Sanitasport (tj. službe, ki deluje v okviru Movimento Sportivo Popolare) Giorgio Crismani (obravnaval je načrte te službe v korist invalidov) in nekateri drugi. V razpravi, ki je sledila, so govorili o potrebi, da bi športnim dejavnostim približali še druge prizadete osebe, o razkoraku med obljubami predstavnikov pristojnih teles in dejanskim stanjem pri vključevanju invalidov, deloma pa tudi o premajhnem zanimanju politikov za te probleme.

V tržaški pokrajini se s športom ukvarja približno 70 fizično prizadetih oseb, od katerih so se nekatere uveljavile tudi na pomembnih mednarodnih športnih tekmovanjih. (iv)

Izdelki Danila Sedmaka so že ornamenti

Ko kamnarstvo in kovaštvo presežeta obrtniško stopnjo

»Kamen je preteklost, železo in beton sedanost,« je pred leti zapisal kriški rojak. S tem je želel poudariti, da so prvino, ki je nekoč imela v gradbeništvu bistven pomen, nadomestili drugi elementi, v prvi vrsti jeklo in plastične mase. Ti prvini sta postali simbol nove dobe, kamen pa je nečastno utonil v obrobju.

Pa vendar! Izkušnja je pokazala, da neka rdeča nit med kamnom in železom oziroma betonom, med starim in bolj modernim, vseeno obstaja. Dokaz za to smo našli v isti vasi, iz katere pisec uvodne misli izhaja, torej v Križu. Tu, na robu vasi, smo obiskali Danila Sedmaka, 61-letnega domačina, ki se v prostem času - posredno pa tudi poklicno - ukvarja s kamnarstvom in kovaštvom. Pravzaprav je to že stopnja več od navadne klesarske oziroma kovaške obrti, saj so Sedmakova dela, vsaj kar zadeva obdelavo kamna, že pravi ornamenti.

Danilo Sedmak je samouk; klesarstvo in kovaštvo je vzljudil že v mladih letih, odtlej pa je v svoji domači delavnici izklesal oziroma »na ognju« oblikoval več okrasnih predmetov, figur in drugih izdelkov. Cvetov v gumbnici je kar nekaj: kamnita vodna pipa, ki stoji na dvorišču, vazi in ornament v grškem slogu, košata kovinska vrtnica (tudi ta stoji na »borjaču«), železna dvoriščna vrata itd. Sedmak je vse te predmete izdeloval po lastni zamisli, zaradi pikolovske natančnosti je za nekatere porabil kar veliko časa. Ornament v grškem slogu je klesal npr. leto dni, za dekoriranje hišnega stropa pa je porabil devet mesecev. V narčtu ima izdelavo tudi drugih predmetov, za zdaj pa še ne premišljuje o sodelovanju na kaki razstavi. »Preveč skrbi,« nam je odvrnil, čeprav bi si kak njegov predmet gotovo zaslužil mesto na razstavnih prireditvah. Orna-

mente izdeluje pretežno iz kraškega kamna, včasih pa seže tudi po drugih vrstah kamna.

Sedmak izhaja iz kamnarske družine, saj se je tudi njegov oče Rihard ukvarjal s kamnarstvom. Rihard Sedmak je bil zaposlen v kamnolomu v bližnji Nabrežini, podobno kot številni drugi Križani. Nekaj kamnolomov je bilo tudi v Križu, vendar so prenehali z obratovanjem. Nekdanji kamnarji so že leta v pokoju, vendar je ostalo več kamnitih prič: najbolj znane so Tomažev kip pri cerkvi sv. Roka, kamniti križ ob glavni cesti, nagrobniki na vaškem pokopališču in druge. Sedaj še ornamenti Danila Sedmaka. Ob njih pa kovinski izdelki, prav tako delo kraške trdoživosti in vztrajnosti. (iv)

Na sliki (foto Magajna) Danilo Sedmak z enim od svojih del.

Otroci in animatorke se zelo dobro razumejo

V Repnu gre h koncu otroški poletni center ki ga je že petič pripravilo KD Kraški dom

Čudovit zeleni park okoli koč pod Rupo v Repnu je te dni »operativna postojanka« otroškega poletnega centra, ki ga je letos že peto leto zapored priredilo repentabsko kulturno društvo Kraški dom. Veseli živčav se bo zaključil jutri in otroci so v prijetni družbi preživeli skupaj dvanajst dopoldnevov po štiri ure. To formulo so že v prejšnjih letih uspešno eksperimentirali, saj se tako otroci ne utrudijo preveč in lahko popoldne izkoristijo za kopanje s starši. Obenem pa imajo tako prireditelji tudi manjše organizacijske težave, saj jim ni treba pripravljati kosila.

V center je redno zahajalo 15 otrok iz repentabske občine, ki obiskujejo zadnja dva letnika vrta in prve tri razrede osnovne šole. Našli smo jih pod mogočnimi hrastovimi krošnjami, ko so se prosto igrali, seveda pod skrbno kontrolo treh vzgojiteljic in animatork Doriane, Elene in Nataše. Skupina punčk je v zasilno zgrajeni kolibi kuhala minestro, ki pa ni bila užitna, ker se je prismočila... Fantje pa so poskušali pritrčiti vrv na vrh drevesa, da bi se nato povzpeli po njej kot moderni tarzani.

Sicer pa je bila vsa dejavnost dokaj pestra in raznolika. Otroci so pripravili lepe risbe, iz daša so oblikovali raznovrstne predmete in živali ter jih pobarvali, poskusili so se tudi v balinanju, šli so na sladoled in na sprehod na Col. Ko pa je bila vročina neznozna, so se kar škropili z vodo in tako našli blagodejno osvežitev. Vreme je bilo vseskozi naklonjeno, z izjemo zadnjega ponedeljka, ko so deževni dopoldan preživeli v novem prizidku in igrali na tombolo, domino in sestavljalice. Sicer pa so se otroci najraje

igrali na prostem in so v veseli družbi bili sicer živahni, vendar pa ne naga-jivi.

Tradicionalno vprašanje smo zato obrnili na glavo in pri otrocih šaljivo poizvedeli, ali so zadovoljni z vzgojiteljicami. Spontano so odgovorili pritrdilno, »ker nas nič ne kregajo«. To pa dejansko zveni kot pohvala otrokom samim, saj so bili disciplinirani in angažirani, tako da se animatorkam ni bilo treba preveč razburjati in vsi skupaj so tako bili protagonisti letošnje uspešne izvedbe poletnega centra, ki je v celoti dosegel svoj namen.

B. S.

Na sliki (foto Magajna) nekateri izmed udeležencev poletnega centra.

Vpisi v tečaje Ljudske šole

V teh dneh so na Ljudski šoli (Scuola popolare) začeli sprejemati vpisovanja v tečaje jezikov, glasbe in plesa. V tajništvu, ki se je preselilo v Ul. Batisti 14/a (pri Tržaški hranilnici), nudijo vse potrebne informacije. Njegovi uradi so odprti od 9. ure do 12.30 in od 16. ure do 19.30, telefonska št. pa je 733376. Šola prireja tečaje za otroke in odrasle, in sicer iz angleščine, slovenščine, nemščine, srbohrvaščine, tečaje modernega in jazz plesa, južnoameriških in ljudskih plesov in tudi različne glasbene ter telovadne tečaje.

V Fižgarjevem domu na Opčinah

Jutri se začne tradicionalna Draga

V Fižgarjevem domu na Opčinah bodo od jutri do nedelje že tradicionalni študijski dnevi »Draga 89«. Društvo slovenskih izobražencev, ki je prireditelj te kulturne manifestacije, sporoča, da so iz tehničnih razlogov nekoliko spremenili že objavljeni program študijskih dnevo. Predstavitve manifestacije bo jutri ob 17. uri, nato bo sledila okrogla miza na temo »Manjšina-iztržev ideoloških bojev«, pri kateri bodo sodelovali Ivan Verč, Tomaž Simič in Ferruccio Clavara. Predavanje o problemih in o rešitvah v multikulturnih družbah, ki je bilo napovedano za jutri, pa bo na sporedu v soboto ob 16. uri, takoj po kratki otvoritveni slovesnosti. O teh vprašanjih bo predaval Stane Bah iz Kanade. V nedeljo dopoldne ob 10.30 bo na Opčinah tekla beseda o vizijah in mejah narodne sprave, popoldne ob 16. uri pa bo predavanje o Sloveniji med Evropo in Balkanom s posebnim poudarkom na nedavna dogajanja v sosednji državi. Tradicionalna nedeljska maša bo ob 9. uri na prostem.

Društvo slovenskih izobražencev je medtem v teh dneh izdalo zbornik lanske Drage s prispevki predavateljev in razpravljalcev po naslovom »Kam plove-mo«. Zbornik sta založila tednik Mladika in Svet slovenskih organizacij. Opremil ga je Edvard Žerjal, fotografije pa sta prispevala Mario Magajna in Peter Cvelbar. Predstavitve zbornika je napisal predsednik DSI Sergij Pahor.

Sinoči tudi koncert zbora iz Rige

Župan sprejel sovjetske pevce

V prostorih tržaškega županstva je včeraj bilo srečanje med županom Francom Rihettijem in člani pevškega zbora Gaudeamus iz Rige v Latviji (Sovjetska zveza). Latvijske pevce je vodil dirigent Edgars Racevski, spremljala pa sta jih tudi predsednik in pevovodja tržaškega pevskega zbora Illesberg Bruno Depretto in Tullio Riccobon. Sovjetski zbor je namreč gost zbora Illesberg.

Župan Rihetti je goste najprej pozdravil, nato pa spomnil na prijateljske vezi, ki združujejo Trst in Rigo, v prvi vrsti na področju kulture in umetnosti. Poudaril je, da je Trst pozoren do dogajanja in položaja v latvijskih republikah in da je od nekda-

dovzetan tudi za različnost ostalih stvarnosti, posebno kar zadeva vrednote kot so svoboda, neodvisnost in avtonomija. Člani zbora (ta deluje v okviru politehničnega inštituta v Rigi) so po simbolični izmenjavi daril zapeli latvijski motiv, ki opeva prijateljstvo in glasbo.

Zbor Gaudeamus je, kot rečeno, prišel v Trst na povabilo zbora Antonio Illersberg in je imel sinoči celovečerni koncert v salezijanski cerkvi sv. Janeza Bosca. Sestavlja ga osemdeset izkušenih pevcev, ki so doslej gostovali v domala vseh vzhodnoevropskih državah. Preden je zbor prišel v Trst, se je udeležil mednarodnega zborovskega tekmovanja v Arezzu.

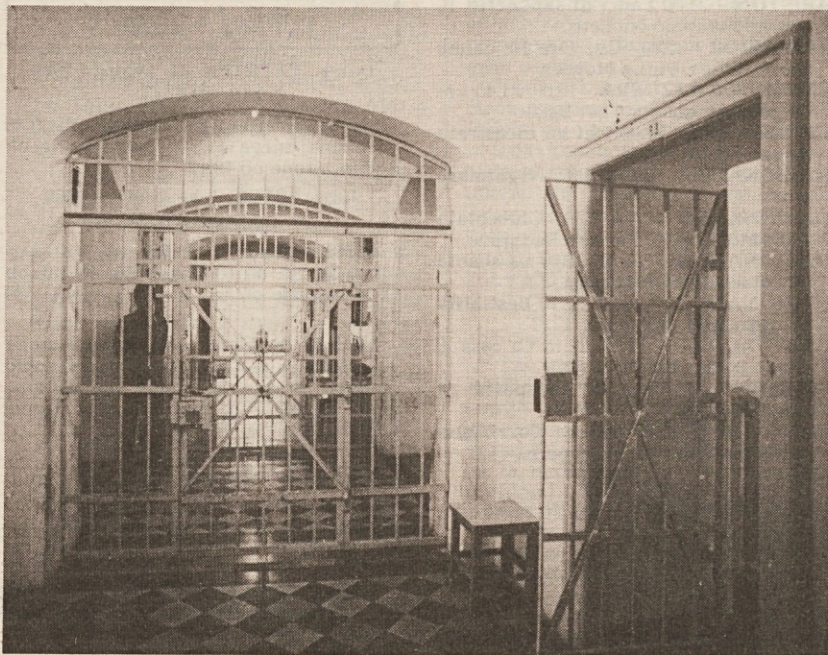
Uprava zapora načrtuje pobude za integracijo tujih državljanov Tudi v Koroneju čedalje več tujcev Izbruhov rasizma pa doslej ni bilo

Od začetka poletja se je število zapornikov, ki sedijo v tržaškem zaporu, podvojilo. Medtem ko je bilo maja v Koroneju še manj kot sto zapornikov, jih je bilo včeraj točno 191, od katerih so kar 103 tujci. Da se je zapor tako napolnil, je odvisno predvsem od dejstva, da so iz drugih italijanskih zaporov poslali v tržaško ječo pravo množico tujcev, ki so v zadnjem letu naselili italijanske zapore. Čedalje večja emigracija iz držav tretjega sveta, zlasti iz afriških držav v Italijo se namreč odseva tudi v sestavi populacije zaporov. Kot pravi ravnatelj Koroneja Giovanni Attinà, je zapor po eni strani pravo (boleče) zrcalo tega, kar se dogaja v družbi. Kljub temu pa so — vsaj v tržaškem zaporu — doslej uspeli zajezi rastoči val nestrpnosti in rasizma, ki je v Italiji v zadnjih mesecih povzročil številne izbruhe nasilja in nekulture, zadnji od katerih je prav tragični umor južnoafriškega begunca Jerryja Essana Masla. Do pretepa, o katerem smo poročali na začetku avgusta, je namreč prišlo med Egipčani in Tunizijci, belci pa se doslej niso znesli nad svojimi temnopoltimi "kolegi".

Večino tujcev v Koroneju predstavljajo — kot je že običajno — jugoslovanski državljani, katerih je kar 45, a jih upravitelj zapora štejejo že med "naše ljudi" (kot je dejal ravnatelj Attinà, ki se je v preteklosti učil tudi slovenščine). Sledijo Tunizijci (15), Alžirci (6), Nigerijci (11), Senegalci (2), Libanonci (3), Maročani (5) in Sirijci (2) in po en državljani iz Kolumbije, Bolivije, Argentine, Španije, z otočja Barbados, iz Malezije, Libije, Grčije, Etiopije, Ekvadorja, Egipta, Ugande, Gambije in Turčije. Večino tujcev so poslali v Trst, ker so bili drugi zapori prenaseljeni, medtem ko je bil tržaški zapor na pol prazen (prostora je za 200 ljudi). To pa je znatno obremenilo delo v zaporu, in ne samo zato, ker je treba skrbeti za sto ljudi več (kar znatno obremenjuje delo v kuhinji in vse ostale storitve), ampak predvsem zato, ker se je vzdušje v zaporu zelo spremenilo. Jugoslovani so se namreč "dobro" razumeli s italijanskimi kolegi, s tujci pa so se pojavile številne nove, zlasti praktične težave.

»Večina naših zapornikov, tako italijanskih kot tujih, sedi zaradi kršenja predpisov o mamilih,« nam je pojasnil ravnatelj Attinà, »razen Jugoslovancev, ki so v zaporu povečini zaradi kraje, vendar je med Italijani in tujci razlika. Tujci so v glavnem kurirji, medtem ko domači razpečevalci tudi narkomani. Največja pregrada v komunikaciji je seveda jezik — afriški državljani govorijo kvečjemu nekaj besed angleščine ali francoščine — vendar jih zelo razlikuje tudi odnos do droge. Treba je vsekakor dodati, da se pripadniki raznih narodnosti najraje družijo s svojimi sonarodnjaki, kar je tudi razumljivo. Predstavljajte si osem zapornikov v tesni celici, ki se med drugimi ne morejo niti sporazumeti. Prav to pa potrjuje največjemu praktičnemu problemu, saj moramo pri nameščanju zapornikov spoštovati tudi nekatere predpise, ki nam vелеvajo, da obtožence ne smemo namestiti v isto celico s tistimi, ki so že prestali proces itd. Poleg tega pa imamo velike težave s kuhinjo, saj so številni Afričani muslimani, tako da moramo hrano prilagajati njihovim potrebam.«

»Do pravih izbruhov rasizma doslej še ni prišlo,« je nadaljeval Attinà, »če bi v omenjenem pretepu bili ranjeni naši sozdržavljani, bi se verjetno raznel pravi kaos. K sreči pa je šlo za obračunavanje med Egipčani in Tunizijci. Drugače pa nam "naši" očitajo, da privilegiramo tujce in obratno. Verjetno je res, da smo s tujci bolj razpoložljivi, saj v Trstu nimajo nobenega svojca, ki bi količikar poskrbel zanje. Res je tudi, da si zanje posebej prizadevamo, da bi jim našli zaposlitev, saj so brez denarja in sploh ne vedo, kaj bodo počeli, ko bodo zapustili zapor. Medtem ko imajo tržaški zaporniki več možnosti, da jih spustimo na nadzorovano prostost ali da jim

Notranjost koronejskega zapora

sodstvo prizna pravico do hišnega pripora, tujci te možnosti nimajo. Prav tako jih nihče ne mara vzeti v službo. To pa je njihov največji problem, zato jih skušamo zaposliti v zaporu, če le znajo opravljati kako koristno delo, od zidarskih in plesarskih do uradniških in kuhinjskih opravil. Takih možnosti pa je malo, zapornikov, ki bi radi zaslužili kak denarec, pa je seveda veliko. Zato smo v zadnjih časih pomislili na možnost, da bi jih zaposlili pri krajevnih upravah ali pri zasebnikih — seveda če bodo ti pristali — za taka opravila, ki jih tukajšnji prebivalci ne radi opravljajo. Lahko bi na primer pometali ceste ali čistili javne vrtove. Seveda bi izbirali med takimi, ki v za-

poru niso povzročali neredov, med delom pa bi jih lahko nadzorovali. Na ta način bi se tujci, ki ne bi bili primorani zapustiti našo državo, lahko vsaj delno integrirali v družbo. V malhi pa imamo še en načrt, ki bi nam lahko pomagal v našem delu s tujci. Ker je v Trstu sorazmerno večje število tujcev kot v drugih italijanskih zaporih, bi priredili seminar o zakonodaji in o realnih življenjskih razmerah priseljenec tako zunaj kot znotraj zapora. Rad bi, da bi se sami zaporniki udeležili seminarja, da bi predlagali spremembe, ki bi jim lahko pomagale boljše preživeti to grdo izkušnjo. O tem sem se pogovarjal tudi z bivšo senatorko KPI Jelko Gerbec...« (B. G.)

David Danieli si je spet priboril naslov svetovnega prvaka na diatonični harmoniki

Diatonična harmonika ali po domače frajtonarca je instrument, ki nam daje v zadnjih letih veliko zadoščenja. Število godcev, tudi mladih, narašča, prireditve Glas harmonike ob prvomajskih praznikih je vse bolj uspešna, posamezniki pa se uveljavljajo na raznih nastopih in tekmovanjih.

To nam potrjuje tudi dejstvo, da imamo spet med nami svetovnega prvaka v igranju na frajtonarce, in sicer v starostni kategoriji do 18 let. Ta zveneči naslov je spet osvojil 17-letni David Danieli, ki bo letos obiskoval tretji razred trgovskega zavoda Žiga Zois. Povrhu je David še dober alpinist, študira tudi klavirsko harmoniko pri prof. Eliani Zajec in že premišlja, ali bi letos začel tudi s študijem pozavne.

»Harmonika pri nas še ni tako upoštevan instrument, da bi lahko z njim računal na sodelovanje v kakšnem glasbenem ansamblu, razen seveda v izključno harmonikarski sestavi. Zato mislim, da bi bila moja izbira dobra, saj tudi pozavnistov ni veliko.«

Svetovno prvenstvo v diatonični harmoniki pa tudi v »organettu« (instrumentu, ki je v Italiji bolj znan od naše frajtonarce) je potekalo, kot že lani, v Anconu, in sicer od petka, 25. do nedelje, 27. avgusta. Udeležilo se ga je 154 tekmovalcev iz Jugoslavije, Francije, Španije, Nemčije, Avstrije, Švice, Anglije in Italije. »Iz naših krajev se je zelo dobro uveljavil tudi Davide Melon, gojenec šole za diatonično harmoniko pri KD Fran Venturini pri Domju, ki je zmagal v kategoriji godcev do starosti 12 let. Sam sem nastopil z dvema skladbama, in sicer z eno Avsenikovih skladb in s skladbo Zorana Lupinca, profesorja na šoli pri Domju, ki je tudi sam dosegel naslov svetovnega prvaka in ki nas vedno

David Danieli

spodbuja v ljubezni do tega instrumenta. Seveda ostaja tudi naš vzor.«

Tekmovanje v Anconu se je začelo v petek, ko so se tudi sestali glasbeniki in razpravljali o »organettu«, o njegovi razširjenosti v Italiji in o tem, kako igranje tega instrumenta popularizirati med mladimi. David nam je povedal, da je to instrument, ki je manjši in preprostejši od diatonične harmonike, ker je mogoče na njem igrati le v eni skali in tudi skladb, ki bi bile primerne za ta instrument, je malo. Diatonična harmonika je vse drugačen instrument, na katerem je možno igrati v treh ali celo štirih skalah, povrhu pa je zanj napisanih tudi več skladb.

Globoka preosnova biološke fakultete

Tudi na Univerzi v Trstu bo študij biologije doživel globoko preosnovo, in to že z novim akademskim letom 1989-90. Študij bo odslej trajal pet let in ne več štiri kot doslej, razdeljen pa bo na dva dela: prvi trije letniki bodo namenjeni osvajanju osnov biologije, zadnja dva letnika pa bosta posvečena specializaciji. Na Univerzi v Trstu bosta zaživel dve smeri, in sicer biološko-ekološka ter biomolekularna.

Študentje, ki se bodo letos vpisali na tržaško biološko fakulteto, bodo študirali po novih programih. Za prvi letnik se bodo lekcije pričele 10. oktobra. Študentje bodo med drugim dolžni opraviti 75 ur laboratorija. Za ostale letnike pa se bodo predavanja pričela novembra, podobno kot na večini drugih fakultet.

Obvestilo Kmečke zveze

Prijaviti zaloge vina

Kmečka zveza obvešča vinogradnike, ki bodo imeli ob 24. uri dne 31. avgusta na zalogi vino, da morajo količino te zaloge prijaviti do srede, 6. septembra t.l., in sicer na tisto občino v kateri se vino nahaja. Prijave morajo predstaviti predvsem tisti vinogradniki, ki bodo vino, ki ga imajo v zalogi, naknadno prodali. Prijave ni treba predstaviti tistim, ki imajo vina le še za lastno uporabo.

Količina ostankov vina mora biti razvidna s hrbtni strani letne prijave vina oziroma iz registra za komercializacijo, pridelek pa mora biti razlikovan po sortah ter ločen med namiznim vinom in vinom s kontroliranim poreklom.

Za izpolnjevanje prijav bo Kmečka zveza na razpolago svojim članom v občinskih izpostah po naslednjem urniku:

- v Dolini v soboto, 2. septembra, od 11. do 13. ure;
- v Nabrežini v soboto, 2. septembra, od 11. do 13. ure;
- v Zgoniku v ponedeljek, 4. septembra, od 12. do 13. ure;
- v Repnu v ponedeljek, 4. septembra, od 12. do 13. ure.

Obvestilo SSS

Še čas za vpis v tečaj 150 ur

Še je čas za vpis v tečaje 150 ur za dosego diplome nižje srednje šole v slovenščini. Njihovo trajanje in ureditev sta naslednja:

- tečaji so dostopni vsem delavcem in odraslim, ki so dopolnili ali dopolnijo do 31. decembra 1989 16 let starosti (za tiste, ki še niso dopolnili 23 let, je obvezna diploma osnovne šole);
- tečaji so brezplačni;
- trajajo eno leto, od septembra 1989 do maja 1990, skupno več kot 350 ur.

- učne načrte bodo udeleženci prediskutirali skupno s profesorji ob podpori sindikalnih organizacij in v luči najpomembnejših dosežanj izkušnje;

- komisijo, pred katero bo zaključni izpit, sestavljajo profesorji, ki poučujejo na tečaju;

- po uspešno opravljenem zaključnem izpitu dobijo udeleženci diplomu nižje srednje šole.

Vpisovanja potekajo na sedežu Sindikata slovenske šole, Ul. Carducci 8, ob sredah (od 16. do 17. ure) in ob torkih in četrčkih (od 11. do 12. ure), vsak dan pa na nižji srednji šoli Ivan Cankar, Ul. Frausin 12 (TS), tel. 774046, in na nižji srednji šoli Simon Gregorčič, Dolina 210, tel. 228132.

Deželni odbor za turizem v Miramaru

Deželni odbor za turizem Gioacchino Francescutto si je v teh dneh na povabilo predsednika Avtonomne letovišarske in turistične ustanove Barisona ogledal tradicionalno prireditev v Miramarskem parku »Luči in zvoki«, ki jo uprizarajo že več kot 40 let in ki so jo letos vendarle delno posodobili. Francescutto si je ogledal tudi novo razsvetljavo Miramarskega gradu in posebej pohvalil Zavod za spomeniško varstvo in tržaško Avtonomno letovišarsko in turistično ustanovo, ki sta si prizadevala, da bi čim bolj ovrednotila Miramar. Le-ta naj bi namreč postal najpomembnejša turistična točka naše dežele. Deželni odbor si s svojima gostiteljema ob koncu obiska zagotovil, da bo spodbudil deželno upravo, naj investira več sredstev za ovrednotenje tega romantičnega kotička naše pokrajine.

Deželni prispevki za mlekarstvo in sirarstvo

Z namenom, da bi podprl mlekarstvo in sirarstvo, je deželni odbor sklenil dodeliti temu sektorju približno 800 milijonov lir denarnih prispevkov. Znesek naj bi služil zlasti za večji prodor izdelkov na tržišče in za ovrednotenje celotne dejavnosti. Denarna sredstva bodo razdelili med 23 združenih enot, konkretno pa naj bi jih uporabili za nakup primernih strojev in aparatov, v prvi vrsti naprav za pastoziranje, hlajilnih naprav in vozil za prevoz mleka, masla, sira in ostalih mlečnih izdelkov.

Seje tržaških rajonskih svetov

Tudi rajonski sveti tržaške občine bodo v prihodnjih dneh po poletnem premoru začeli z rednim delom. Jutri se bo tako na izredni seji sestal rajonski svet za Novo mesto - Staro mitnico, ki ima na dnevnem redu sporočila predsednika, odobritev zapisnikov prejšnjih sej, obravnavo ljudske petice o vzdrževanju vile Brunner in razpravo o vprašanju prometa v mestnem središču.

Na seji, ki se bo začela ob 20.30, bo tekla beseda tudi o predlogih in sugestijah za oblikovanje triletnega načrta za izvajanje občinskih javnih del. Zahodnokraški rajonski svet pa se bo sestal v ponedeljek, 11. septembra.

■ Občina Trst sporoča, da bodo zaradi vzdrževalnih del podjetja ACEGA jutri zaprli za promet UL. Stoppani. Prepoved bo veljala med 7. in 21. uro. Iz istega razloga so odredili tudi prepoved parkiranja avtomobilov in vozil v ulicah Marconi in Torricelli.

■ Na sedežu sindikata CGIL v Ulici Pondares 8 (dvorana Santi) bo jutri ob 9. uri skupščina delavcev tekstilne tovarne Calza Bloch. Skupščino je sklical tržaški pokrajinski sindikat za tekstilni sektor FILTEA-CGIL.

Ob izgubi drage mame Marije Smotlak vd. Barut izreka iskreno sožalje svoji raznašalki Luciani

uprava Primorskega dnevnika

Ob izgubi moža in očeta Georgija Stoineua izreka ženi Lilijani, hčerki Karen in svojem globoko sožalje

KD F. Venturini

V bolnišnicah naše dežele primanjkuje krvi vseh skupin

V tržaških bolnišnicah hudo primanjkuje krvi skupin 0+ in A+. Tako je včeraj sporočil tržaški krožek srčnih bolnikov Sweet Heart, ki je ob tem pozval vse, ki bi lahko darovali kri, naj to storijo, saj bi s tem lahko bistveno pomagali pri reševanju človeških življenj. Dogaja se namreč, da v Trstu in sploh v celotni deželi po eni strani pada število krvodajalcev, po drugi strani pa rase povpraševanje krvi, zlasti zaradi vse številnejših kirurških posegov.

To vest so potrdili tudi v imunotransfuzijskem centru glavne tržaške bolnišnice, se pravi v najpomembnejšem tržaškem krvodajalskem centru. Tu so povedali, da v Trstu primanjkuje krvi tudi drugih skupin, in to že lep čas. Po mnenju zdravnika Alessandra Alùja je treba vzroke za to stanje iskati deloma v slabem delovanju samega centra, ki bi ga med drugim morali v kratkem globoko preosnovati, deloma ali kar predvsem pa v nezadostni osveščenosti oziroma občutljivosti ljudi. Zdravnik Alù je poudaril, da je v njihovem centru vsekakor dobro poskrbljeno za to, da bi krvodajalci imeli vse potrebne garancije zdravstvene narave, saj jih pred darovanjem krvi dobobra pregledajo, pa tudi samo darovanje krvi poteka ob strogem spoštovanju vseh zdravstvenih predpisov.

Kdor bi želel darovati kri, se lahko obrne na imunotransfuzijski center glavne bolnišnice v Ul. Pietà vsak dan od 8. do 12. ure.

Prošnje za uporabo občinskega bazena

Tržaška občinska uprava sporoča, da bo do 16. septembra sprejemala prošnje za uporabo občinskega bazena Bruno Bianchi v sezoni 1989-90. Zainteresirana športna društva morajo izpolniti posebne prošnje, ki so na razpolago v uradih občinskega odborništva za šport in prosti čas v Ul. del Teatro med 8.30 in 12.30. Izpolnjene prošnje je treba nato nasloviti na odbornika za šport, v vednost pa jih tudi izročiti športni zvezi, kateri društvo pripada.

Odbornik za šport je sporazumno z rajonskim svetom za Sv. Vid in Staro mesto pred kratkim določil urnike odprtja občinskega bazena. Od ponedeljka do sobote bo za plavalce odprt bazen med 12. in 15. uro, ob nedeljah pa med 9. in 12. uro.

Ob 45-letnici usmrtitve

Venec in mogočen kres v spomin na peterico kurirk iz Prebenega

Ob 45. obletnici usmrtitve petih mladih kurirk iz Prebenega so domačini položili venec pred spomenik padlim v narodnoosvobodilni vojni ter počastili njihov spomin z enominutnim molkom. Nato so odšli na konec vasi in prižgali mogočen kres, ki ga je bilo videti po vsem Bregu.

Na slikah (foto Magajna) zgoraj polaganje venca, spodaj pa domačini ob kresu.

Predstavili jih bodo v ponedeljek

Tudi letos Glasbeni sprehodi po slikovitem Miramarskem parku

Glasbeno združenje Opera giocosa bo tudi letos priredilo priljubljene »glasbene sprehode« po Miramarskem parku. Koncerti, ki jih bodo prireditelji podrobno orisali na tiskovni konferenci (v ponedeljek, 4. septembra), bodo v dneh 9., 10., 17. in 18. septembra.

Kot v preteklih letih, se bo orkester Opera giocosa (s katerim bo nekajkrat sodeloval tudi ansambel Santa Cecilia iz Vidma) tudi letos sprehajal po že tradicionalnih miramarskih poteh, in sicer od labodjih jezerc do gradiča, od spomenika Leopoldu drugemu do portiča in od spomenika Maksimiljanu do jezera z lotusovimi cvetovi.

Glasbeno združenje Opera giocosa so ustanovili leta 1984 in je v teh petih letih doživelo že velik uspeh: orkester je namreč nastopil na festivalu Opera barga in nato v Vicenzi, Gorici, Pisi, Lucci, Montecatiniju, Firencih, Benetkah in v Münchnu. Orkester sestavljajo violinisti Orietta Malusa, Alessandro Merluzzi, Alberto Godas, Antonio Kozina, Massimo Arancio, Lucia Ghiardi in Giulio Angelini, violista Pavel Ota in Maurizio Goina, kontrabasist Marco Candotto, na pavi pa igra Claudio Pribetti. Orkester vodi in mu dirigira Severino Zannerini, ki je tudi predsednik upravnega sveta tega mladega glasbenega združenja.

prispevki - prispevki - prispevki - prispevki

V spomin na Silvijo Ferlugo darujeta Livio in Savina Malalan 20.000 lir za sekcijo VZPI - ANPI Trebče.

Namesto cvetja na grob Pepija Žerjula darujeta družini Pahor in Petaros 100.000 lir za Sentiakobsko kulturno društvo in 100.000 lir za popravilo cerkve pri sv. Jakobu.

Namesto cvetja na grob Pepija Žerjula daruje Marija Glavič - Slama 100.000 lir za Marijin dom v Ul. Risorta.

Ob 45. obletnici junaške smrti petih kurirjev OF, ki so jih nacifašisti ustelili na Opčinah dne 29. 8. 1944 daruje Slava Slavec 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlih v NOB v Prebenegu.

V isti namen daruje družina Kuzmič 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Prebenegu.

S. Malalan daruje 20.000 lir za UNICEF.

V spomin na gospo Pino Rojac-Novak darujejo Elva, Ivanka, Lidija, Silva in Vlasta 100.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V spomin na Zorka Berdona daruje Pierina Šuligaj 10.000 lir za Dijaško matico, 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB pri Sv. Ani in 10.000 lir za PD Kolonkovec.

Ob lepi obletnici darujeta Magda in Neva 30.000 lir za SKD Barkovlje in 30.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Namesto cvetja na grob Ninija Kralja darujejo Pepi in Luciano Černjava 10.000 lir ter Lidija in Miloš Kalc 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlih v NOB v Gabrovcu.

V spomin na Milo Škerlavaj daruje Milka Kalc iz Gropade (št. 99) 10.000 lir za ŠD Polet.

V spomin na Štefanijo Gornik iz Bazovice darujeta Zofi in Argeo 30.000 lir za KD Skala iz Gropade.

Ob 6. obletnici smrti drage mame Justine Tretjak daruje Ida z družino 20.000 lir za dekliški zbor Vesna, 20.000 lir za MPZ Vesna in 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlih v NOB v Križu.

Namesto cvetja na grob pok. Gizele Košute darujeta Gabrijela in Alojz Sedmak 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na bratranca Giordana Sedmaka, umrlega v Franciji daruje Alojz Sedmak z družino 25.000 lir za popravilo Ljudskega doma v Križu.

V spomin na pok. Ninija Kralja darujeta Laura in Gičko Sedmak 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Gabrovcu.

Ob včlanjevanju VZPI-ANPI Prosek-Kontovel so darovali za sekcijo: Kontovel - Slavoljub Štoka 10.000 lir, Dušan Krizman 5.000, Andrej Udovič 10.000 lir, Josip Štoka 10.000 lir, Marta Malalan - Cesar 10.000 lir, Marta Starc-Ukmar 10.000 lir, Adriano Sigmund 10.000 lir, Vida Gerlanc-Mennucci 10.000 lir, Rado Mennucci 10.000 lir, Viktor Štoka 10.000 lir, Lojzka Danev-Faggin 5.000 lir in Valentin Peric 10.000 lir.

V počastitev spomina Ninija Kralja daruje Andrej Starc 10.000 lir za obnovo bolnice Franja.

V spomin na Ninija Kralja daruje Vida Mennucci 10.000 lir za obnovo bolnice Franja.

V spomin na dragi teti daruje N. N. 20.000 lir za cerkev v Bazovici.

V počastitev spomina umrle gospe Mile Škerlavaj vd. Milič darujeta Lucija Hrovatin in Minka Pahor 40.000 lir za Tržaški oktet.

V počastitev spomina tete Milje daruje Drago Gorup z družino 30.000 lir za KD Kraški dom.

V počastitev spomina Mile Milič daruje Angela Škerlavaj - Sferzi 15.000 lir za cerkev sv. Jerneja na Opčinah, 15.000 lir za cerkveni pevski zbor iz Opčin in 15.000 lir za zbor Vesela pomlad.

V spomin na Milo Škerlavaj vd. Milič daruje Sergio Antoni z družino 50.000 lir za MPZ Vesela pomlad.

V spomin na pok. Emilijo Škerlavaj darujeta Laura in Ladi 50.000 lir za popravilo cerkve sv. Jerneja na Opčinah.

gledališča

MIRAMARSKI PARK - LUČI IN ZVOKI
Nocoj, 31. t. m., ob 21.00 predstava v nemščini in ob 22.15 predstava v italijanshini.

kino

ARISTON - 21.00 Ladri di saponette, lt. 1989, r. Maurizio Nichetti.
EXCELSIOR - 20.00, 22.15 Ore 10: calma piatta, srh., r. Philip Noyce.
EXCELSIOR AZZURRA - 18.00, 21.45 Let's get lost, glas., i. Chet Baker.
LJUDSKI VRT - 21.00 Chi ha incastrato Roger Rabbit.
NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Nightmare 4, srh., □
NAZIONALE II - 17.00, 22.15 Cioccolato bollente, kom., i. Vanessa Redgrave.
NAZIONALE III - 16.20, 22.10 La scuola dei piaceri proibiti, porn., □□
NAZIONALE IV - 16.20, 22.10 Bestialità bitranssexual gay, porn., □□
GRATTACIELO - 17.30, 22.15 La casa 4, srh., i. D. Hasselhoff, L. Blair.
MIGNON - 16.30 22.15 Un pesce di nome Wanda.
EDEN - 15.45, 22.00 Moana Pozzi, una calda femmina da letto, porn., □□

VITTORIO VENETO - Zaprto zaradi popravil.
CAPITOL - 16.15, 22.00 La bella addormentata nel bosco, prod. Walt Disney.
LUMIERE FICE - Zaprto.
ALCIONE - Zaprto.
RADIO - 15.30, 21.30 Heros, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

šolske vesti

Glasbena matica obvešča vse tiste, ki niso še potrdili vpisa za šolsko leto 1989/90 naj to storijo še jutri, 1. septembra.

Glasbena matica obvešča, da se vrši vpisovanje novih gojencev za šolsko leto 1989/90 od 1. do vključno 11. septembra na šoli v Trstu, Ul. R. Manna 29, tel. 418605.

Ravnateljstvo DTTZ in oddelka za geometre Žiga Zois v Trstu sporoča, da se bodo popravni izpiti za šolsko leto 1988/89 začeli jutri, 1. septembra, ob 8.30 na sedežu šole za naslednjimi pismenimi izkušnjami: slovenščina - 1. a, 1. b, 1. č, 1. geom., 2. a in 2. b; italijanščina - 3. c; nemščina - 1. t. j. - 1. a in 2. a; nemščina - 2. t. j. - 1. b, 1. c in 3. b; matematika - 1., 2. in 3. geom.; trgovinstvo - 3. a, 3. b in 4. a ter knjigovodstvo - 4. a in 4. b. Razpored pismenih, grafičnih in ustnih izpitov za naslednje dni je izobešen na šolski oglasni deski.

razna obvestila

MePZ Primorec - Tabor obvešča, da prične z vajami jutri, 1. septembra, ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.

Slovenski lovski pevski zbor FJK Doberdob obvešča vse pevece, da bo prva vaja v letošnji sezoni v sredo, 6. septembra, ob 20.30 v Bubničevem domu v Repnu.

izleti

Kmečka zveza organizira v soboto, 9. septembra, TRADICIONALNI VSAKO-LETNI IZLET v Savinjsko in Logarsko dolino. Cena izleta 40.000 lir. Vabimo člane, ki se želijo udeležiti izleta naj to sporočijo uradu naše zveze v Ul. Cicero- ne 8/b, tel. 362941.

V zahvalo za voščila daruje Justa Bizjak 50.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V spomin na Zorka Berdona daruje Marčela Vatovac 20.000 lir za ricmanjsko cerkev.

V spomin na Ivanko Jerič darujejo družina Brišič, Škabar in Vinci 60.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Brišičkih.

Namesto cvetja na grob Ivanke Jerič darujeta Karla in Nini 50.000 lir za Kulturni dom - NOB iz Brišičkov.

Namesto cvetja na grob pok. Emilije Milič daruje Marija Milič 25.000 lir za cerkveni pevski zbor Opčine.

V spomin na Milo Milič daruje Rinaldo Vremec 20.000 lir za cerkveni pevski zbor Opčine.

V počastitev spomina matere dr. Vinka Miliča darujeta Milka in Guido Sosič 20.000 lir za cerkveni pevski zbor Opčine.

V spomin na pok. Emilijo Milič daruje Janko Ban z družino 30.000 lir za cerkveni pevski zbor Opčine.

Namesto cvetja na grob Mira Lukše daruje Torči Ukmar 20.000 lir za FC Primorje.

V spomin na gospo Milo Milič daruje Ivanka Dolenc 25.000 lir za cerkveni pevski zbor iz Opčin in 25.000 lir za cerkev sv. Jerneja iz Opčin.

Ob 4. obletnici smrti moža Ninija Hrvatiča daruje žena Pierina 50.000 lir za ricmanjsko cerkev.

V spomin na Viljema Čoka daruje družina Čok 20.000 lir za Kulturni dom v Lonjerju.

V spomin na Ninija Kralja darujejo Irena in otroci 40.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Ob drugi obletnici smrti nezabnega moža in očeta Stanka Požarja darujejo Sonja, Alex in Sergij 100.000 lir za ŠD Zarja, 100.000 lir za Pogrebno podporno društvo v Bazovici, 100.000 lir za KD Lipa, 100.000 lir za ŠZ Sloga in 100.000 lir za VZPI - ANPI.

Kulturno gospodarska zadruga BAN

vabi na tradicionalno

ŠAGRO POD KOSTANJ

pri Banih

1., 2. in 3. septembra 1989

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 31. avgusta 1989
MILODRAG

Sonce vzide ob 6.25 in zatone ob 19.46 - Dolžina dneva 13.21 - Luna vzide ob 6.29 in zatone ob 19.42.

Jutri, PETEK, 1. septembra 1989
MILIDIN

PLIMOVANJE DANES: ob 4.19 najnižje -58 cm, ob 10.48 najvišje 49 cm, ob 16.44 najnižje -32 cm, ob 22.27 najvišje 39 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20,8 stopinje, zračni tlak 1013,1 mb rahlo narašča, brezvetrje, vlaga 43-odstotna, nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Lisa Lugnani, Giuliano Marani, Alessandro Gabellieri, Marco Darini, Daniel Kosuta, Federica Fait, Alice Zuliani, Greta Bartolotta, Martina Paludetto.

UMRLI SO: 80-letna Sebastiana Radino vd. Moncarella, 90-letna Caterina Vidonis vd. Saule, 87-letna Anna Bonetti vd. Grego, 73-letna Maria Papi, 74-letni Libero Conti, 61-letna Pierina Bradnik vd. Costagliola, 80-letna Iolanda Prodan, 92-letna Augusta Tamplenizza.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 28. avgusta, do sobote, 2. septembra 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, MILJE, Lungomare Venezia 3.

PROSEK, (tel. 225141 in 225340) - samo po telefonu za nujne primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, MILJE - Lungomare Venezia 3.

PROSEK, (tel. 225141 in 225340) - samo po telefonu za nujne primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, MILJE, Lungomare Venezia 3.

PROSEK, (tel. 225141 in 225340) - samo po telefonu za nujne primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

koncerti

ŠTIVANSKA CERKEV

Danes ob 20.30 bo glasbena skupina »Insieme da camera LACUS TIMAVI« priredila komorni koncert. Na sporedu skladbe Tartinija, Viozzija, Villa-Lobosa, Castelnueva, Tedesca, Brittena, Blocha, Ibarta in Honeggerja.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Danes ob 20.30 bo zaključni večer ciklusa »Koncerti na gradu«. Na sporedu bo opera v dveh dejanjih »Così fan tutte« Wolfganga Amadeusa Mozarta v koncertni izvedbi. Dirigent Claudio Desderi.

GOETHE INSTITUT

Mednarodna poletna šola za mlade violiniste - Čedad priredi jutri, 1. septembra, ob 20.30 koncert udeležencev tečaja v dvorani Goethe Instituta v Trstu, Ul. Coroneo 15. Na sporedu bo glasbena pravljica »Nekaj, česar se ni bilo« in izvedba »Happy suite« Viktorja Fortina, ki jo bo vodil avtor sam.

Ponovitev bo v soboto, 2. septembra, ob 20.30 v gledališču Ristori v Čedadu.

GLASBENI SPREHODI

V ponedeljek, 4. septembra, ob 12. uri bo v dvorani Granzotto na sedežu ANSE (Ul. Campo Marzio 10) dirigent Severino Zannerini predstavil koledar pete priredbe GLASBENIH SPREHODOV PO MIRAMARSKEM PARKU, ki jih je organizirala Opera Giocosa Furlanije-Juljske krajine.

ANSAMBEL AVSENIK

V nedeljo, 3. septembra, ob 20. uri bo na prireditvenem prostoru ŠD Sokol v Nabrežini koncert znamenitega ansambela Bratov Avsenik.

Danes praznujeta 50 let poroke naša draga
AULIDA in AMBROGIO ŠVAB
Še na mnoga skupna leta jima želijo sin in hči z družinama ter vsi sorodniki.

razne prireditve

SKD Vigred iz Šempolaja prireja jutri, 1. septembra, ob 21. uri na šolskem dvorišču v Šempolaju KONCERT ANSAMBLA OTTAVIA BRAJKA iz Izole. Vstop prost. Vljudno vabljeni!

PD Kolonkovec prireja v soboto, 2. in nedeljo, 3. septembra, TRADICIONALNI PRAZNIK SOLATE. V soboto, 2. septembra, ob 16.30 se bo vršilo na njivi Justa Kariša v Ul. Gravisii 16 tradicionalno tekmovalje v sajenju solate.

SKD Igo Gruden in Ars nova vabita na KONCERT ANSAMBLA AVSENIK v nedeljo, 3. septembra, ob 20. uri na športnem igrišču Sokol v Nabrežini. Deloval bo dobro založen kiosk. V primeru slabega vremena bo prireditev potekala v občinski telovadnici v Nabrežini.

Otroci poletnega centra Sklada Mitja Čuk vabijo na ZAKLJUČNO PRIREDITEV, ki bo danes, 31. t. m., ob 16. uri v Prosvetnem domu na Opčinah.

Slovenska skupnost - sekcija občine Dolina prireja v soboto, 2., v nedeljo 3. in v ponedeljek, 4. septembra tradicionalni NAŠ PRAZNIK pri občinskem gledališču F. Prešeren v Boljuncu. V soboto zvečer bo igral ansambel TAIMS, v nedeljo ansambel FURLAN in v ponedeljek AN-ROPOP iz Ljubljane. Vabljeni!

razstave

Na Gradu sv. Justa je na ogled razstava slikarja WILLIEMA KLEINA. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 20. ure.

V palači Costanzi bo do 5. septembra na ogled razstava štirih avstrijskih umetnikov pod naslovom »IV Dimensione«.

Na sedežu letoviščarske ustanove v Miljah, Ul. Roma 20 bo v soboto, 2. septembra, ob 18. uri otvoritev razstave olj in keramike LUIGIJA TAMBURINIJA.

V razstavnih dvorani letoviščarske ustanove v Sesljanu bo jutri, 1. septembra, ob 18.30 otvoritev razstave salzburškega umetnika Güntherja Schatzdorferja.

mali oglasi

OSMICO je odprl Mario Milič, Repnič št. 39. Toči belo in črno vino.

PRODAM opel kadett GSI 2000, letnik 1987, 50.000 km, v zelo dobrem stanju. Za informacije klicati po 19. uri na št. 228174.

PRODAM renault 4, letnik 1983 v dobrem stanju. Tel. (040)251063.

PRODAM vikend hišo v gozdu Martuljku. Tel. na št. (040)44260 ob večernih urah.

PRODAM trgovino sadja in zelenjave, zagotovljeno delo in zaslužek. Tel. 822460.

UGODNO PRODAM po polovični ceni, nov nerabljen umivalnik, ovalne oblike, shampagne barve, ki meri 57 cm za 43 cm. Tel. 51853.

UNIVERZITETNI ŠTUDENT išče sobo ali stanovanje v bližini nove univerze v Trstu. Tel. na št. (0481)882174.

SLAŠČIČARNA na Krasu zaposli gospo, staro največ 29 let, kot pomočnico v laboratoriju. Tel. 213055.

MLADENIČ, ki se želi vplejati v slaščičarsko stroko naj tel. na št. 213055.

IŠČEM sovlagatelja za skupno naložbo v gostinsko ali pekarsko obrt ob italijanski meji. Garancija vložnega kapitala zagotovljena po hipotekarnem sistemu. Pismene ponudbe poslati na Upravo Primorskega dnevnika v Gorici, Ul. 24. maja 1, 34170 Gorica, pod šifro »Mešana družba«.

15-LETNI fant išče zaposlitev kot vajenec za mehanika. Tel. 200820.

DVE STARI žepni uri znamke IWC prodam. Tel. 226618.

čestitke

Naša nona ŠTEFANIJA in nono VIKTOR slavita zlato poroko. Da bi bila še mnogo let zdrava med nami jima želijo vnuki Orlana, Kristjan, Danijela in Adrijana. Mala Niki jima pošilja 50 poljubčkov.

Člani MePZ Primorec-Tabor čestitamo novopečenemu kraškemu paru in želimo, da bi DUNJI in DAVORINU na skupni življenjski poti vse gladko teklo!

Danes praznujeta v Trebčah zlato poroko
ŠTEFANIJA in VIKTOR ČUK
Še na mnoga zdrava skupna leta jima želita sin Bogdan in hči Dorina z družinama.

Včeraj sta slavila zlato poroko najina draga
BOGOMILA in ALBERT ŠVAB
Mnogo zdravja in sreče jima iz vsega srca želita
nečakinja Liana in Giorgio

menjalnica

30. 8. 1989

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1390,700	1380.—	Japonski jen	9,697	9,50
Nemška marka	717,700	715,50	Švicarski frank	832,830	829.—
Francoski frank	213,000	210.—	Avstrijski šiling	101,960	101,30
Holandski florint ...	636,740	634.—	Norveška krona	196,690	194.—
Belgijski frank	34,312	34.—	Švedska krona	212,110	210.—
Funt šterling	2206,850	2180.—	Portugalski eskudo .	8,578	8,10
Irski šterling	1914,300	1900.—	Španska peseta	11,483	11,20
Danska krona	184,580	182.—	Avstralski dolar	1068,150	1020.—
Grška dragma	8,332	8.—	Jugoslov. dinar	—	0,04

Verdijeva Aida za zaključek in začetek poletja v Areni

Po 42 umetniških večerih se nocoj zaključuje že 67. festival opere in baleta, ki je tudi letos privabil dokajšnje število občinstva v veronsko areno. Na sporedu pa je še zadnja ponovitev slavne Verdijeve opere Aida, ki jo je za letošnje poletno sezono režiral Gianfranco De Bosio, orkester pa je vodil Pinchas Steinberg. Med glavnimi interpreti nocojšnje 13. in zadnje ponovitve omenimo sopranistko Martho Colalillo, tenorista Maria Malaguninija, mezzosopranistko Doloro Zajack in baritonista Maura Augustinija.

V Veroni se torej izteka tudi letošnja poletna sezona, v kateri so organizatorji - operna ustanova Ente Lirico Arena di Verona - spet uspeli ponuditi širšemu občinstvu kakovosten, umetniško izdelan in obenem tudi »nestrokovnjakom« dostopen spored. Poleg Aide sta bili letos v

veronski areni še dve Verdijevi operi, Nabucco in La forza del destino, operni spored pa je dopolnjevala Mascagnijeva Cavalleria rusticana. V edinem baletu - La Strada, z glasbo Nina Rote in koreografijo Maria Pistoniya - je v glavni vlogi nastopila Carla Fracci.

Kljub temu, da se veronska poletna sezona v areni šele izteka, je v glavnih obrisih že znan spored prirediteljev za prihodnje poletje. Predvidenih je 45 umetniških večerov, prva premiera pa bo že 5. julija 1990, ko bodo predstavili novo postavitev Verdijeve Aide. Poleg te nam spored 68. veronskega festivala napoveduje tudi Bizetovo Carmen, Puccinijevo Tosco in Theodorakisov balet Zorba, kot posebno poslastico pa še Verdijev Rekvijem in operni večer velikih tenoristov.

O veselju do šole in učenja

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Pri uspešnosti v šoli ni merodajna le inteligenca, ki malo pomaga, če otrok nima veselja do učenja. To pomeni, da moramo otroka za učenje motivirati. Starši mu lahko pomagajo s primernim učnim kotičkom, s knjigami, z dobrim dodatnim učnim materialom.

Tudi o koncentraciji moramo nekaj vedeti. Bolj kot je otrok majhen, težje se za daljši čas koncentrira. Na koncentracijo se otrok navaja postopoma in z urjenjem. Bolje se seveda koncentrira na to, kar ga zanima. Žal pa šolske zadeve niso vedno navdušujoče, kot je lahko nogometna tekma! Velikokrat razbijajo koncentracijo različni motilni momenti - hrup, stalno prekinjanje, ovirano premikanje, kreganje ali nestrpno pričakovanje. V ljubečem okolju, ki otroka sprejema, se bo ta lažje koncentriral. Tako v prvem kot v zadnjih razredih pa so zdravila v ta namen neuspešna.

Kaj pa učiteljica?

Žal vse učiteljice niso enako dobre. Vendar se lahko starši in otrok razumejo tudi s »slabo« učiteljico. Starši naj nudijo učiteljici priložnost, da se izkaže, čeprav so že »toliko« slišali o njej. Nanjo naj starši ne gledajo kot na tekmico in naj skušajo z njo vzpostaviti dialog od vsega začetka. Le na ta način se bodo kasneje z njo lažje pogovorili tudi o problemih, ko bo treba.

In še o materah

V naši družbi je predvsem mati tista, ki sledi začetku šolanja otrok. Kaj lahko torej stori najboljšega zanje? Predvsem naj ne prenese na svoje otroke lastnega strahu. Če nihče ni poskrbel za to, da bi otroci imeli stik s šolo že v času otroškega vrtca, potem bi bilo nujno, da bi vsaj enkrat otroku dovolili, naj prisostvuje pouku. Tako se izognemo nesporazumu, kaj je pravzaprav »šola«. O tem se vsekakor mora z njim pogovoriti mati.

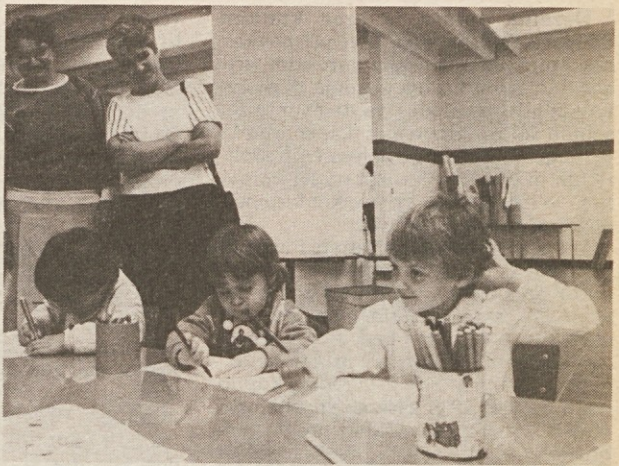
Potrebno je posvetiti nekaj več časa prvošolčku v prvih dneh pouka. Biti pozorni na nova doživetja, denimo na to, da ga ne oblačimo ekstravagantno, s čimer bi ga lahko po nepotrebnem izpostavljali zasmehu vrstnikov.

Ne bodite nestrpni, pustite učiteljici, naj opravlja svoj poklic, ne pustite se ustrahovati od drugih mater, od njihovih sporočil, koliko je njihov otrok že napredoval v šoli. Mogoče bi bilo dobro, ko bi matere za šolsko delo otrok zavzele tudi očeta, da bi ne imel nalogo le robantiti ob slabih ocenah.

Svojevega otroka naj starši naučijo reda v sobi. Ta mu bo v pomoč pri opravljanju šolskega dela. Potrebno pa je, da ga navajamo na red tudi v razporeditvi dnevnega časa. Svoje naloge naj na primer opravlja vedno ob določenem času in redno naj hodi ob primernem času spat.

Samostojnost

Seveda bi vsi starši radi imeli samostojne otroke. Vendar velikokrat ne gre tako hitro. Ob vstopu v šolo je prava

(foto Križmančič)

priložnost za to, da otroka navajamo k samostojnosti. Sam naj bo odgovoren za šolo, za knjige, za naloge. Seveda bo še vedno potreboval pomoč staršev, kar naenkrat še ne bo mogel vedeti, recimo, katero knjigo potrebuje. Navadite se tudi na nov način pogovora z njim. Ne le, kaj bo moral storiti, marveč, kaj bi želel delati.

Otrok in promet

Promet naj vas ne prestraši do take mere, da bi otroka vedno sami vozili v šolo. Sam otrok mora po prvih mesecih vsakega spremstva spoznati, kje tiči nevarnost v prometu, kaj pomeni semafor, cebrast prehod ali križišče. Nudite mu praktične napotke, kako naj hodi po cesti, da bo varen, kako naj prečka ulico in kje. Otroku mora razumeti, da cesta ni igrišče, dovoliti mu moramo, da odhaja sam v šolo, seveda, ko je dovolj gotov, čeprav ga bomo morda za začetek neopazno spremljali in nadzorovali njegovo obnašanje.

Pri tem ne bo nikoli dovolj poudarjeno, da ne moremo odrasli gledati na otroka kot enakovrednega soudeleženca v prometu in da bi bilo pomembno, ko bi svojo večjo izkušenost in pamet pokazali prav pri varnosti, ki jo posvečamo otrokom na cesti.

Skratka navdušeno v prvi razred in z navdušenjem naprej, bo veljalo za otroke z angažiranimi starši, ki bodo predvsem imeli v mislih otroka kot merilo. Z zavzetimi učitelji, ki jih ni zmaločila birokratska miselnost zamotana v paragrafe neke delovne pogodbe in ki bodo za merilo zopet vzeli otrokove koristi.

Mortier po Bruslju v Salzburg

Gerard Mortier, ki bo jeseni leta 1991 nasledil Herbertu von Karajanu kot umetniški vodja salzburškega Festivala (že od 1. septembra letos pa bo član umetniškega odbora Festivala), bo ohranil svoje direktorsko mesto v bruseljski operni hiši, imenovani Monnaie do konca decembra 1991. Vest je potrdil belgijski notranji minister Louis Tobback, ki ga bodočnost opere v Bruslju zelo skrbi in bo nadvse pazljivo izbral Mortierjevega naslednika, »da se v nekaj mesecih ne bo porušila stavba, ki jo je Mortier s svojo spretnostjo zgradil v Bruslju«.

Prav gotovo je zasluga tega 46-letnega Flamca, ki je pred Brusljem bil v pariški operi desna roka Rolfa Liberemanna, če je Monnaie postala ena najuglednejših opernih hiš v Evropi. Včasih je s svojimi odločitvami tudi razburjal duhove, kot, denimo leta 1981, ko je slavnega Mauricea Bejarta nadomestil z njegovim mlajšim ameriškim koreografom Markom Morrisom, ki ga ameriški kritiki kujejo v zvezde, medtem ko ga evropski kritiki ne ljubijo. Zdi se, da Morris ni priljubljen niti v Italiji, kjer so se kritiki spravili nanj letos poleti ob festivalu v Spoletu.

Za naslednji dve sezoni v Bruslju ima Mortimer visokoleteče načrte. Za oktober 1991 načrtuje štiri zaključene cikluse tetralogije Richarda Wagnerja, za katere namerava poveriti skrb za izvedbo Richardu Camberlingu. Za isto leto decembra pa predvideva repertoar Figarovo svatbo Wolfganga Mozarta s Josètom van Damom v vlogi Figara.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 9.00 Risanka: Ape Maia 9.25 Dok. oddaja: Giramondo 10.15 Film: Notti birmane (pust., ZDA 1940, r. Louis King) 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Nad.: Santa Barbara 12.30 Nanizanka: Gli occhi dei gatti 13.30 Dnevnik, nato Srečno poletje! 14.10 Film: Il mago di Oz (glas., ZDA 1939, r. Victor Fleming, i. Judy Garland, Frank Morgan) 15.50 Dokumentarec: Zuppa e nocciole 16.25 Mladinska oddaja: Big 17.20 Nad.: Quer pasticciaccio brutto de via Merulana 18.15 30 let naše zgodovine 19.10 Nad.: Santa Barbara 19.40 Almanah, dnevnik 20.30 Igre brez meja 21.55 Dnevnik 22.05 Film: L'Uomo Ragno (fant., ZDA 1977, r. E.W. Swackhamer, i. Nicholas Hammond) 23.25 Ob Miss Italia '89 24.00 Dnevnik in vreme 0.10 Rubrika: Mezzanotte e dintorni 0.30 SP v peteroboju RAI 2 9.00 Nanizanke: Lassie, 9.30 La pietra di Marco Polo, 10.10 Monopoli 11.00 Dokumentarec oddaja: African Rainbow 11.25 DOC Club: Kool and The Gang 12.05 Nanizanka: Per amore e per onore 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.25 Rubrika: Trentatre 13.45 Nadaljevanka: Capitol 14.30 Dnevnik - gospodarstvo 14.45 Variete: Tutti frutti 15.25 Nan.: Lassie, risanka 16.45 Film: Amori di mezzo secolo (kom., It. 1954, več režiserjev) 18.00 Videomic 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nan.: Perry Mason 19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport 20.30 Nadaljevanka: Fort Saganne (2. in zadnji del) 22.00 Dnevnik - nocoj 22.10 Variete: Improvisando 22.50 Nanizanka: Hill Street giorno e notte 23.40 Nočni dnevnik 23.55 Film: L'ora che uccide (krim., ZDA 1936, r. Gordon Wiles, i. Warner Oland, Charles Quigley) RAI 3 12.00 Magazine 3 14.00 Deželne vesti 14.10 Variete: Che fai... ridi? 15.15 Film: Come persi la guerra (kom., It. 1948, r. Carlo Borghesio, i. Macario) 16.00 Film: Le fanciulle delle follie (glas., ZDA 1941, r. Robert Z. Leonard, i. Lana Turner, Hedy Lamarr, Judy Garland) 18.45 Športna oddaja: Derby (vod. Aldo Biscardi) 19.00 Dnevnik in vreme 19.30 Deželne vesti 19.45 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti 20.00 Dok. oddaja: Geo Estate 20.30 Nadaljevanka: Sando kan (r. Sergio Sollima, i. Kabir Bedi, Philippe Leroy, Carole André, Adolfo Celi, 3. del) 22.25 Dnevnik - nocoj 22.30 Dokumentarec: 31 agosto 1939 - Sta arrivando la bufera 23.25 Filmske novosti 23.30 Nočni dnevnik 23.45 Dokumentarna oddaja: Alfredo Giannetti - Tre donne, 1943 un incontro (2. del) RTV Ljubljana 1 16.45 Poletna noč (pon.): nanizanka Delo na črno, 17.30 Hooperman 18.00 Dnevnik 18.05 Poslovne informacije 18.10 Mozaik. Po sledih napredka: Na pragu 21. stoletja (12. odd.) 18.30 Kratak film: Tek za obstanek (ZDA) 18.45 Spored za otroke in mlade: nanizanka Bendji (13. in zadnji del) 19.10 Risanka, 19.15 TV Okno 19.19 Informativna oddaja za goste iz tujine 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Nadaljevanka: Ellis Island (po romanu Freda Mustarda Stewarta, r. Jerry London, i. Richard Burton, Kate Burton, 2. del) 21.00 III. mednarodni festival Novi glasovi (posnetek iz Lignana) 21.50 Dnevnik in vreme 22.10 Informativna oddaja za goste in tujine 22.15 Poletna noč, vmes nan. Delo na črno (9. del) in Leteči cirkus Monthyja Pythona (13. del) 1.15 Video strani TV Koper 13.30 TVD Novice 13.40 Tenis: odprto prvenstvo ZDA (povzetki) 17.00 Tenis: odprto prvenstvo ZDA, srečanja prvega kola (neposredni prenos iz New Yorka) 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Stišiče 20.00 Tenis: odprto prvenstvo ZDA, srečanja prvega kola (neposredni prenos iz New Yorka) 22.00 TVD Novice 22.10 Športna rubrika: Sportime 22.30 Nogomet: prvenstvo VB, Tottenham-Arsenal (posnetek) 0.10 Beach volley (iz Cesenatica) RTV Ljubljana 2 19.00 Dokumentarna oddaja: Čas, ki živi - Zlato Polje in Zlatopoljci 19.30 Dnevnik 19.55 Premor 20.00 Antologija jazza 20.45 Prislunhimo tišini 21.25 Umetniški večer RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Jutranji almanah: Križem po svetu, 9.15 Otroški kotiček: Zaklad pri samotni roži (4. del), vmes Glasbeni listi; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi; 12.00 Trst, mesto znanosti; 12.40 Slovenski zbori; 13.20 Poletni mozaik: Glasba po željah, 14.00 Deželna kronika, 14.45 Beleška, 15.30 Utrinki, 16.00 Koroški portreti, vmes Glasbeni listi; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Četrtekova srečanja, Glasbeni listi; 19.20 Zaključek. LJUBLJANA 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Radijska šola; 8.35 Mladina poje; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Turistični napotki; 11.05 Naš gost; 11.30 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godimo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.30 Do štirinajstih; 14.05 Vedre note; 14.25 Glasba jugoslovanskih narodov in narodnosti; 14.40 Radijski Merkurček; 15.15 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Big band RTV Ljubljana; 18.30 Zborovska glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z zabavnimi ansambli; 20.00 Večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nokturno in Nočni spored. RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 16.30 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Val 202; 13.00 Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na belem; 17.30 Primorski dnevnik, Aktualna tema; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.40 Dobro jutro, otroci; 7.50 Razglednica; 8.00 Pripovedujejo...; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Disco scoop; 10.35 Družina; 11.00 Pismo iz; 11.15 O italijanskini; 11.30 Turizem; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Neposredno; 14.00 Portoroška riviera; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Glasbeno popoldne; 15.45 Koncert; 16.00 Dopust v YU; 17.33 Show business; 18.00 Prijatelj DJ; 18.33 Mi in vi; 19.00 Glasba; 20.00 Nočni spored. RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 12.00 Glasba za vse okuse; 15.00 C'est la vie; 16.30 Metalmanija; 19.00 V svetu knjige; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba. CANALE 5 8.30 Nanizanke: Fantasilandia, 9.15 Peyton Place, 10.15 Una famiglia americana 11.15 Aktualno: Forum - Mississippi burning, le radici dell'odio 12.00 Kviza: Doppio slalom, 12.30 OK il prezzo è giusto 13.30 Variete: Rivediamoli 14.30 Nanizanka: Love Boat - Un pesce fuor d'acqua 15.30 Film: Traversata pericolosa (krim., ZDA 1953, r. Joseph M. Newman, i. Jeanne Crain, Michael Rennie) 16.45 Nanizanke: Hotel, 17.45 Mai dire sì - Salto nel vuoto, 18.45 Top Secret 19.45 Kviz: Cari genitori 20.30 Film: A tu per tu (kom., It. 1984, r. Sergio Corbucci, i. Johnny Dorelli, Paolo Villaggio) 22.30 Kviz: Il gioco dei nove 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show 0.45 Film: Shalako (western, VB 1968, r. Edward Dmytryk, i. Sean Connery, Brigitte Bardot) RETE 4 8.10 Nanizanka: In casa Lawrence 9.00 Film: Il conte di Matera (dram., It. 1957, r. Luigi Capuano, i. Virna Lisi, Paul Muller) 10.45 Nanizanki: Bonanza, 11.45 Harry O 12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke 13.45 Nad.: Sentieri 14.45 Nanizanka: California - Sospetti fondati 15.40 Nadaljevanka: Una vita da vivere 16.35 Film: Prigioniera d'amore (dram., ZDA 1979, r. Michael O'Herlihy, i. Linda Purl, Timothy Dalton) 18.30 Nanizanka: Marcus Welby, 19.30 Baretta 20.30 Film: Il cavaliere dai cento volti (pust., It. 1960, r. Pino Mercanti, i. Lex Barker, Liana Orfei) 22.25 Film: Piccoli omicidi (kom., ZDA 1971, r. Alan Arkim, i. Elliot Gould, Marcia Rodd) 0.25 Nanizanki: Agente speciale, 1.25 Ironside - Un incidente di troppo ITALIA 1 8.15 Nanizanke: Skippy, 8.45 I gemelli Edison, 9.15 La gang degli orsi, 9.45 Superman, 10.15 La terra dei giganti, 11.10 Kronos, 12.05 Mork & Mindy, 12.35 Strega per amore, 13.00 Simon & Simon 14.00 Zabavna oddaja: Megalashow 14.15 DeeJay Beach 15.00 Nanizanka: Ralph supermaxieroe 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nanizanka Balliamo e cantiamo con Licia 18.00 Nadaljevanka: Alla conquista del West 19.00 Nanizanka: Riptide 20.00 Risanka: Evviva Palm Town 20.30 Film: Professione pericolosa (pust., ZDA 1979, r. Richard Rush, i. Peter O'Toole, Steve Railsback, Barbara Hershey) 22.55 Nan.: Starsky & Hutch 23.55 Dokumentarec: Cinque anni di avventure 0.25 Nanizanki: Starman - Paesaggi stellari, 1.25 Taxi - Bobby e la critica ODEON 10.45 Nadaljevanki: Signore e padrone, 11.45 Marcia nuziale 12.15 Nan.: Good times 13.00 Otroški variete: Sugar 15.30 Nad.: Anche i ricchi piangono, 16.30 Maria 17.30 Nanizanki: Rituals, 18.00 Zufall 19.30 Risanke 20.30 Nanizanka: Mister Ed 21.00 Film: Ipress (krim., VB 1965, r. Sidney J. Furie, i. Michael Caine, Nigel Green) 23.00 Glasbena oddaja: Caffè Italia 24.00 Nanizanka: Insiders TMC 11.00 Nanizanka: Ai confini dell'Arizona 12.00 Nadaljevanka: La guerra di Jenny 12.45 Ogledalo življenja 13.30 Vesti in šport 14.15 Risanka: Beatles 14.30 Dokumentarec: Narava prijateljica 15.00 Nanizanka: I viaggiatori del tempo 16.00 Film: Kavik, il cane lupo (pust., ZDA 1980, r. Peter Carter, i. John Ireland)
--

Za občinske in zasebne vrtce na Goriškem 111 milijonov lir Prispevki Dežele otroškim vrtcem

Deželna uprava je pred kratkim odobrila sklep o dodelitvi prispevkov zasebnim in občinskim otroškim vrtcem. Vprašanje dodeljevanja prispevkov iz javnih skladov za delovanje zasebnih šol in vrtcev je dokaj sporno in je pogosto predmet polemičnih političnih in ideoloških razprav, saj upravljajo veliko večino vrtcev konfesionalna združenja in ustanove.

Letos so vsekakor v deželi Furlaniji porazdelili približno poltretjo milijardo lir prispevkov. V goriško pokrajino pride sicer le zelo majhen del teh sredstev, tudi zato, ker je prisotnost zasebnih otroških vrtcev pri nas sorazmerno manjša kot drugod. Skupno bodo za leto 1989 zasebni in občinski otroški vrtci na Goriškem prejeli približno 111 milijonov lir, medtem ko so drugim pokrajinam dodelili znatno večje vsote (Videm 859 milijonov, Pordenon 822, Trst 706). Višino prispevkov so določili upoštevajoč število otrok, sekcij in kraja, v katerem deluje otroški vrtec. Povedati gre tudi, da so ti prispevki dodeljeni zgolj za delovanje vrtcev, saj je lanski deželni zakon o decentralizaciji prepustil pristojnost glede dodeljevanja sredstev za šolsko oskrbo občinskim upravam.

Od skupnega zneska, ki je bil namenjen goriški pokrajini, bo pet zasebnih

vrtcev prejelo 71 milijonov 306 tisoč lir, šest občinskih pa 40 milijonov 396 tisoč lir. Pet občinskih vrtcev deluje v Gorici in jih obiskuje 200 otrok: skupno jim je Dežela dodelila 37 milijonov 930 tisoč lir. Občinski vrtci v Števerjanu, ki ga je letos obiskovalo 13 otrok, bo prejel 2 milijona 466 tisoč lir.

Zasebni otroški vrtci na Goriškem bodo letos od Dežele prejeli sledeče prispevke: "Ancelle di Gesù bambino", Gorica, Seneni trg 1, 17 milijonov 68 tisoč lir (90 otrok); "Nostra signora", Gorica, Ul. S. Chiara 14, 10 milijonov 620 tisoč lir (56 otrok); "Rosa mistica", Krmin, Ul. Battisti 7, 9 milijonov 482 tisoč lir (50 otrok); "Maria immacolata", Tržič, Ul. Roma 7, 17 milijonov 68 tisoč lir (90 otrok); "Luigi Rizzo", Gračevo, Ul. Marina, 17 milijonov 68 tisoč lir (90 otrok).

Štipendije za dijake zasebnih šol

Pokrajinska uprava obvešča, da zapade v petek, 15. septembra, rok za predstavitev prošnje za štipendije di-

jakom, ki obiskujejo zasebne srednje šole v goriški pokrajini. V smislu deželnega zakona št. 48/1988 lahko zaprosijo za podporo dijaki, ki obiskujejo uradno priznane zasebne šole, pod pogojem, da šola ne deluje za ustvarjanje dobička.

V bistvu to pomeni, da bodo v Gorici lahko zaprosili za podporo le dijaki liceja Paolino d'Aquileia, učiteljska in nižje srednje šole uršulink ter srednjih šol Nosta Signora ter San Luigi, ki jih upravljajo verska združenja in uradno ne delujejo zaradi dobička. Za dijake drugih zasebnih šol, ki najbrž plačujejo enake ali še višje šolske pristojbine, pa ni v tem zakonu predvidena možnost štipendiranja, kar predstavlja po mnenju marsikoga neupravičeno razlikovanje.

Kdor ima pravico do podpore lahko vsekakor predstavi prošnjo v pokrajinskem šolskem uradu (tel. 385228 ali 385227), kjer mu bodo postregli z vsemi potrebnimi informacijami. K prošnji mora biti priložena izjava družinskega poglavarja z osebni podatki prosilca, podatki o ekonomskem stanju družine, navedbo zasebne šole, ki jo obiskuje prosilec in ocen, ki jih je prejel ob koncu lanskega šolskega leta.

Danes v Gorici začetek 19. festivala folklore

V Gorici se bo danes začel letošnji že 19. mednarodni festival folklorne. Ob 17. uri bodo v Ul. Garibaldi odprli "Ulico folklorne", kjer se bodo v naslednjih dneh vrstili nastopi vseh udeležencev festivala. Ulico bodo zaprli prometu od 17. do 19. ure.

Ob 20. uri bo na razstavišču slovesno odprtje letošnjega festivala. Poleg priložnostnih pozdravnih govorov, bodo dvignili zastavo in prižgali "plamen prijateljstva". Slovesnosti se bo udeležila tudi vojaška godba na pihala brigade "Gorizia". Ob 21. uri bo nastop vseh desetih folklornih skupin, ki bodo prikazale krajši izbor svojih plesov. Prvi dan festivala se bo zaključil opolnoči, ko bo na sporedu Praznik prijateljstva in Ples narodov.

Na sliki (Foto Čubej): Ulico Garibaldi, ki bo zaprta prometu, bo krasil slavalok.

Kislina uhajala iz avtocisterne

Včeraj okrog 7. ure so morali goriški gasilci na parkirišče pri mejnem prehodu Vrtojba, kjer je iz avtocisterne uhajala žveplena kislina. Alarm je sprožil brigadir finance, ki je opazil, da je skozi ventil na spodnjem delu cisterne pritekala nevarna kislina. Šofer tovornjaka Jugoslovan Silvan Valič je najprej popravil ventil, nakar so gasilci v dobrih treh urah s posebnim prahom, ki ga uporabljajo tudi v primeru bencinskih ali oljnatih madežev, posušili nevarno mlako, ki se je razširila pod druge v bližini parkirane tovornjake. Iz cisterne je izteklo približno 30 litrov tekočine. S cisterno, ki je last Zefferina Fregoneseja iz Quarta d'Altina, so prevažali žvepleno kislino iz Jugoslavije v Vicenzo.

izleti

SPD Gorica prireja v nedeljo izlet na Storžič. Odhod s Travnika ob 6. uri. Prevoz z lastnimi sredstvi.

razna obvestila

Občina Sovodnje obvešča, da bodo odpadni papir pobirali danes. Košarkarska sekcija SZ Dom sporoča, da se bo jutri, 1. septembra, ob 17. uri pričel v Dijaškem domu v Gorici košarkarski kamp za minibasket za letnike 1978 in mlajše. Trajal bo do 10. septembra. Vpisovanje na igrišču pred pričetkom treninga.

Družba se zbere jutri, 1. septembra, ob 19.30 na običajnem mestu.

čestitke

Danes praznuje mama in nona Roža Jurnova s Poljan 91 let. Še mnogo zdravja in veselja ji želi hčere, vnuki in pravnuki.

kino

Gorica

CORSO 20.00-22.00 »Matador«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VERDI 20.00-22.00 »La lettrice«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Pieno d'amore«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA (Nova Gorica) 18.30-20.30 »Kurir«. SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Izzivalec«. DESKLE Danes zaprto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI All'orso bianco - Korzo Italia 10 - tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Rismondo - Ul. Toti 52 - tel. 410701.

pogrebi

Danes v Gorici ob 11. uri Sirio Ritz iz splošne bolnišnice v cerkev pri pevmškem mostu in na pokopališče v Podgori.

Berite

»Novi Matajur«

Pomembna sklepa za novo lekarno in Attemsov park

Goriški občinski odbor je na prvi seji po poletnem premoru sprejel nekaj pomembnih sklepov. Odobrili so sklep o odkupu prostorov za novo lekarno v rajonu pri Sv. Ani. Potem ko je Občina odkupila lekarno pri bolnišnici sv. Justa bodo odkupom prostorov lahko že v kratkem končno odprli občinsko lekarno v zelo obljude nem rajonu, ki je bil doslej brez nje.

Drug že dolga leta pričakovani poseg je ureditev Attemsovega parka v Podgori. Občinski odbor je odobril seznam podjetij, ki jih bodo povabili na licitacijo, tako da je upati, da bodo kmalu začeli z urejanjem parka. V ta namen bodo predvidoma potrosili tristo milijonov lir.

Odbor je še namenil 440 milijonov lir za popravila v policijski vojašnici pri Rdeči hiši in 835 milijonov za obnovo občinske hiše v Ul. Ascoli 5/7.

Občinski svet se bo sestel v ponedeljek, 11. septembra.

Rajonski svet zahteva ureditev odtoka vode s Kalvarije V Podgori težave ob vsakem naliivu

Rajonski svet v Podgori je bil v teh dneh prvi, ki je pretrgal tradicionalni poletni premor vsake upravne dejavnosti in se je sestel še pred koncem avgusta. Predsednik Edi Maligoj je sklical svetovalce, da bi se dogovorili o programu nujnih posegov glede čiščenja pločnikov in cest na območju Podgore. Med sejo pa so prišla na dan še nekatera druga vprašanja, ki so postala pravzaprav središče razprave.

Mnogi svetovalci so namreč opozorili na negodovanje prebivalcev Podgore zaradi neurejenega odtoka vode s Kalvarije. Pred leti je voda odtekala po naravnih jarkih in potokih, ki pa so jih kasneje z urbanizacijo območja zamašili. Od takrat se ob vsakem deževju (tako je bilo tudi ob silovitih naliivih v prejšnjih dneh) v mnogih ulicah v Podgori nabira voda, ki prinaša s sabo zemljo, kamenje in drug material. Ti problemi se ponavljajo že leta in leta v ulicah Monte Calvario, Attems, Brigata Cuneo in drugih. V zadnjem času se je stanje še poslabšalo. Po izkopu za povezavo rezervoarja na Kalvariji z goriškim vodovodnim omrežjem se v Ul. Brig. Cuneo nabira še več

vode, ki nato odteka proti spomeniku in tam odlaga zemljo in drugo umaznino.

Podgorci so na problem že večkrat opozorili občinsko upravo, ki pa ni sprejela konkretnih ukrepov. Zaradi tega so na seji rajonskega sveta osvojili predlog, da bodo stopili v stik z Briško gorsko skupnostjo, da bi morda po tej poti rešili problem.

Manjši, vendar nujen poseg občinske uprave zahtevajo nadalje pri nogometnem igrišču, kjer je ograja delno posuta in obstaja nevarnost, da ne bodo mogli na njem igrati prvenstvenih tekem.

Glede osrednje točke na dnevnem redu - čiščenja ulic - so prav tako bili kritični do nedelovanja občinskih služb. V tem primeru bo s svojimi sredstvi posegel sam rajonski svet, ki bo poskrbel najprej za čiščenje trave in grmičevja na ulicah IV novembra in Brig. Cuneo, nato pa še na ostalih.

Rajonski svet se je dotaknil tudi šolskih vprašanj. V letošnjem šolskem letu bodo namreč začasno namestili v poslopju podgorske osnovne šole polovico razredov kmetijskega zavoda v

Gradišču, ki ga obnavljajo. Učenci italijanske osnovne šole naj bi se zato preselili v poslopje otroškega vrtca v Podgori. Tako selitev so Podgorci, predvsem starši otrok, zavrnili že lani. Tokrat pa se zdi, da se bodo morali sprijazniti s selitvijo, saj je namestitev šestih razredov kmetijskega zavoda v Podgori nujna. Pri tem pa se rajonski svetovalci sprašujejo, ali bodo kdaj dobili v šoli prostor za glasbeno šolo, ki so jo lani odprli prav na pobudo rajonskega sveta v Podgori. Občina jim je svojčas obljubila učilnico, zdi pa se, da manjka soglasje šolskega skrbništva.

Rajonski svet tudi v Pevmi

Rajonski svet za Pevmo, Oslavje in Štmaer se bo sestel jutri, 1. septembra, ob 20.30 na sedežu v osnovni šoli J. Abrama v Pevmi. Na dnevnem redu zasedanja je razprava o uporabi danarnega sklada, s katerim razpolaga rajon.

Odbor za človekove pravice zavrača rasistične izpade

Goriški odbor za človekove pravice se je oglašil z izjavo, v kateri ogorčeno obsoja tragični umor temnopoltega priseljence v Villi Literno pred nekaj dnevi. Odbor, v katerega so včlanjena številna goriška združenja in organizacije (ACLI, ARCI, enotne sindikalne zveze, pokrajinski odbor UNICEF, vrsta katoliških organizacij ter slovenske organizacije SKGZ, ZSKD, Kulturni dom in Kinoatelj), zaskrbljeno ugotavlja, da so tovrstne epizode vse manj osamljene in da se tudi v Italiji nevarno stopnjuje rasna nestrpnost do priseljencev iz držav tako imenovanega tretjega sveta.

Pri tem pa ne smemo pozabiti, ugotavljajo, da je vzrok priseljevanja iz držav tretjega sveta v sedanji krivični delitvi bogastva med državami severa in juga sveta ter v politični in gospodarski potuhi tem krivicam. To povzroča težke družbene konflikte, ki ogrožajo vrednote kot so svoboda, mir, solidarnost in strpnost.

Umor političnega begunca iz Južne Afrike je še posebno tragičen, saj dokazuje, da v lastni državi diskriminiran človek tudi pri nas ni mogel uveljaviti svojega človeškega dostojanstva. Prav zaradi te ugotovitve pa se v članih goriškega odbora za človekove pravice utrjuje prepričanje, da je smiselno in potrebno nadaljevati z dejavnostjo proti rasizmu in apartheidu. Gre namreč za problem, ki dosega skrajne posledice v Južni Afriki, a tudi že prerašča meje te države. Boj proti rasni diskriminaciji v rasistični državi je zato del širšega prizadevanja za uveljavljanje kulture solidarnosti in miru v svetu.

Odbor je že pred časom v ta namen začel zbirati podpise v podporo zakonskemu osnutku za uvedbo gospodarskih sankcij proti režimu v Pretoriji, vse dokler ne bodo vsem prebivalcem

tiste države priznane enake pravice. Kdor želi, lahko podpiše predlog zakona na županstvu svoje občine do 30. septembra.

V Gradežu aretirali domnevnega roparja

V torek pozno zvečer so karabinjerji v Gradežu aretirali 40-letnega domačina Giovannija Corbatta, Campo dei Patriarchi 10, ki naj bi prejšnji petek oropal trgovino s športnimi oblačili v Gradežu. Moža so prijeli pred njegovim domom. V zaporu v Ul. Barzellini ga je včeraj zaslišal državni pravdnik Mancuso in potrdil pripor.

Corbatta je že star znanec policije, saj so ga pred približno petimi leti obsodili na osem let zopora zaradi umora ribiča, ki je bil v Gradežu znan z vzdevkom Cucaracha. Sedaj je bil na začasni prostosti. Možakar naj bi prejšnji petek okrog 18.30 odnesel iz trgovine "Bernardo sport" last Bernarda Cinciripinija 950 tisoč lir.

Karabinjerji iz Gradeža in Tržiča so takoj postavili cestne bloke, ki pa niso dali zaželenih sadov. Preiskovalci so zato menili, da je ropar najverjetneje prespal v Gradežu. Naslednji dan so opravili več pregledov po domovih nekaterih osumljenih. Corbatta pa ni bilo doma, ker je soboto šel v goriško splošno bolnišnico, kjer so ga sprejeli na krajše zdravljenje. V torek so ga odslovili, doma pa so ga pričakali karabinjerji. Možakar se ni upiral aretaciji. Na domu so mu našli samokres-igračo, ki je na moč podoben pištoli P 38, temna očala, kakršna je nosil ropar in 500 tisoč lir.

S povratkom večine dopustnikov je mesto ponovno zaživelo. Trgovine so skoraj vse že spet odprte, isto velja za urade in druge ustanove. S tem pa se v mestu pojavljajo stari problemi v zvezi s prometom. Že skoraj smo se razvabili, ko smo sredi avgusta v centru lahko puščali avto kjerkoli se nam je zljubilo, saj je bilo parkirnih prostorov na pretek. Sedaj je iskanje prostora za avto v centru mesta že spet vzrok živčnosti če že ne obupa marsikaterega voznika. Razen seveda, da se ne požvižga na vsa prometna pravila in pusti avto kjer pač nanese, tako kot vidimo na gornjem posnetku iz Codellijeve ulice (foto Čubej), kjer je cela vrsta avtomobilov ustavljenih na nedovoljenem mestu. Živci avtomobilistov so najbrž mirnejši, ker jim ni treba dolgo iskati parkirišča, pač pa spravljajo v obup pešce, ki se morajo prebijati naprej med zidom in avtomobili na pločniku. Kdaj pa kdaj pride mimo policaj in seže po beležki za globe. Pešci ga sprejemejo z nekakšnim maščevalnim užitek, saj bo ob pogledu na dvojno globo (parkiranje na nedovoljenem mestu in zasedba pločnika) malokateri voznik še ohranil mirne živce...

»Poročilo« Miloša Mikelna je izšlo v samozaložbi Brezkompromisna satirična knjiga o aktualnih dogodkih v Sloveniji

Nemara najprodornejši sodobni slovenski satirik **Miloš Mikel** je v samozaložbi - po vsej verjetnosti je želel, da knjiga čimprej ugleda luč sveta - izdal satirično delo s pomenljivim naslovom: **Poročilo delovne skupine za rušenje države in kratki kurz vladanje za srednjo (usmerjeno) stopnjo**. Zapis izhajajo iz najaktualnejših dogodkov v Sloveniji oziroma Jugoslaviji, imajo obliko nekakšnega poročila, ki so ga pripravili pisatelji in njegovi znanci, poročila, ki dobera osvetluje znane pojave, seveda preobrazene v sarkastične podobe kar diabolice satire; slednja je našla dandanes onstran meje izjemno plodno prizorišče, tako da kar evforično poskakuje od navdušenja.

Sarkazem je že v osnovni ideji, da se vedno in povsod najdejo države, ki hočejo uničiti same sebe, pri čemer je nujno obvladati celovit pristop do vseh področij javnega in političnega življenja. Nemara vse izvira iz dejstva, da vsi hočejo vladati, ko pa pridejo na vrh, se ne premaknejo več nikamor, s čimer so dani okvirni pogoji za kasnejše rušenje lastne politične tvorbe. Svet je mogoče - posebno dandanes - razdeliti v monokracije in polikracije, kjer pa so prve, se pravi totalitarne družbe z nezmotljivim vodjem na čelu, dosti uspešnejše v rušenju lastne hiše kot pa kapitalistične polikracije. Pisatelj je komisija, ki preiskuje »uničenje« lastne države danes, da ne rečemo v lastni domovini, se potem kar se da temeljito, po poglavjih, loteva vseh tistih področij, ki jih je treba spodbuditi, če pač hočemo, da bomo z dokončnim likvidiranjem uspeli. Treba je rušiti javno moralo, kar se zgodi tako, da naučijo ljudi eno govoriti in drugo delati, kar rodi družbeno laž. To pa še ni vse: višja stopnja tega postopka je dokaz »popolne družbe«, da ta družba laži sploh ne pozna. - Rušiti je treba vse možne duhovne vrednote, kar se ti lahko posreči z okostenelostjo, ta pa se zgodi, če razglasiš eno samo miselnost, vero, ideologijo, za obvezen in edino mogoč po-

Miloš Mikel

gled na svet. - Rušiti je treba revolucijo, kar se posreči predvsem z zatrevanjem, da z njo nadaljujemo potem ko je že opravljena. - Javne uprave ni treba rušiti, ker je itak skorumpirana in ne funkcionira. - Pač pa ni odstopa, kar se tiče uničenja gospodarstva: v monokracijah se namreč bije prava gverilska vojna države z gospodarstvom, ki ga je nujno spraviti na kolena in kasneje v grob. - Zgledovati se je treba pri Branku Mikuliću, ki je po Mikelnu ukani kapital: ko je namreč veliki strateg ugotovil, da presežki dela povzročajo le spore, jih je ukini in ustoličil izgubo. - Uničiti je treba tudi šolstvo s tem, da ves čas delaš itak neuspešne reforme; znanost s tem, da jo postaviš v službo preprotega ljudstva, ki mu pripada vse; uničiti je treba kulturo in to tako, da do sledno trobi tisto, kar je določila politika, pri čemer si ne smemo delati skrbi zaradi tistih trmastih kulturnikov, ki kljub lastni nesreči vztrajajo pri

svojem, tako da njihova ideja preživi, medtem ko vse druge umrejo kot muhe enodnevnice; rušiti je treba armado, tukaj pa so stvari že preizkušene: tako, da se ne ukvarja več z vojaškimi ampak samo nevojaškimi zadevami. Na ta način izgubi ugled pri ljudstvu, vojaško pa propade podobno kot argentinska armada, ki ni zmogla premagati otočka pred svojim nosom. Še več, višek armadnega neugleda pri ljudstvu nastopi tedaj, ko mora taista armada nastopiti proti "notranjemu" sovražniku, kar je praviloma konec režima, ki se je moral braniti na tak način.

Mikel je očitno spodbuden s prizadetostjo nad aktualnimi dogodki v Jugoslaviji s pričujočo knjigo resnično našel obliko, da je razigral svojo satiro do skrajnosti, satiro, ki mora biti v svojem bistvu ostra, pravzaprav usmerjena v razkrinkavanje resnice in resničnosti, in če je vsakršnih anomalij ali nevarnosti za svobodno sožitje preveč, pa kar prežarjena z užitek ob naštevanju negativnosti, z užitek, ki vendar hoče v bralcu vzbuditi nasprotno reakcijo, namreč ogorčenje ali prebuditev, v kolikor ljudje realnost podcenjujejo in se predajajo lažnim upom. Spopad med dvema konceptoma življenja oziroma politike se onstran meje ves čas stopnjuje in Mikelova knjiga preprečuje vsakršno »nepoznavanje dogodkov«. Ostrina bičanja je zagledal apel, klic po angažiranosti, človeški angažiranosti, ki se mora vsaj zavedati zgodovinskih velikega trenutka, zgodovinskih boja dveh usmeritev, če se ne spusti v izpostavo, se pravi odkrit prispevek za tisto, kar je lahko poročilo ustvarjalnega in lepšega življenja. Še enkrat velja spomniti na izdajo v samozaložbi: avtor takšnega kova, kot je Mikel, bi pač nekaj kasneje brez vsakršnih težav objavil knjigo v kakšni od založb, kjer pa je postopek navadno počasen. Samozaložba pomeni, da se mudi. Samozaložba je zatorej zlahtna karakteristika te napadalne poje.

JANEZ POVŠE

Sebastiano Ricci slikarska zvezda

Razstava slik Sebastiana Riccija v Vili Manin pri Passarianu vzbuja letos poleti veliko pozornost turistov in umetnostnih kritikov. Do srede avgusta si jo je ogledalo več kot 20 tisoč ljudi, kar zgovorno priča o njenem uspehu.

Na slikah: Sebastiano Ricci: Kopenje Betsabee (zgoraj) in Pavel III. označena ekumenski koncil (spodaj)

V Kanalu od jutri Kogojevi dnevi 89

Hlavatyjev portret Marija Kogoj

V spomin na kanalskega rojaka, glasbenika Marija Kogoj se bodo jutri v organizaciji prosvetnega društva Soča iz Kanala začele letošnje enajste tradicionalne kulturne prireditve Kogojevi dnevi 89. Večeri, posvečeni glasbi na visoki umetniški ravni, se bodo z nastopi priznanih glasbenikov vrstili do 22. septembra.

Pred slavnostno otvoritvijo, na kateri bo govoril predsednik slovenskih komunistov Milan Kučan, bo srečanje kulturnih delavcev Primorske. Milko Matičetov bo predstavil Rezijo, kasneje pa bo Sergij Pelhan, predsednik Kulturne skupnosti Slovenije, govoril o razmerah v kulturi. Po dolgoletnih prizadevanjih so se uresničili načrti za obnovo prostorov 120 let stare društvene knjižnice Josipa Kocijančiča v gotski hiši, ki jo bodo ob tej priložnosti odprli. V galeriji Rika Debenjaka pa bodo odprli razstavo slik Kogojevega sodobnika Lojzeta Spacala. Zatem bodo nastopili Komorni orkester RTV Ljubljana in solisti folklorne skupine iz Rezije. (as)

Od jutri v Sežani v okviru občinskega praznika Simpozij slikarjev fragmentistov

Številne prireditve ob sežanskem občinskem prazniku 28. avgusta se bodo nadaljevale s 4. mednarodno literarno srednjeevropsko prireditvijo Vilenica, ki se bo odvijala od 7. do 9. septembra. Uvod in novost letošnje Vilenice pa je srečanje slikarjev fragmentistov iz Slovenije, ZR Nemčije, Švice in ZDA.

Spoznavni večer ob letošnjem prvem srečanju slikarjev fragmentistov bo jutri, 1. septembra, v Lipici. Tega dne jih bo sprejel sežanski župan Ivan Vodopivec in se bo uradno pričelo tradicionalno delovno srečanje. Na tej koloniji v prečudoviti oazi Krasa s stoletnimi hrasti bo sodelovalo kar devet umetnikov. Do sedaj se je organizatorjem (to je sežanski Zvezi kulturnih organizacij in Konjeniškem turističnemu centru Lipica) prijavilo kar lepo število za prvo tovrstno prireditev. Tako naj bi sodelovali naslednji slikarji: **Georg Kress** (München), **Margareth Anne Kelley** (Los Angeles), **Thomas Ludwig** (München), **Štefan Planinc** (Ljubljana), **Polde Oblak** (Sežana) in kiparka **Antje Tesche Menzen** (München). Trije slikarji pa bodo prispevali svoja dela za razstavo. To so: **Christoph Modest Dornier** iz Züricha, **Ling Chin Ling** iz Taipeha in **Samo Kovač** iz Ljubljane.

Delovno srečanje se bo zaključilo z razstavo v sežanski Mali galeriji, ki jo bodo odprli v sredo, 6. septembra, ob 18. uri.

Gostitelj KTC Lipica bo udeležencem kolonije plačal bivanje v Klubu hotelu, slikarji pa bodo morali pustiti po eno sliko, ki naj bi po mnenju organizatorjev krasila prostore v Lipici. S tem se kaže veliko razumevanje za kulturo, ki se ga loteva turistična ponudba Lipice. Veliko zaslug za srečanje fragmentistov, ki naj bi postalo tradicionalno, imata **Andrej Franetič** in **Vili Borjančič**, idejni in duhovni vodja pa je **Aleksander Peršolja**, tajnik sežanske Zveze kulturnih organizacij.

Ideje o srečanju slikarjev fragmentistov na Sežanskem nam je pobilje predstavil Aleksander Peršolja, ko je dejal, da je Sežana tranzitno središče človeških kultur vzhoda in Evrope. »Biti samo tranzitno središče je dejansko brezosebno in neproduktivno časovno dogajanje, ki pušča v prostoru iščočo praznino in vsakemu mimoidočemu le bežen trenutek videnja nečesa in takojšnje pozabljenje. Seveda je želja vsakega kraja, da pokaže nekaj

izvirnega in svojevrstnega. Tako se je že pred štirimi leti porodila zamisel o literarni srednjeevropski prireditvi Vilenica. Prišli smo tudi na idejo o srečanju slikarjev fragmentistov, ki ustvarjajo v prostoru Alpe-Adria. Seveda je vsak začetek težak, vendar upam, da bo to prvo srečanje slikarjev fragmentistov deležno pozornosti na obeh strani meje. Srečanje slikarjev fragmentistov naj bi postalo tradicionalno in naj bi potekalo v prvem tednu v septembru mesecu. S slikarji tudi organizatorji (poleg ZKO Sežana, občinske skupščine in KTC Lipica) pričakujemo, da bo ta prostor sprejel z odprtimi rokami in da se bo vtisnila v zavest in s tem premagala državno mejo, ki navidezno ločuje kulturni prostor. Vesel sem, da je prav Sežana, ki je letos pridobila kulturni dom Srečko Kosovel v prvi fazi, ponudnik in organizator tega srečanja.«

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Slikar Polde Oblak

Polde Oblak: Usoda, 1974, tempera na platnu

Stavka kulturnih delavcev

Pri obalnih kulturnih delavcih ni čutili posebne zagretosti za izvedbo splošne stavke, ki jo je za 20. september predvidel republiški odbor sindikata delavcev v kulturi. To bi lahko sklepali že po slabi udeležbi na sestanku regijskega odbora sindikata kulturnih delavcev, na katerem so se za stavko jasno in glasno odločili v Pokrajinskem muzeju Koper in v Medobčinskem zavodu za varovanje kulturne in naravne dediščine Piran (ki pa, kot kaže, uradno ne bi mogel nastopiti v tej stavki, ker so spomladi izstopili iz Zveze sindikatov).

V koprskem Pokrajinskem muzeju se pridružujejo zahtevam republiškega odbora in dodajajo svoje razloge, predvsem bi radi dosegli enotno finansiranje muzejev v Sloveniji, ne pristajajo pa na sedanjo občinsko razdrobljenost. »S stavko bi morali doseči trdno zakonsko osnovo za vse kulturne institucije, razvoj kulture pa naj bi bil strokovno načrtovan«, je menil podpredsednik regijskega odbora sindikata delavcev kulture Alojz Umek.

Proti stavki so se jasno izrekli v koprskem Pokrajinskem arhivu in v kinematografskem podjetju Globus Koper. Ostali pa so bolj ali manj nejasni. Nekatere kulturne institucije so se odločile, da bi ob morebitni stavki v različnih oblikah izrazili svojo solidarnost.

Tudi v tem primeru predvidene splošne stavke niso nikjer v ospredju zahteve po urejanju socialnega položaja zaposlenih v kulturi. Zato nekateri odgovorni sindikalni delavci z Obale menijo, da bi morali te zahteve uresničevati z drugimi oblikami sindikalnega dela in ne s skrajnim orožjem, ki ga je treba izkoristiti le v primeru, ko je to res najbolj nujno.

BORIS ŠULIGOJ

Billy Bragg v Trevisu

Združenje za kulturo, komunikacijo in prosti čas Arci-Nova prireja 8. septembra v Trevisu koncert glasbenika Billyja Bragga. To bo njegov edini nastop v severovzhodni Italiji v okviru njegove letošnje turneje. Vse informacije o koncertu in preprodajo vstopnic nudi Arci-Nova Trst, Ul. Toro 12, tel. 767911.

Po sinočnjem drugem kolu tekmovanja za italijanski nogometni pokal Izločeni prvoligaši Cesena, Lecce, Bari in Lazio

Poraz prvoligaša Cesene kar s 4:1 na domačem igrišču proti Messini in Lecceja z 1:0 na gostovanju v Pescari sta največji presenečnji 2. kola italijanskega pokala. Dva od štirih prvoligaških dvobojev sta se končala po podaljških, Bologna je izločil Lazio, Atalanta pa Bari. Inter je ugnal Cosenzo šele v podaljških z goloma Morella in Klinsmanna.

Ogromno pričakovanje je bilo zlasti za popoldanski genovski derbi, v katerem je Sampdoria tesno premagala Genoa, ki pa sploh ni odigrala podrejne vloge, saj je bila zlasti v začetku z Urugvajcem Aguillero zelo nevarna. Pravi junak tekme je bil vsekakor Viali, ki je že v izredni formi. Najprej je pretirano strogi sodnik Longhi (sedem rumenih in rdečah kartona za Vierchowda in Caricolo) razveljavil njegov gol zaradi prekrška Tanca, nato pa si je Viali sam priboril enajstmetrovko in jo mojstrsko izvedel. Kljub vročemu ozračju na tribunah na prišlo do pretepa, po tekmi pa je majhna skupina prenapetih poškodovanih avtomobil Španca Victorja.

IZIDI 2. KOLA
Sampdoria - Genoa 1:0 (1:0), Viali v 35' po 11-metrovki.
Juventus - Taranto 2:1 (2:0), Schillaci v 13', Zavarov v 41' in Giacchetta v 71'.
Roma - Palermo 4:0 (2:0), Völler v 15', Giannini v 26', Rizzitelli v 55' in 72'.
Cosenza - **Inter** 0:2 po podaljških (0:0, 0:0), Morello v 96' in Klinsmann v 119'.
Cremonese - **Milan** 0:1 (0:0), Massaro v 84'.

Cesena - **Messina** 1:4 (1:3), Doni v 4', Berlinghieri v 9', Domini (C) v 24', Protti v 29', Ficcadenti v 48'.
Ascoli - Barletta 4:0 (1:0), Aloisi v 46', Cavaliere v 50', Arslanović v 78' in Cvetković v 81'.
Napoli - Reggina 2:0 (2:0), Zola v 21' in Renica (11-metrovka) v 23'.
Lazio - **Bologna** 1:2 po podaljških (0:0, 0:0), Giordano v 92', Marronaro v 96', Amarildo v 107'.
Pescara - **Lecce** 5:2 po 11-metrovkah (1:0, 1:1), Moriero v 4' in Gasperini v 75'.

Atalanta - Bari 1:0 po podaljških (0:0, 0:0), Bortolazzi v 107'.
Fiorentina - Como 10:9 po 11-metrovkah (1:1, 1:0) Bosco v 39' in Turrini v 85'.

Rampulli dve koli

MILAN - Športni sodnik je po prvem kolu A lige za dve koli diskvalificiral Rampullo (Cremonese), ker je žalil sodnika, za eno kolo pa Villo (Bologna), ker je žalil nasprotnika. V B ligi ni bil diskvalificiran nihče. Opočin so dobili tudi igralci Triestine Consagra, Giacomarro in Costantini.

Albanci naprej v pokalu pokalnih zmagovalcev

TIRANA — Nogometaši Dinama iz Tirane so v povratni kvalifikacijski tekmi za nastop v pokalu pokalnih zmagovalcev s 4:0 premagali bolgarsko ekipo Črnomorec. V prvi tekmi so s 3:1 zmagali Bolgari. Dinamo se bo v prvem kolu zdaj pomeril z Dinamom in Bukarešte.

Danes Pro Gorizia - Fontanafredda

V 3. kolu italijanskega pokala bo danes ob 18. uri na Rojcah srečanje med Pro Gorizio in Fontanafreddo. Tekma bo za obe enajsterici pomembna, saj bo lahko že odločala, kdo bo napredoval v nadaljnje kolo. Za Goričane je ta cilj še posebej važen (spomnimo se, da so lani prišli do polfinala). Po uspešnem nastopu proti Sacileseje so tudi optimistično razpoloženi in si nadejajo novo zmago. Trenutni položaj v 15. skupini je naslednji: Monfalcone (2 tekmi) 3 točke, Pro Gorizia (2) in Fontanafredda (1) 2 točki, Pordenone (2) 1 točka, Sacilese (1) 0. Danes: Pro Gorizia - Fontanafredda, Sacilese - Monfalcone, počiva Pordenone.

Afera se vse bolj zapleta »Drastični« korak Maradone?

RIM — "Afera" okrog Maradone postaja vse bolj vroča, za kar je poskrbel sam igralec, ki sedaj objublja "drastične" odločitve, čeprav ni povsem jasno, kaj pravzaprav namerava in še zlasti, kako se bo zadeva končala. Vsekakor kaže, da še najmanj misli na igro samo: »V Italiji bom v črtrek, da Ferlainu vrnem pogodbo, tako z mano ne bo imel več problemov. Spravil bom na delo svoje odvetnike, videli se bomo na sodišču, novinarji in kdo drug, gotovo ne ekipa, ki mi je bila vedno ob strani.« Tako je med drugim Maradona izjavil koprski televiziji. Nič manj drastičen ni bil v izjavah za italijansko TV: »Nihče si ne predstavlja sklepa, ki sem ga sprejel... Sem namješčenec Napolija in sedaj moram v Neapelj, da zadevo pojasnim s tistim, ki me plačuje, nakar bo on vse sporečil...« Ko so ga spomnili na izjavo, da potrebuje mesec dni, da se vrne v formo, je odvrnil, da sedaj tega ne potrebuje več. Na vprašanje, če je morda že

sedaj pripravljen za igro, je poudaril, da tega ne potrebuje več: »Potem ko sem prebral članek na Graficu, potem ko sem bral o mafiji, mamilih, o tem in drugem, mi ne zadostujeta niti dva meseca...«

Iz vsega tega naj bi izhajalo, da Maradona ne misli več igrati. So grožnje resnične ali le namišljene? V tem drugem primeru si morda hoče spet pridobiti naklonjenost javnega mnenja, češ da je žrtev obtožb od vsepovsod. Morda, kar pa je bolj malo verjetno, hoče še izsiljevati, da bi lahko odšel drugam. To pa je malo verjetno, saj so pri Napoliju jasno povedali, da nameravajo spoštovati pogodbo, ki zapade leta 1993. Prav pri Napoliju vseh zadnjih izjav niso hoteli komentirati, češ da se bodo že pogovorili s samim igralcem. Mirni naj bi bili še iz enega razloga. Maradona lahko izsiljujejo s svetovnim prvenstvom, saj bi mu lahko preprečili pot nanj.

Na teniškem mednarodnem prvenstvu ZDA Becker je tvegaj

FLUSHING MEADOW — Le malo je manjkalo, da bi v tretjem dnevu mednarodnega teniškega prvenstva ZDA prišlo do velike senzacije. Američan Rostagno je bil namreč na tem, da premaga nosilca druge skupine Beckerja. Vodil je z 2:0, nato pa imel v četrtem setu pri vodstvu 6:5 na razpolago servis, vendar je izgubil na 15. Tie-break je bil dramatičen in Rostagno je imel pri vodstvu s 6:4 dve match-žogi, pa še en servis, vendar mu tudi to ni zadostovalo za uspeh. Nasprotno, poraz ga je tako potrl, da v petem nizu več kot štiri ure trajajoče tekme ni bil več zmožen nuditi zahodnonemškemu asu pravega odpora. Becker se je torej res srečno izmazal iz praktično izgubljenega položaja. Pokazal je jeklene živce in trdno voljo, da se v ZDA izkaže, zato zdaj ne bi bilo čudno, če bi se prebil do samega finala.

Slabo se je izteklo za Italijane. Nargiso je klavno izgubil s nepoznanim Kanadčanom Sznajderjem, Ferranteja pa je častno klonila pred Sovjetjino Zverovo. Od celotne italijanske odprave je v konku-

renci ostala le še Caversaziova, ki pa se bo danes pomerila s Sabatinijevo...

Ženske (1. kolo): K. Maleeva (Bol.) - Seguso (Kan.) 6:1, 6:2; Navratilova (ZDA) - Iida (Jap.) 6:0, 6:2; Burgin (ZDA) - McNeil (ZDA) 7:5, 6:4; Sukova (ČSSR) - Langrova (ČSSR) 6:3, 6:4; **(2. kolo):** Graf (ZRN) - Herreman (Fr.) 6:1, 6:1, Garrison (ZDA) - Fernandez (Port.) 7:5, 6:4; Mandlikova (Avstral.) - Golarsa (It.) 7:6, 0:6, 6:1; Zvezera (SZ) - Ferrando (It.) 6:3, 6:4; Evert (ZDA) - Burgin (ZDA) 6:4, 6:1.

Moški (1. kolo): Mayotte (ZDA) - Flur (ZDA) 6:4, 6:3, 6:2; Sanchez (Sp.) - Chamberlin (ZDA) 7:6, 7:6, 6:3; Connors (ZDA) - Nijssen (Niz.) 6:3, 6:1, 6:2; Ivanišević (Jug.) - Dombiba (Sen.) 6:2, 1:6, 6:2, 6:0; Gomez (Ekv.) - Fleurina (Fr.) 6:7, 6:3, 6:2, 7:6; Cahill (Avs.) - Grown (ZDA) 7:5, 6:1, 6:2; Lendl (ČSSR) - Perez (Urug.) 6:1, 7:6, 6:4; E. Sanchez (Sp.) - Leyarcraft (ZDA) 6:4, 6:2, 5:7, 6:2; Česnokov (SZ) - Gustafsson (Šve.) 3:6, 6:1, 7:5, 6:4; Sznajder (Kan.) - Nargiso (It.) 6:4, 6:4, 4:6, 6:1.

Zaključek v Duisburgu

Za slovo uspeh Stefana Meia

DUISBURG — Veliko glasbe, malo govorov. Tako je bilo na zaključni slovesnosti (pod silo razmer) okrnjene izvedbe univerziade, ki se je končala v Duisburgu. Zadnji dan je bil namenjen samo atletskim bojem, ti pa so bili tokrat na vrhunski ravni, saj so nastopili taki atleti, kakršne si želi imeti vsak organizator pomembnih mitingov.

Svetovni rekord na 110 m z ovirami Kingdom (ZDA) je zmagal brez napa v zani skromnem času 13'26. Kubanka Qu-irotova je dobila tek na 800 m s časom 1'58'88, njen rojak Sotomayor je v višini zamen naskakoval znanko 2,42, zmagal pa je že na 2,34 m. Nijjski dvoboj na 1.500 je dobil Cheruiyot (3'40'38) pred Ronom (3'40'79), Vzhodna Nemka Renkejeva pa je zalučala kopje do 66,10 m.

V teku na 5.000 je Italijan Stefano Mei po dveh sezonah skromnih dosežkov doživel preporod in zmagal s časom 13'39'04. To je bila tretja zlata kolajna azzurrov v atletiki, a že osma na univerziadi.

V finalu košarkarskega turnirja so ZDA z 88:80 (47:40) premagale SZ. Kolajne: SZ 9 zlatih, 11 srebrnih, 8 bronastih; ZDA 9, 9, 8; Kuba 8, 7, 4; Italija 8, 3, 5; Romunija 8, 2, 0; Madžarska 4, 4, 1; Kitajska 4, 2, 5; ZRN 3, 8, 8; Kenija 3, 2, 1; itd.

Prihodnje igre bodo čez dve leti v britanskem Sheffieldu.

Krivi dopinga nikoli več na Ol

SAN JUAN — Delegati mednarodnega olimpijskega odbora pozorno preučujejo predlog, ki ga je predstavila predstavica ZDA Anita Defrantz. Po tem predlogu bi tisti atleti, ki bi jim na olimpijskih igrah ugotovili jemanje poživil, nikoli več ne smeli nastopiti na Ol. Pravijo, da bo predlog verjetno sprejet, vendar ne bo veljal retroaktivno.

Drevi rally Piancavallo

PIANCAVALLO — Drevi ob 22. uri se bo začel avtomobilski rally Piancavallo, na katerega je vpisanih 111 tekmovalcev, od katerih je 11 iz tujine. Rally se bo zaključil 2. septembra.

Bagač izginil

MOSKVA — Aleksander Bagač, sovjetski metalec kroglice, ki je bil pozitiven na anti-doping kontroli na nedavnem evropskem atletskem pokalu, je dobesedno izginil. Zaradi njega je SZ izgubila 2. mesto in s tem pravico do nastopa za svetovni pokal.

kratke vesti

Dva Tržačana na SP

TRST - Alessandro Bonifacio (Società velica Barcola-Grignano) in Andrea Bussani (Società nautica Pietas Julia) bosta v italijanski jadrlni reprezentanci, ki bo nastopila na svetovnem prvenstvu v razredu optimist. Prvenstvo bo od 25. 9. do 6. 10. na Japon-skem.

Naslova niso podelili

TRŽIČ — Italijanskega naslova v razredu optimist niso podelili. Zaradi slabega vremena so namreč izpeljali samo dve od 4 predvidenih regat.

Argentinski predsednik Menem "odličen" košarkar

NUENOS AIRES — Argentinski predsednik Menem se je kljub svojim 59 letom izkazal kot odličen košarkar. Nastopil je namreč v tekmi, ki jo je argentinska reprezentanca odigrala proti najboljšim igralcem glavnega mesta ter s svojimi »potezami« navdušil občinstvo (zadel je celo trojko). Pred časom je nastopil tudi z nogometaši (pravijo pa, da se je bolj izkazal kot košarkar), a sedaj se namerava še pomeriti s tenisači skupaj s Sabatinijevo.

Košarkarski turnir Alpe-Jadran

San Benedetto oškodovan

SAN BENEDETTO - BENETTON 96:99 (45:44, 82:82)

SAN BENEDETTO: Ursi, Paravella 2, Borsi 10, Biaggi 30, Johnson 17, Ardessi 15, Marega, Vargas 16, Vitez 6, Zaban, Famea.

BENETTON: Macy 5, Bortolon 15, Jacopini 23, Marušič 8, Mian 4, Villalta 30, Colladoni, Vianini, Brotto, Generali 14, Giuberton.

SODNIKA: Pozzana (Videm) in Longo (Tržič). GLEDALCEV: 1.500. 3 TOČKE: Biaggi (5), Jacopini (2) in Bortolon (1).

GRADEŽ — Predvsem nekatere neumestne in zgrešene odločitve sodnikov v zadnjih sekundah regularnega dela srečanja so San Benedetto preprečile, da bi na zaključnem srečanju turnirja Alpe-Jadran premagal tudi kotirani Benetton. V zadnji sekundi 2. polčasa je namreč sodnik razveljavil koš Goričanov in tako »prisilil« ekipo, da sta zaigrali še podaljšek.

Ne glede na razplet srečanja pa je treba povedati, da je bila to daleč najboljša tekma od šestih, katerim smo prisostvovali v Gradežu. Kljub odsotnosti Gne-

chija, Esposita in Ponzonija je goriška peterka bila povsem enakovredna Benettonu, ki sodi v krog favoritov celo za italijanski naslov.

Tokrat gre pohvaliti prav vse igralce zaradi borbenosti in odločnosti, ki so jo pokazali v vseh 45 minutah. Posebno pohvalo pa si gotovo zasluži Biaggi, ki je dosegel 30 točk in bil zelo koristen v režiji. Pri gostih se je tokrat proslavil Villalta, ki je bil neizprosno. (R. Pavšič)

SMELT OLIMPIJA - KLOSTERNEUBURG 96:92 (47:38)

SMELT OLIMPIJA: Šiško 7, Bačar 3, Hauptman 26, Vilfan 23, Merkač 6, Kotnik 20, Djurišič 11, Virant.

KLOSTERNEUBURG: Popp 20, Seidl 2, Nordmann 12, Matyas 6, Zankl, Hayda 14, Payton 19, Seifert 19.

SODNIKA: Bradamante (Tržič) in Canistraro (Pordenone); PM: Smelt Olimpija 13:16, Klosterneuburg 18:22; 3 TOČKE: Hauptman (4), Popp (3), Šiško, Vilfan, Hayda, Nordmann in Seifert (1); GLEDALCEV: 500.

Košarkarski tudnir AA za drugoligaše

V Ljubljani, Pordenonu in Repnu

V Ljubljani, Pordenonu in Repnu bodo ta konec tedna trije košarkarski turnirji v okviru Alpe-Jadran za drugoligaše. V Ljubljani bosta jutri in v soboto igrali domači ekipi Ilirije in Medvod ter IDC Klagenfurt; v Pordenonu bodo nastopila naslednja moštva: Oderzo, Montebelluna, Virtus Padova in seveda Pordenon Electrolux. Jutri in v soboto pa bodo v Repnu igrali Ital Monfalcone Solway, Poreč, Servolana Latte Carso in Jadran (o tem turnirju bomo še poročali).

Zmagovalci v vseh treh skupinah (eno ekipo pa bo povabil organizator) se bodo naslednji teden, 8. in 9. septembra, pomerili na turnirju, ki ga bo priredil Jadran in ki naj bi bil najverjetneje v Nabrežini.

Jutri pričetek Jadranskega kampa

Zanimanje za Jadranski kamp minibasketa, ki se bo pričel jutri na šestih

igriščih od Doline do Gorice, je dokajšnje, saj tako lahko sodimo po številu prijav tečajnikov.

Medtem ko bo v Dolini Bregov tečaj potekal v jutranjih urah (od 9. do 12.00), pa bo vadba na ostalih igriščih (pri Boru v Barkovljah, pri Poletu v Prosvetnem domu na Optčinah, na Kontovelu in pri Sokolu v Nabrežini) potekala popoldne od 15. do 18. ure. Dosedanji Jadranski trener in priznani strokovnjak Peter Brumen pa bo že jutri obiskal udeležence v goriškem dijaškem domu, kjer bodo vadili od 17. do 18.30.

Jadranski kamp minibasketa se bo končal v nedeljo, 6. septembra, ko bosta tudi sklepni prireditvi v Nabrežini za mlajše in v Gorici za starejše tečajnike.

Omenimo še, da se zainteresirani lahko predstavijo kar pred treningom pri raznih naših društvih. (Jan)

naše gore in ljudje

Sto družin na Nanos

SPDT vabi člane, predvsem pa planske družine, da se množično udeležijo tradicionalnega srečanja »STO DRUŽIN NA NANOS«, ki bo v nedeljo, 3. septembra, pred Vojkovo koč na Nanosu. Kulturni program bo ob 11. uri pred koč.

Zamejski planinci na Dovjem

V nedeljo so se tudi člani smučarskega kluba Devin, planinskega odseka športnega združenja Sloga in Slovenskega planinskega društva Trst skupno udeležili veličastne proslave ob odkritju spomenika triglavskemu župniku Jakobu Aljažu.

O poteku same proslave ni kaj dosti povedati, saj je bilo že v torek objavljeno izčrpno poročilo v Primorskem dnevniku. Bi pa dodali, da so se izletniki udeležili tudi Dneva Triglavskega narodnega parka, ki je bil na sporedu v popoldanskih urah v bližnji Mojstrani. Poleg zanimivega kulturnega programa so prireditelji poskrbeli za res pestro in izdatno ponudbo domačih jedi in slaščic.

Koledar nogometnega prvenstva 1. AL

Za uvod Sangiorgina - Juventina

Uvodno tekmo v nogometnem prvenstvu 1. amaterske lige, ki se bo pričelo 17. septembra, bo štandreska Juventina odigrala na tujem, in sicer v kraju San Giorgio di Nogaro. Vsekakor zahteven začetek, če pomislimo, da je Sangiorgina lansko prvenstvo sklenila na 5. mestu s 35 točkami. Gri-onovi varovanci bodo torej postavljeni pred dokaj težko preizkušnjo, saj njihovi prvi letošnji nasprotnik sodi v ožji krog favoritov za prestop v promocijsko prvenstvo.

V prvi domači tekmi na Rojcah pa bodo Tabaj in tovariši srečali Corno iz kraja Corno di Rosazzo. V tem primeru so možnosti za uspeh štandrescev precej večje, saj je Corno, podobno kot Juventina, napredoval iz 2. v 1. amatersko ligo. Prvi goriški derbi pa bo v 8. kolu, ko se bosta srečali Juventina in San Canzian.

KOLEDAR PRVENSTVENIH TEKEM JUVENTINE

1. kolo: Sangiorgina - Juventina (17. 9., povratno kolo 14. 1.); 2. kolo: Ju-

ventina - Corno (24. 9., 20. 1. 1990); 3. kolo: Porcia - Juventina (1. 10., 28. 1.); 4. kolo: Juventina - Torviscosa (9. 10., 4. 2.); 5. kolo: Pro Fiumicello - Juventina (15. 10., 11. 2.); 6. kolo: Juventina - Pro Cervignano (22. 10., 12. 2.); 7. kolo: Lauzacco - Juventina (29. 10., 25. 2.); 8. kolo: Juventina - San Canzian (5. 11., 4. 3.); 9. kolo: Costalunga - Juventina (12. 11., 11. 3.); 10. kolo: Juventina - Tamai (19. 11., 18. 3.); 11. kolo: Visinale - Juventina (26. 11., 25. 3.); 12. kolo: Cordenonese - Juventina (3. 12., 1. 4.); 13. kolo: Juventina - Portuale (10. 12., 22. 4.); 14. kolo: Juventina - Varmo (17. 12., 29. 4.); 15. kolo: Percoto - Juventina (7. 1., 6. 5.) (pr)

V 2. ligi doma le Vesna

Prav tako 17. septembra se bo začelo tudi prvenstvo v 2. amaterski ligi. Vse tri naše ekipe sodelujejo v skupini E. V prvem kolu bo doma nastopila le Vesna, ki bo v Križu gostila Gonars. Zarja bo igrala v Pierisu, gostovalo bo tudi Primorje pri Castioneseju.

obvestila

PRIMOTOR KLUB GORICA vabi člane na sejo, ki bo danes ob 21. uri v Rupl v pevski sobi. Dnevni red: izvedba 2. dirke Alpe-Jadran.

KD BARKOVILJE priredi tudi letos v mesecu septembru turnir v malem nogometu. Interesenti lahko vpišete svoje ekipe v trgovini La Calzatura, Ul. Udine 3, tel. 363452, kjer dobite prospekte ter danes, 31. t. m., od 20. do 22. ure v društvenih prostorih v Barkovljah, Ul. Cerreto 12.

JK ČUPA vabi člane na društveno regato za kajutne jadrnice, ki bo v nedeljo, 3. 9. Vpisovanje na društvenem sedežu.

ODSEK ZA ŠPORTNI RIBOLOV TPK SIRENA obvešča, da se bo 4. septembra začel tečaj za pravo uporabo opreme za ribolov. Vpisovanje na sedežu kluba Miramarski dvored št. 32, vsak dan od 18. do 20. ure, tel. 422696.

ZŠSDI obvešča, da bo danes, 31. t. m., ob 21. uri v Koči pod Rupo v Repnu seja balnarske komisije.

ŠD BREG vabi stare in nove člane za mladinske ekipe. Treningi bodo vsak dan od 17. ure dalje.

Padriško-gropajsko Športno združenje Gaja je nastalo leta 1967, v obdobju torej, ko je vedno več mladine kazalo občuteno zanimanje za športno dejavnost ob takratnih slovenskih športnih igrah, ki so tedaj dosegale svoj višek popularnosti. Istega leta so na primer ustanovili tudi športni društvi Kontovel in Polet, saj je bilo navdušenje za športno aktivnost povsod zelo veliko. Kot lahko beremo iz ustanovnih listin SZ Gaja, je društvo nastalo z namenom, da »poživi že pozabljeno in zanemarjeno športno dejavnost na našem področju ter obenem druži mladino obeh vasi v skupnost, v kateri se mladina (in ne samo ta!) lahko organizirano in programirano aktivno udeležuje v raznih športnih disciplinah in živi v okolju, ki bi bilo najmanj izpostavljeno potujčevanju, ki je v teh zadnjih letih zavzelo že kritičen obseg«.

Društveno ime izhaja iz domačega okolja, saj je Gaja grič, ki se razprostira od Padrič, Gropade do Bazovice, torej na ozemlju, ki je »delovno območje« SZ Gaja.

Trenutno delujejo pri Gaji nogometna, teniška in balinarska sekcija. Nogometna ekipa nastopa v 3. amaterski ligi, dvakrat je bila tudi že v drugi. Mladinskih ekip pri Gaji trenutno ni, v prvih letih društvenega obstoja pa so Gajini nogometaši nastopali le v mladinskem in naraščajočem prvenstvu, saj so članske enajsterice imela sosednja nogometna društva.

Aktivna je tudi balinarska sekcija, ki je bila pred leti tudi včlanjena v italijansko zvezo UBI, člani pa so nastopali v propagandni kategoriji in na mnogih turnirjih, ter prirejali tudi pokrajinsko tekmovanje za dvojice, imenovano Trofeja Gaje. Danes je balinanje pri Gaji zgolj rekreativna dejavnost, ki pa privablja na steze veliko število mladih in manj mladih članov društva.

Izredno aktivni so pri SZ Gaja pri prirejanju športnega tedna, ki je na sporedu vsaki dve leti. Od začetka je bil športni teden zelo na široko zasnovan, saj so se udeleženci merili v moški in ženski odbojki, ruskem kegljanju, bližanju, balinanju, orientacijskem pohodu, košarki, nogometu, igri med dvema ognjema. Kasneje so dodali še tenis, nekatera druga tekmovanja pa so opustili. Na letošnji izvedbi športnega praznika so bili na primer na sporedu nogometni turnir, balinanje, tenis, odbojkarški turnir mešanih ekip, ki je privabil ob igrišču zelo veliko gledalcev, in pa seveda nočni tek, ki tudi sodi v tradicionalno delovanje SZ Gaja in je seveda še posebno atraktiven. Nočni tek je pravzaprav tek po Gaji.

Ideji, kako popestriti delovanje, odbornikom SZ Gaje resnično ne manjka. Pri vseh svojih prizadevanjih pa niso osamljeni, saj vaščani Padrič in Gropade čutijo Gajo za resnično svojo, ob vsakem trenutku so ji pripravljeni priskočiti na pomoč, to pa je tudi proročilo za še bogatejšo in plodnejšo društveno delovanje.

Pripravila INGRID KALAN
Uredil DANILO BIZJAK

Pri SZ Gaja veliko volje in zamisli

Vsa naša društva, od najmanjšega pa do največjega, pesti problem vadbeneh prostorov. Denarja za gradnje ni in ni od nikoder in tekmovalci si morajo za treninge in tekme "sposojati" igrišča in dvorane, kar velikokrat ohromi društveno delovanje. Pri Gaji pa so na tem področju res sila agilni in uspešni. Že kar na začetku obstoja društva so si domačini sami uredili balinarske steze, odbojkarstvo in košarkarsko igrišče na prostem, nogometno igrišče. Trenutno ima SZ Gaja na razpolago v Gropadi odbojkarstvo igrišče in eno balinarsko stezo, na

Padričah dve balinarski stezi, odbojkarstvo in košarkarsko igrišče, veliko nogometno igrišče (z razsvetljavo) in kar šest teniških igrišč, od katerih je eno zraslo lani, eno pa letos. Dve od teh igrišč prav zdaj pokrivajo, kar bo za padriške športne objekte seveda sila dragocena pridobitev. Igrišče v Gropadi leži na jurskem zemljišču, prostor na Padričah, kjer je odbojkarstvo igrišče, je last Gozdne zadruge, največji prostor z nogometnima in teniškima igriščima pa je dal na razpolago domačin Jo-

Na slikah: zgoraj nad naslovom eden prvih odborov padriško-gropajske Gaje (stoje z leve Rado Andolšek, Svetko Kralj, Aleksander Možina, Alojz Žagar, Karlo Grgič, Silvan Gregori, Karel Kalc, Marino Milkovič, Bruno Rismondo, sede z leve Emil Grgič, Darko Grgič, Stojan Žagar, Karel Guštin, Josip Grgič, Karel Kalc in Franc Kalc); zgoraj desno bivša predsednica Magda Gojča; na sliki desno eno od šestih teniških igrišč, od katerih je eno zraslo lani, eno pa letos, a dve od teh igrišč prav sedaj pokrivajo; na spodnji sliki levo mladi teniški tečajniki s Karlom Rudežem; spodaj desno pa vidimo v akciji nogometaša Radivoja Vršeta, za katerim je Marko Rismondo (posnetek je iz leta 1983).

sip Grgič, ki je tako bistveno pripomogel k razvoju delovanja domačega društva. Naj omenimo, da je pred leti Josip Grgič prejel od SKGZ Plaketo boja in dela za svojo nesebično pomoč vaški skupnosti.

Vendar tereni še niso vse, saj je treba nato igrišča tudi zgraditi in jih seveda vzdrževati, kar predstavlja nemajhen strošek. Kako rešujejo to pri Gaji, smo vprašali Karla Grgiča, ki je bil med ustanovitelji društva, njegov prvi predsednik (in nato kar petnajstkrat potrjen) in o katerem vsi vemo, da je njegovo načelo to, da moramo, če hočemo, da ostane društvo aktivno, stalno delati in izboljševati, saj v nasprotnem primeru delovanje zastane in včasih celo propade.

»Da moramo imeti na razpolago svoja igrišča, je bilo ustanoviteljem jasno že od samega začetka. Finančna sredstva so prispevali posamezniki, najeli smo posojilo v banki, ogromno je bilo in je še prostovoljnega dela vaščanov in prijateljev Gaje. Dohodek predstavlja seveda tudi izkupiček naših poletnih večdnevniških praznikov. Teniška igrišča pa se, če lahko uporabim ta izraz, vzdržujejo sama, saj mora, kdor se jih poslužuje, plačati za njeno najemnino. Skratka, objekte moraš zgraditi, denar za njihovo delovanje pa potem pride.«

Naj v zvezi z vsakoletnimi poletnimi prazniki, ki trajajo tudi po deset dni, povemo še to, da si veliko vaščanov vzame v službi kar redni dopust, da lahko na "šagri" dela, kar je neizpodbiten dokaz navezanosti domačinov na domače društvo in njegovo delovanje.

Magda Gojča izjema v zamejstvu

Gajini predsedniki so bili Karel Grgič, Marino Milkovič, Stani Kalc (sedanji predsednik) in... Magda Gojča. Tu gre skoraj za pravi unikat v svetu naše telesne kulture. V naši zamejski napredni družbi sta si sicer oba spola povsem enakovredna. Tudi predstavnice "nežnega" spola so aktivno vključene v vse naše družbeno tkivo, tudi športno. Aktivno se ukvarjajo s športom (pa čeprav o dekletu, ki je prekoračilo dvajseto leto in še "zgublja čas" na kakem igrišču, slišimo, da bi bilo skoraj boljše, če bi si raje ustvarila družino in se posvetila možu in otrokom...), so odbornice - v glavnem seveda tajnice, včasih načelnice kake sekcije, da bi pa ženska prevzela krmilo društva, ki se za nameček ukvarja še z nogometom - seveda moškim - ne, to pa že ni več v skladu s pravili igre. No, gajejce to resnično ni nič motilo, kako pa je javnost sprejela žensko-predsednico, smo vprašali kar Magdo.

»Ko je pri Gaji prišlo do tega sklepa, sem bila, po pravici povedano, precej presenečena, saj na predsedniško mesto nikoli nisem računala in tudi na to funkcijo pravzaprav nisem bila niti pripravljena. Vendar je vse steklo brez težav. Vsak predsednik zlahka opravlja svoj posel, če ima v odboru dobre sodelavce in seveda njihovo podporo. In pri Gaji je vse to bilo.«

Kot predsednik društva si se prav gotovo kdaj sestajala tudi s predstavniki drugih nogometnih klubov, tako slovenskih kot italijanskih. Si se tudi tam počutila v družbi sebi enakih, ali so ti morda kdaj dali razumeti, da je nogomet pač moška stvar?

»Ne, tega vtisa nikoli nisem imela. Če je kdo kaj takega mislil, je svoje občutke znal prikriti, tako da sem na vseh srečanjih sodelovala le kot predsednik društva.«

Bi predsedniško funkcijo še sprejela?

»Seveda, zakaj pa ne? Ne sicer takoj, saj je moj predsedniški "mandat" trajal skoraj 5 let, človek pa si mora tudi nekoliko odpočiti. Kdaj v bodoče pa bi predsedniško mesto brez problemov zopet sprejela.«

Odbojkarji so se strnili v Slogi

Od vsega začetka je pri Gaji delovala tudi moška in ženska odbojkarstva sekcija, ki je bila aktivna vse do tedaj, ko so se Gaja, Polet, Primorec in Zarja odločili, da strnejo svoje moči in ustanovijo novo odbojkarstvo društvo Sloga. Tako moška kot ženska ekipa sta se takoj včlanili v odbojkarstvo zvezo FIPAV. Nastopi so se vrstili z izmeničnimi uspehi. Prvi trener moške ekipe je bil Ferruccio Gortan, vendar je moško delovanje zamrlo veliko pred ženskimi. Dekleta so trenirali Gino Caputo (ki se je prav ob ustanovitvi Gaje preselil na Padriče), Marino Milkovič, Igor Orel (ki je tudi igral in treniral fante) in Sergij Veljak. O odbojkarstvu dejavnosti pri SZ Gaja smo se pogovarjali z Miro Grgič, ki je svojo bogato in uspešno odbojkarstvo pot, ki jo je potem vodila v vrste Sloge, združeno ekipe Meblo in zopet Sloge, začela prav pri domači Gaji. »Igralke smo nastopale na mladinskem prvenstvu,« je povedala Grgičeva, »moška in ženska članska vrsta pa tudi v promocijskem prvenstvu. Trenirali smo v openski telovadnici pa tudi na odprtih igriščih v Bazovici in na Padričah, kjer smo tudi igrali domače tekme.«

Odbojka je pri Gaji v glavnem zaradi pomanjkanja igralnega prostora in trenerskega kadra po nekajletnem delovanju zašla v krizo, dokler se ni z ostalimi vzhodnokraškimi društvi, kot rečeno, zlila v Slogo.

Razmah tenisa pri Gaji

Tenis ima vse več privrženecov. Kdor misli, da je tenis pač ena od modnih muh današnjega človeka, se zelo moti. Teniška zgodovina sega čez 700 let nazaj, saj se je elegantna igra - predhodnik današnjega tenisa - začela razvijati v Franciji že v zgodnjem srednjem veku. Tudi pokrite dvorane niso pridobile modernih časov. V 17. stoletju so na primer samo v Parizu imeli kakih 250... plesnih dvoran, v katerih so igrali tenis. Tenis pa se je naravnost razbohotil v Angliji.

Pri Gaji so se s tenisom začeli ukvarjati leta 1971, Gaja pa je zaenkrat tudi edino naše društvo, ki uvršča tenis med svojo redno aktivnost. Krstni nastop so teniški igralci Gaje opravili v Portorožu. Prvi načelnik Gajine teniške sekcije je bil dr. Milan Klobas, kmalu se mu je pridružil še Karlo Ru-

dež, tako da sta bila prava duša tenisa na Padričah.

Tekmovalna ekipa se je kaj kmalu vpisala tudi v uradno prvenstvo, vendar na začetku brez večjih uspehov. Danes so se stvari seveda bistveno spremenile in teniška sekcija je, kar se masovnosti tiče, prav gotovo vodilna pri SZ Gaja, saj šteje kar 180 članov. Po večini so to rekreativci, saj je tenis panoga, kateri se lahko posvečajo prav vsi: od otrok do starejših ljubiteljev športa. Aktivnih članov, ki redno trenirajo in tekmujejo, je 20. Člani nastopajo na tekmovanjih za italijanski pokal, mlajši pa na raznoraznih turnirjih, kjer si nabirajo točke. Prav z najmlajšimi pa dosegajo SZ Gaja že spodbudne rezultate tudi na deželni ravni, kar je za to panogo, ki je v vse večjem razmahu in kjer je tudi konkurenca izredno ostra, že res zavirljiv uspeh.

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir - v SFRJ številka 6.000 - din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000 - din, trimesečno 85.000 - din, letno 320.000 - din, upokojeanci mesečno 25.000 - din, trimesečno 65.000 - din, polletno 120.000 - din, letno 240.000 - din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglašni - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglašni 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglašni 760 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglašni izdežle Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688; tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

31. avgusta 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopišnih
založnikov FIEG

Najstarejša latinskoameriška demokracija v težavah zaradi trgovcev s kokainom Komaj 32-letni minister Monica De Grieff v boju proti kolumbijskim »baronom« droge

Kolumbijski pravosodni minister Monica De Greiff (AP)

BOGOTA — Svetovna javnost je v teh dneh še posebno pozorna na notranje težave, ki tarejo Kolumbijo. V imenu kokaina se v latinskoameriški republiki bije bitka med državo, ki mora ohraniti svoje dostojanstvo in ugotoviti demokratsko tradicijo, ter trgovci z mamili, ki so že tako bogati in vplivni, da zahtevajo zase oblast in pravico so nemotenega prekupevanja s kokainom.

Vprašanja, na katera mora kolumbijska vlada predsednika Barca najti primeren odgovor, so zelo pereča, zato je predsednik tudi prosil širšo javnost za pomoč in podporo, in zato je tudi povsem razumljivo, da je postala Kolumbija predmet marsikaterega razmišljanja.

Kolumbija se lahko ponaša z najdaljšo dobo vladne demokracije in je najbrž prav zaradi tega do danes vodila precej uspešen boj proti trgovcem z mamili. Šele v zadnjih letih so se »baroni« iz Medellina tako utrdili, da so se lahko pričeli izmikati pravici in voditi svoje umazane posle, kar pri belem dnevu. Proti tem trgovcem s smrtjo se mora v prvi osebi boriti minister za pravosodje, ki je v kolumbijskem primeru 32-letna plavalaske Monica De Grieff.

Ko jo je predsednik Barco imenoval za ministra, se je marsikdo začudil, saj gre za gospo, ki spominja prej na univerzitetno študentko, kot pa na togega ministra. Pa vendar se je gospa De Grieff že izkazala, ko se je morala prvič lotiti težkega vprašanja ekstradicije trgovcev z mamili. Malo pred njenim odhodom v Washing-

ton, kjer je prav včeraj dosegla delikaten sporazum z ameriškim kolegom, so ji »baroni« iz Medellina grozili s smrtjo. Širila se je celo vest, da bo gospa De Grieff ostala kar v ZDA, vendar je že predvčerajšnjim sporočila, da ne bo klonila in se bo vrnila v Kolumbijo, kjer jo brez pravega navdušenja pričakuje Pablo Escovar Gaviria in Jorge Ochoa Sanchez.

Pablo Escovar Gavirija je »bater«, ki vodi kartel v Medellinu. Star je komaj 39 let, je debelušast in neokreten, vsi, ki ga poznajo, pa trdijo, da je nadpovprečno inteligenten in zvit. Svojo kariero je pričel kot tatič. Kradel je nagrobne spomenike in jih nato prodajal po višji ceni. Kaj kmalu je ugotovil, da je prodaja kokaina rentabilnejša zadeva in se je v celoti posvetil temu poslu. Večkrat je moral v zapor, ker je imel veliko poznanstev pa so redno izginjali dokazi in z njimi vred tudi preiskovalci, ki so jih zbrali. Pablo očitno ni mehkega srca, vendar ni pozabil na leta, ko je tudi sam trpel lakoto, zato redno podpira reveže in vodi svojevrstne podporne ustanove. Prav zaradi tega ga preprosti ljudje kujejo v zveze in jim prav nič ni mar, če jim Pablo plačuje zdravnike, šole in hrano z denarjem, ki diši po kokainu. Manj bogat in vpliven je njegov sodelavec Ochoa Sanchez, ki si lahko privoščiti tudi puristične utrinke, saj ne kadi, ne pije, od svojih podrejenih pa zahteva, naj bodo »čisti«. Kokain mora v prodajo, ne pa v nosnice tajnic in kurirjev.

Prva mešana banka v Jugoslaviji

SPLIT — Mešana banka drobnega gospodarstva (obrti), prva zasebna banka v državi, ki so jo ustanovili pod pokroviteljstvom Zveze drobnega gospodarstva Hrvaške, bo začela delovati proti koncu leta. Do tedaj bodo zbrali zakonski minimum kapitala petih milijonov dolarjev. Uspešno vključitev nove banke v ekonomske tokove bo pospešil tudi kapital iz Bavarske, o čemer so sprejeli dogovor med zastopniki drobnega gospodarstva te zahodnonemške pokrajine ter Hrvaške.

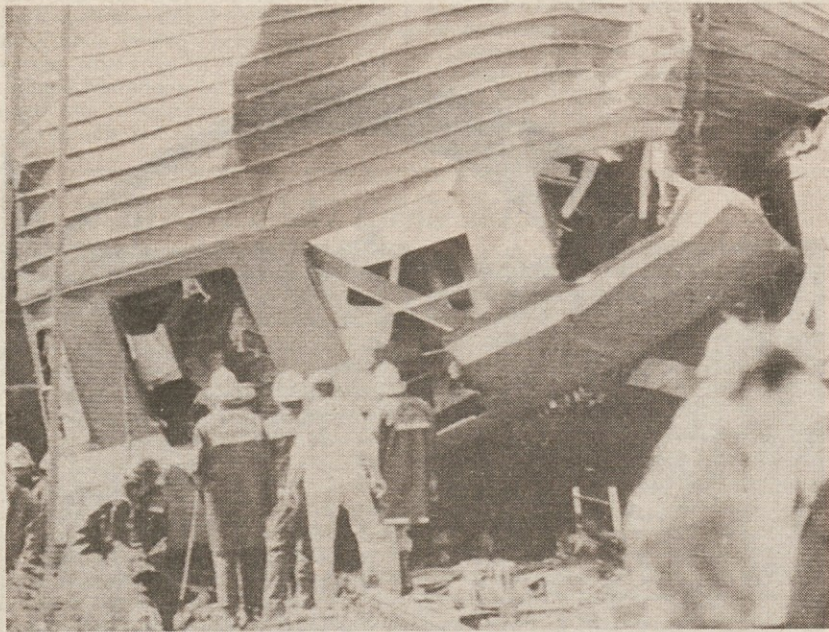
Bavarsko drobnogospodarsko, ki se zanima za investicije v Jugoslaviji, predvsem v turizem, informatiko, predelavo kovin in lesa bo ob angažiranju sredstev zahodnonemškega fonda za zaposlovanje in hitrejšo vračanje emigrantov, v mešano banko drobnega gospodarstva Hrvaške nastopilo s 40 odstotki vrednosti začetnega kapitala. Poleg tega so pritegnili še 100 nemških podjetij, ki bodo kupila delnice v novi banki.

Kot kaže, je zanimanje za novo banko zelo veliko ne le pri 55 tisoč obrtnikih na Hrvaškem, temveč tudi v drobnem gospodarstvu Slovenije, Makedonije in BiH, oglasilo pa se je že tudi nekaj delničarjev iz Srbije. (dd)

V železniški nesreči v Avstriji en mrtev in več kot 30 ranjenih

DUNAJ — V neposredni bližini železniške postaje v Bregenzu na meji med Avstrijo in Švico, sta včeraj jutraj trčila dva potniška vlaka. V nesreči je en potnik umrl, kakih 30 pa je bilo ranjenih, od teh jih je enajst dobilo težke poškodbe. Ranjena sta tudi oba strojevodja. Lokomotivi sta se zarili druga v druga, prvi vagoni obeh sestav so se iztirili, potniki pa so ostali vkleščeni v pločevino (na sliki AP).

S postaje v Bregenzu je točno po urniku krenil ekspresni vlak Montfort namenjen na Dunaj. Nekaj minut potem pa je po istem tiru proti Bregenzu peljal vlak Bavaria, ki vozi na progi Zürich - München. Vlaka, ki sta vedno skoraj popolnoma zasedena, sta vozila počasi zaradi popravil na progi. Nesreča je skoraj gotovo posledica človeške napake. Kretničar je verjetno kako minuto prezgodaj usmeril Bavario na tir, po katerem je peljal Montfort. Če bi vlaka vozila z redno hitrostjo, pa bi bil obračun žrtev in škode neprimerno večji. Lansko leto, 29. avgusta, se je na postaji v Bregenzu tudi zgodila nesreča, ki je na las podobna včerajšnji in v kateri je umrlo pet ljudi.

V SZ se alkoholizem širi

MOSKVA — V Sovjetski zvezi je približno 15 do 20 milijonov alkoholikov, skoraj 40 milijonov pa je takih, ki redno ali občasno hudo pijejo. Podatki, ki jih navaja časopis Sovjetskaja Rosija, niso prav nič spodbudni; v letu dni je število alkoholikov naraslo za 460 tisoč, najmanj 20 tisoč pa jih je umrlo zaradi alkohola. Sociologi še navajajo, da 50 odstotkov zasvojenцев z alkoholom izhaja iz družin, kjer so se starši vdajali pijači. Obstaja pa tudi resna nevarnost za bodočo generacijo, saj se starost zasvojenцев stalno niža.

Drastični ukrepi, ki jih je uvedel Gorbačov in ki med drugim prepovedujejo prodajo in točenje alkoholnih pijač v jutranjih urah, pa niso kdove kako zalegli. Ljudje si namreč pomagajo kot vedo in znajo in dogaja se, da si kar sami kuhajo napitke iz vseh mogočih sestavin. Nekateri pridobivajo alkoholno tekočino celo iz pralnih praškov. Posledica te »iznajdljivosti« pa je najmanj 11 tisoč žrtev, ki so umrle zaradi zastrupitve. Tudi vodka, ki jo sicer prodajajo v nekaterih veleblagovnicah, pa nima kaj odpraviti s »pravo« vodko, ki jo je mogoče dobiti le v Berjoshkah.

Delavci vojaške industrije se v civilni ne znajdejo

MOSKVA — Delavci vojaške ladjedelnice leningrajskega admiralskega okrožja se ne strinjajo z odločitvijo vlade, ki bo ladjedelnico preusmerila v civilni objekt. Zaradi manjše odgovornosti in enostavnejšega dela bodo namreč odslej dobivali nižje plače. Poleg tega pa se bodo morali nekateri tudi starejši specializirani delavci preobraziti, saj bodo potrebovali popolnoma drugačno specializacijo.

Ladjedelci sicer niso napovedali drastičnih oblik protesta, njihovo nezadovoljstvo pa narašča iz dneva v dan. Sindikalni odbor ladjedelnice poudarja, da so delavci proti vojni, vendar se ne morejo sprijazniti z manjšimi plačami zlasti zato, ker jim po preusmeritvi vojaškega industrijskega objekta v civilnega nihče ne upošteva pretekle delovne dobe.

Slovenska mladina bo razpravljala o predlogih za spremembo ustave

LJUBLJANA — V ponedeljek, ko se bo v Beogradu pričelo svečano zasedanje neuvršenih, se bodo v Ljubljani sestali slovenski mladinci in preučili zadnje predloge izboljšav osnutka nove slovenske ustave. Za kroniko je še zanimiva vest, da se bodo 7. septembra, ko se bo beograjski »samit« končal, sestali jugoslovanski mladinci. Tokrat pa ne v Beogradu temveč prvič v zgodovini jugoslovanske mladinske organizacije v Sarajevu in torej na »nevtralnem« bosanskem terenu, kjer pa bodo obravnavali vročo temo mednarodnih odnosov.

Predsednik slovenskih mladincev Jože Školjč je mnenja, da je bilo pri razpravi in sprejemanju ustavnih amandmajev opravljeno veliko delo. Začelo se je zelo skromno z nekaterimi lepotnimi popravki, nadaljevalo pa vedno globlje in odločnejše, vendar pa še zdaleka niso uzakonili vse novosti, ker obstajata dve težavi: usklajevanje z jugoslovansko ustavo, ki delno omejuje novosti, predvsem pa stara izhodišča, ki temelje celotno teoretično ustavno strukturo na združenem delu, na pluralizmu interesov, seveda brez možnosti strank in razvejene sodobne demokracije, parlamentarne sistema itd.

Tudi Školjč poudarja nekatere pomembne dosežke, ki gredo v smer večje suverenosti slovenskega naroda in slovenske države, kar prihaša še zlasti do izraza s pravico do samoodločbe, ki že sedaj razburja duhove v južni republiki.

Pomembni so stvarni napredki pri uveljavljanju človeških pravic, z ukinitvijo smrtnih kazni. Dokončno ukinitje izolacije, kot kazenskega postopka in policijske možnosti. (V Srbiji so pred nekaj meseci to možnost uvedli tudi na osnovi sklepa samo srbskega predsedstva in torej brez uradnega akta jugoslovanskega predsedstva, da je v nekem delu države izredno stanje.)

Toda v tem političnem trenutku je ključno vprašanje slovenske politične pomladi ureditev

statuta organizacij in s tem tudi strank in ureditev svobodnih, direktnih volitev, ki jih je treba izvesti že prihodnjo pomlad. Zato pa so potrebni ustrezni popravki in določila v ustavnem zakonu. Tu pa so največje težave, ne zaradi slabe volje ali zaradi zavlačevanj, ali česar takega, temveč zaradi objektivnih težav. Sestavljavci ustave skušajo čim manj zamenjati in pri tem gre tudi za tri zборе, ki sestavljajo sedanji slovenski parlament. V razpravi je obstoj zbora združenega dela, ki je v novem podjetniškem ozračju postal anahronističen. Zbor občin in politični zbor seveda nista pod vprašajem, je pa bistvena določitev o njih pristojnosti in kdo in na kakšen način jih bo volil.

To je delno ustavno vprašanje, delno pa predmet volilnega zakona, ki ga mora slovenska skupščina prav tako zelo hitro sprejeti. Nikakršnega dvoma ni, da bodo prihodnje slovenske volitve do kraja demokratske direktne itd., toda po kakšnem sistemu? Svet pozna večinski, ko se izbira med dvema kandidatoma, dosledno proporcionalen, kot je to italijanski primer, in razne kombinacije. Kakšna bo odločitev slovenske politike, je še vedno odprto vprašanje.

Verjetno še bolj zapleteno in politično odločilno je urejanje volilnega postopka in predvsem sestavljanje kandidatnih list. Kdo in na kakšen način bo to urejal, kakšna bo v tej zvezi dosedaj izredno pomembna vloga Socialistične zveze?

Kot že rečeno, je ŽSMS izredno aktivna in dosledna pri obravnavi teh problemov, zaradi tega bodo v teh dneh republiško vodstvo na osnovi širokih razprav članstva in posvetovanj s strokovnjaki izdelalo zadnje predloge popravkov amandmajev. Sledilo bo dvodnevno zasedanje skupščinske komisije, 27. septembra pa bo o novi slovenski ustavi dokončno odločala slovenska skupščina na skupnem zasedanju treh zborov.

BOGO SAMSA

Mikavne oblike Neptunove lune

Sonda Voyager-2 je dokončno zapustila sončni sistem in leti Barnardovi zvezi naproti (»srečala« jo bo čez 6.500 let), pred tem pa je Zemljanom poslala nadvse zanimive fotograf-

ske posnetke Neptunove lune Tritona. V pitlih štirih dneh je sonda posredovala o Neptunu in Tritonu toliko informacij, kot jih niso mogli zbrati v 140 letih, kar so odkrili planet (AP)